

Udskriftsdato: 23. december 2025

2020/1 LSF 205 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om ophavsret (Implementering af dele af direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked samt direktiv om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer m.v.)

Ministerium: Kulturministeriet

Journalnummer: Kulturmin., j.nr. 21/01272

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ophavsret

(Implementering af dele af direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked samt direktiv om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer m.v.)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014, som ændret ved § 42 i lov nr. 321 af 5. april 2016 og lov nr. 719 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I *Fodnoten* til lovens titel ændres »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92«.

2. I § 11, stk. 1, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3, 1. pkt., ændres »dette kapitel« til: »dette kapitel, § 52 c, stk. 10,«.

3. Efter § 29 indsættes før overskriften før § 30:

»Aftalelicens for pressepublikationer

§ 29 a. Pressepublikationer og værker, der indgår heri, kan af udbydere af informationssamfundstjenester eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 1, og stk. 4, nr. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

Stk. 2. Ophavsmanden kan over for de aftalesluttende parter nedlægge forbud mod den i stk. 1 nævnte anvendelse af pressepublikationer.

Stk. 3. Opstår der spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.«

4. I § 35, stk. 1, 1. pkt. udgår »trådløst« og »over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg«.

5. I § 35, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse på videreudsendelse i en internetadgangstjeneste, såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø.«

6. 1. I § 35, stk. 3, ændres i 1. pkt. », som nævnt i stk. 1,« til: »og udbyderen af en internettjeneste«, »af radio- og fjernsynsudsendelser« ændres til: »efter stk. 1« og efter »over anlægget« indsættes: »eller internettjenesten«.

7. 1. I § 35, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »som ejeren«: »eller udbyderen« og indsættes efter »betale ejeren«: »eller udbyderen«.

8. I § 35, stk. 5, ændres »et radio- eller fjernsynsforetagende« til: »en onlinetjenesteudbyder med et samlet udbud af audiovisuelle produktioner«, og »stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets« ændres til: »gengives af andre, når gengivelsen sker inden for samme tidsrum som onlinetjenesteudbyderens«, og »Eksemplarfremstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillelsen, kan foretages« udgår.

9. I § 35, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »radio- og fjernsynsforetagender«: »eller onlinetjenesteudbydere«.

10. I § 47, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 24 a, «: »§ 29 a, stk. 3,«, og efter »§ 52 b, stk. 4, « indsættes: »§ 52 c, stk. 6,«.

11. I § 48, stk. 1, 1. pkt., udgår »trådløst«, og »over kabelanlæg eller trådløst« ændres til: »efter § 35, stk. 1,«.

12. I § 50, stk. 1, indsættes efter »og §§ 24 a, «: » 29 a,«.

13. I § 52, stk. 1, ændres »§ 24 a og § 30 a« til: »§§ 24 a, 29 a og 30 a«.

14. Efter kapitel 2 a indsættes:

»Kapitel 2 b

Onlineindholdsdelingstjenester

§ 52 c. Ved udbyder af onlineindholdsdelingstjeneste forstås en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med det formål at opnå direkte eller indirekte profit.

Stk. 2. En udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse til almenheden af værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, når disse uploades af onlineindholdsdelingstjenestens brugere. En udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste skal søge at opnå tilladelse fra rettighedshaverne til brug af rettigheder i henhold til 1. pkt., medmindre rettighedshaverne ikke ønsker at give en sådan tilladelse. Hvis der ikke er givet tilladelse finder stk. 4 anvendelse.

Stk. 3. En tilladelse i medfør af stk. 2, 2. pkt., omfatter også de handlinger, der udføres af onlineindholdsdelingstjenestens brugere. Dette gælder dog ikke, når brugerne handler i kommercielt øjemed, eller deres aktivitet skaber betydelige indtægter. Brugeren opnår ikke bedre retsstilling end den, som rettighedshaverne har givet til udbyderen af onlineindholdsdelingstjenesten.

Stk. 4. Hvis der ikke er givet tilladelse efter stk. 2, 2. pkt., er udbydere af onlineindholdsdelingstjenester ansvarlige for uautoriseret overføring til almenheden, herunder tilrådighedsstillelse, af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, medmindre udbyderen påviser, at denne har opfyldt følgende betingelser:

1) Udbyderen har gjort sin bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne.

- 2) Udbyderen har i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt gjort sit bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbydere de relevante og nødvendige oplysninger, ikke er tilgængelige, og under alle omstændigheder.
- 3) Udbyderen har handlet hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkelig begrundet meddelelse fra rettighedshaverne om at forhindre tilgængeligheden af adgangen til eller fjerne de værker og andre frembringelser, der er givet meddelelse om, fra deres websteder, og gjort sin bedste indsats for at forhindre, at de fremover uploades, i overensstemmelse nr. 2.

Stk. 5. Under hensyn til proportionalitetsprincippet tages bl.a. følgende elementer i betragtning ved fastlæggelsen af, om en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste har opfyldt sine forpligtelser i henhold til stk. 4:

- 1) Tjenestens type, publikum og størrelse og typen af værker eller andre frembringelser, som uploades af tjenestens brugere.
- 2) Tilgængeligheden af egnede og effektive midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold og omkostninger forbundet hermed for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester.

Stk. 6. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal stille en effektiv klageordning til rådighed for brugerne af deres tjenester i tilfælde af uenighed om at forhindre tilgængeligheden af eller fjernelse af værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som brugerne har uploadet, og hvor brugerne gør gældende, at brugen er omfattet af stk. 9. Klagen skal behandles uden unødigt forsinkelse og underkastes menneskelig kontrol. Tvister mellem rettighedshaverne, udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og deres brugere om de forhold nævnt i 1. pkt. kan af hver af parterne indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47.

Stk. 7. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal efter anmodning fra rettighedshaverne give disse tilstrækkeligt præcise oplysninger om, hvordan deres praksis fungerer med hensyn til det samarbejde, der er nævnt i stk. 4. Når der er indgået licensaftaler mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere, skal tjenesteudbyderen give rettighedshaverne oplysninger om anvendelsen af de værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, der er omfattet af aftalerne.

Stk. 8. Stk. 4, nr. 2, og sidste led i nr. 3 vedrørende kravet om, at have gjort sin bedste indsats for at forhindre, at værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, fremover uploades i overensstemmelse med stk. 4, nr. 2, finder ikke anvendelse på onlineindholdsdelingstjenester, der påviser, at de har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, og som har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR. Hvis det gennemsnitlige antal af sådanne tjenesteudbyderes unikke besøgende pr. måned overstiger 5 millioner beregnet på grundlag af det forrige kalenderår, skal udbyderen af en onlineindholdsdelingstjeneste ligeledes påvise, at denne har gjort sin bedste indsats for at forhindre yderligere upload af de værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som de har modtaget meddelelse om, og som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne.

Stk. 9. Samarbejdet i stk. 4 mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere må ikke hindre adgangen til værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, der uploades af brugere, og som ikke krænker ophavsretten eller beslægtede rettigheder. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at brugerne kan anvende værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten.

Stk. 10. Brugere af onlineindholdsdelingstjenester må uploade og stille brugergenereret indhold, der indeholder værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenesterne, når dette sker med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.«

15. I § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, ændres »§ 35, stk. 4 og 5,« til: »§ 35,«.

16. § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3, ophæves.

17. Efter § 69 indsættes før overskriften før § 70:

»Udgivere af pressepublikationer

§ 69 a. Pressepublikationer må ikke af udbydere af informationssamfundstjenester uden udgiverens samtykke eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, før to år er forløbet efter udgangen af det år, hvor udgivelsen eller offentliggørelsen fandt sted.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på følgende:

- 1) Individuelle bruges anvendelse som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed.
- 2) Hyperlinks.
- 3) Enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation.

Stk. 3. De i stk. 1 fastsatte rettigheder berører ikke rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. Stk. 1 kan ikke påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere og kan ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af en pressepublikation, som de indgår i.

Stk. 4. Ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, har ret til at modtage en passende andel af de indtægter, som udgiveren modtager for den i henhold til stk. 1 nævnte udnyttelse af dennes pressepublikationer.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15-16 b og 17-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21, 22, 25, 25 a, 27, 28, 29 a, 31 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på de pressepublikationer, der er nævnt i stk. 1.«

18. I § 76, *stk. 1*, ændres i *nr. 2*, »69, 70 eller 71,« til: »69, eller § 69 a, stk. 1, eller §§ 70 eller 71,«.

19. I § 76, *stk. 1*, *nr. 3*, indsættes efter »§ 11, stk. 2,«: »§ 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9,«.

20. I § 86 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Bestemmelsen i § 69 a gælder for pressepublikationer, der er publiceret af udgivere, der har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 6-9.

21. I *overskriften* før § 87 indsættes efter »via satellit«: »eller via tilknyttede onlinetjenester«.

22. Efter § 87 indsættes før overskriften før § 88:

»§ 87 a. Når et radio- eller fjernsynsforetagende, der har sit hovedsæde her i landet, foretager trådbunden eller trådløs overføring af programmer til almenheden og tilrådighedsstillelse af programmer på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, via en af radio- eller fjernsynsforetagendets tilknyttede onlinetjenester, som har et klart og underordnet forhold til foretagendets udsendelser, eller under dets kontrol og ansvar samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter radio- eller fjernsynsforetagendets udsendelse af disse radio- eller fjernsynsprogrammer, anses, med henblik på udøvelsen af ophavsretten og beslægtede rettigheder, overføringen samt enhver eksemplar fremstilling, der er nødvendig i forbindelse hermed, for at finde sted i Danmark, når der er tale om:

- 1) Radioprogrammer.
- 2) Tv-programmer, som er
 - a) nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller
 - b) radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktioner.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse på udsendelser af sportsbegivenheder samt værker og andre beskyttede frembringelser, der indgår heri.

Stk. 3. Vederlaget for brug af rettigheder efter stk. 1 skal fastsættes under hensyntagen til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste såsom tjenestens egenskaber, herunder varigheden af de i tjenesten indeholdte programmers tilgængelighed online, publikum og de tilgængelige sprogversioner.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 7. juni 2021.

Stk. 2. § 69 a finder ikke anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet eller offentliggjort første gang før den 6. juni 2019 uanset den videre brug efter lovens ikrafttræden. For pressepublikationer udgivet eller offentliggjort før den 6. juni 2019 finder de hidtidige regler anvendelse.

Stk. 3. § 87 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 21 finder anvendelse på aftaler om udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der er relevante for handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan møde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og som foregår i forbindelse med udbud af en onlinetjeneste samt handlinger i form af eksemplarfremsstilling, der er nødvendige for udbud af, adgang til eller anvendelse af en sådan onlinetjeneste, som er indgået før lovens ikrafttræden fra den 7. juni 2023.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
 - 2.1. DSM-direktivet
 - 2.2. SatCabII-direktivet
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Ophavsretlig regulering af informationssamfundstjenester
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Artikel 15 og 17 i DSM-direktivet
 - 3.1.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2. Onlinetransmissioner samt retransmissioner
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Artikel 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 i SatCabII-direktivet
 - 3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.3. Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Artikel 3 i SatCabII-direktivet
 - 3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klima- og miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at gennemføre artikel 15 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (DSM-direktivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF (SatCabII-direktivet). Direktiverne skal være gennemført i dansk ret senest den 7. juni 2021. Det resterende DSM-direktiv implementeres i et kommende lovforslag.

Lovforslaget ligger tæt op af direktivernes ordlyd og struktur for på den måde at mindske fortolknings-
tvivl mellem den danske lovtekst og EU-direktiverne.

Med lovforslaget foreslås der ændringer foretaget i forhold til den ophavsretlige regulering af informati-
onssamfundstjenester, herunder at indføre en ny rettighed for udgivere af pressepublikationer i forhold til
onlineanvendelse af mediernes indhold samt skabe en mulighed for aftalelicens, samt at gøre onlineind-
holdsdelingstjenester ansvarlige for det indhold, som deres brugere uploader til platformen. Derudover
foreslås det, at der indføres regler, der gør det nemmere for distributører at indgå aftaler i forbindelse med
videredistribution af programmer i lukkede netværk over internettet, samt indførsel af et afsenderlands-
princip i forhold til radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester.

Herudover er der medtaget forslag om udvidelse af lovens § 35, stk. 5, om retransmission til at om-
fatte selvstændige streamingtjenester, ligesom der er medtaget forslag om lyd- og billedproducenters
vederlagsret i §§ 66 og 67 i forhold til kabelvidereudsendelse. Begge disse ændringer har ikke direkte
tilknytning til direktiverne.

2. Baggrund

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 ændrer Europa-Parlamentets
og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser og Europa-Parlamentets
og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og
beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/789 af 17. april 2019 ændrer Rådets direktiv
93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og
ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning
pr. kabel.

Formålet med DSM-direktivet og SatCabII-direktivet er at harmonisere EU-landenes lovgivninger om
ophavsret og ophavsretsbeslægtede rettigheder med særligt sigte på modernisering af ophavsretten set i
lyset af udviklingen af digitale teknologier og især adgangen til at tilgå ophavsretligt beskyttet materiale
såsom film og musik via internettet.

Direktivteksterne følger som bilag 2.

2.1. DSM-direktivet

Direktivet har til formål at gennemføre en yderligere harmonisering af Unionens lovgivning om ophavsret
og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked med særlig hensynstagen til digitale og
grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold og nye rettigheder for udgivere af pressepublikati-
oner, regler om forholdet mellem online platforme m.fl. og rettighedshavere. I den forbindelse foreslås
med nærværende lovforslag indført følgende bestemmelser fra direktivet:

Artikel 15 tildeler udgiverne af pressepublikationer en ny rettighed, når udbydere af nyhedsaggregatorer,
medieovervågningssites og andre informationssamfundstjenester ønsker at anvende mediernes indhold

online. Dette med henblik på at sikre udgiverne et afkast af deres investeringer i produktion af nyt redaktionelt indhold, hvilket bidrager til den offentlige debat og et velfungerende demokratisk samfund.

Artikel 17 fjerner tvivl om, hvorvidt en onlineindholdsdelingstjeneste har et ophavsretligt ansvar, når dennes brugere uploader indhold til platformen. Med artikel 17 præciseres det, at onlineindholdsdelings-tjenester har et ophavsretligt ansvar og skal indgå aftale med rettighedshaverne for det indhold, som brugerne uploader til platformen.

De øvrige dele af DSM-direktivet vil være indeholdt i et selvstændigt lovforslag, som fremsættes på et senere tidspunkt.

2.2. SatCabII-direktivet

Direktivet har til formål at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendelser. For at lette klareringen af rettigheder, dvs. indgå aftale om brug af rettigheder, i forbindelse med udbuddet af tilknyttede onlinetjenester på tværs af grænserne fastsættes der i artikel 3 et oprindelseslandsprincip, som betyder, at radio- og fjernsynsforetagender kun behøver at indhente rettigheder i hjemlandet, når de tilbyder en onlinetjeneste, der er accessorisk til den oprindelige udsendelse af et radio- eller tv-program.

Direktivet indeholder ligeledes regler, der skal gøre det nemmere for distributører m.v. at indhente rettigheder, når distributøren m.v. videredistribuerer radio- og tv-programmer i lukkede netværk over internettet.

Artikel 4, stk. 1, fastsætter, at handler i form af retransmission af programmer skal have tilladelse af indehaverne af eneretten til overføring til almenheden, og at dette skal ske gennem en kollektiv forvaltningsorganisation.

Artikel 5, stk. 1, angiver, at artikel 4 ikke finder anvendelse på rettigheder, som indehaves af et radio- eller fjernsynsforetagende.

Artikel 6 forpligter medlemsstaterne til at indføre en mulighed for at indhente bistand fra en eller flere mæglere i henhold til artikel 11 i direktiv 93/83/EØF (satellit- og kabeldirektivet), hvor der ikke opnås nogen aftale mellem den kollektive forvaltningsorganisation og udbyderen af retransmissionstjenester eller mellem udbyderen af retransmissionstjenester og radio- og fjernsynsforetagende om tilladelse til retransmission af udsendelser.

Artikel 7 giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte, at reglerne for så vidt angår artikel 4-6 og i kapitel 3 i satellit- og kabeldirektivet, finder anvendelse på situationer, hvor både den første transmission og retransmissionen finder sted på deres område.

Artikel 8 fastsætter, at ved transmission via "direct injection" uden samtidig selvstændig transmission anses radio- eller fjernsynsforetagendet og signaldistributøren for at deltage i en enkelt overføring til almenheden, hvortil de skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne.

Artikel 9 indeholder en ændring til satellit- og kabeldirektivets artikel 1, stk. 3, således at retransmissionsbegrebet præciseres.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Ophavsretlig regulering af informationssamfundstjenester

3.1.1. Gældende ret

Lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014 (ophavsretsloven), indeholder ikke særskilt regulering af informationssamfundstjenester. Informationssamfundstjenester og deres brug af ophavsrettigheder reguleres i dag af ophavsretslovens generelle bestemmelser – herunder § 2 om enerettigheder og af ansvarsfritagelsesreglerne i lov nr. 227 af 22. april 2002 om tjenester i informations-samfundet, herunder visse aspekter af elektronisk handel (e-handelsloven).

Ophavsretslovens § 2 indeholder ophavsmandens økonomiske enerettigheder. Enerettigheder er de rettigheder, som kræver tilladelse fra ophavsmanden, førend man kan foretage en brug eller råden over et ophavsretligt beskyttet værk. Dette indebærer også, at hvis man foretager en brug af et værk, som er omfattet af ophavsretslovens § 2 uden tilladelse, udgør dette en krænkelse af ophavsmandens rettigheder. Disse enerettigheder er eksemplarfremsstillingsretten og retten til at gøre værket tilgængeligt for offentligheden gennem spredning, visning, opførelse og overføring til almenheden.

Ophavsretsloven indeholder flere undtagelser til eneretten i § 2, herunder i ophavsretslovens § 22 om citat, som gennemfører artikel 5, stk. 3, litra d, i direktiv 2001/29/EF (Infosoc-direktivet). Herudover har domstolene i flere domme arbejdet med en ulovbestemt undtagelse for parodier m.v., se f.eks. U. 2009.875Ø (Bjørn Nørgaard) og U. 2013.1704Ø (Hornsleths collage).

Ophavsretsloven indeholder ydermere ikke enerettigheder specifikt for udgivere af pressepublikationer, som dog ikke er afskåret fra at støtte ret på de generelle bestemmelser om ret til eksemplarfremsstilling og tilgængeliggørelse for almenheden i ophavsretslovens § 2, stk. 1, jf. U. 2013.1782 (Infopaq), hvor Højesteret bl.a. konkluderede, at de uddrag på 11 ord, som Infopaq genererede i sin resumévirksomhed, fra tid til anden vil omfatte sætninger, der er ophavsretligt beskyttede, hvormed en eksemplarfremsstilling vil kræve samtykke fra ophavsmanden.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 (E-handelsdirektivet) er gennemført i dansk ret ved e-handelsloven, der finder anvendelse på tjenester i informationssamfundet.

Direktivet indeholder en række regler om ansvaret for internetmellemmænd. Reglerne fastlægger, hvornår indholdsudbydere på internettet ikke kan ifalde ansvar for videreformidling m.v. i forhold til brugerleveret indhold på kommunikationsnet.

E-handelslovens §§ 14-16, som gennemfører E-handelsdirektivets artikel 12-14, indeholder som udgangspunkt en fritagelse for ansvar for ulovlige oplysninger leveret af en tredjemand, der transmitteres, eller oplagres automatisk, mellemliggende og midlertidigt, eller oplagres af visse udbydere af informationssamfundstjenester under visse betingelser. E-handelsdirektivets artikel 15 udelukker, at generelle forpligtelser til at overvåge sådanne oplysninger eller aktivt at undersøge forhold, der tyder på ulovlig

virksomhed, kan pålægges disse udbydere, uden at det dog vedrører overvågningsforpligtelser i konkrete tilfælde, og navnlig uden at det berører påbud fra nationale myndigheder i overensstemmelse med national ret.

E-handelslovens § 16 medfører, at en tjenesteyder ansvarsfrit kan foretage oplagring af information forudsat, at oplagringen sker på brugerens initiativ og brugeren ikke handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

Ved lovforslagets fremsættelse verserer der to sager ved EU-domstolen vedrørende onlineindholdsdelingstjenesters ophavsretlige ansvar for deres brugeres uploads. Ved lovforslagets fremsættelse er der ikke afsagt afgørelse i sagerne, C-682/18 Frank Peterson mod Google LLC, YouTube LLC, YouTube Inc., og Google Germany GmbH og C-683/18 Elsevier Inc. mod Cyando AG.

3.1.2. Artikel 15 og 17 i DSM-direktivet

Artikel 15, stk. 1, medfører nye rettigheder for udgivere af pressepublikationer, idet udgiverne får tildelt en eneret i relation til informationssamfundstjenesters onlinebrug af deres pressepublikationer. Eneretten gælder i to år fra udgivelsen af en pressepublikation og er omfattet af de samme ophavsretlige undtagelser som andre enerettigheder.

Med informationssamfundstjenester tænkes der i artikel 15 f.eks. på tjenester såsom nyhedsaggregatorer og medieovervågningstjenester og disses onlineanvendelse af pressepublikationer. Informationssamfundstjenester kan eksempelvis også være søgemaskiner eller sociale medie-plattformstjenester.

Af artikel 15, stk. 1, fremgår det, at udgivere af pressepublikationer indrømmes de i artikel 2 og 3, stk. 2, i Infosoc-direktivet fastsatte rettigheder i relation til onlineanvendelse foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester. Disse rettigheder er implementeret i ophavsretslovens § 2, stk. 1 og 4, og omfatter retten til eksemplarfremsættelse og retten til tilgængeliggørelse for almenheden i form af offentlig fremførelse ved hjælp af trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden via f.eks. on demand-tjenester.

Det følger af betragtning nr. 56, at beskyttelsens rækkevidde dækker pressepublikationer, der defineres på en sådan måde, at det kun dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform, som led i en økonomisk aktivitet. Beskyttelsen er dog afgrænset, således at periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, ikke bør omfattes. Ligeledes bør beskyttelsen ikke finde anvendelse på websteder som eksempelvis blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

Artikel 15, stk. 1, indeholder ligeledes en række indskrænkninger, idet bestemmelsen ikke finder anvendelse på individuelle brugeres anvendelse af pressepublikationer, som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed, herunder når sådanne brugere deler pressepublikationer online. Rettigheden afgrænses ligeledes til ikke at omfatte hyperlinks eller blotte fakta og er underlagt lovens øvrige undtagelser og indskrænkninger som f.eks. citatretten, jf. betragtning nr. 57.

Det følger endvidere af artikel 15, stk. 1, at anvendelsen af enkelte ord eller meget korte uddrag ikke er

omfattet af den eneret, der indføres med denne bestemmelse. Anvendelsen af dele af pressepublikationer har opnået økonomisk relevans for udbydere af informationssamfundstjenester, men anvendelsen må ligeledes ikke undergrave investeringer foretaget af udgiverne, hvorfor anvendelsen ikke bør påvirke effektiviteten af de i bestemmelsen fastsatte rettigheder, jf. betragtning nr. 58.

Artikel 15, stk. 2, medfører, at de i bestemmelsen opnåede rettigheder ikke har indflydelse på de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, herunder omfanget af retten til at udnytte værket eller frembringelsen uafhængigt af pressepublikationen. Bestemmelsen kan således ikke påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere eller autoriserede brugere af disses værker eller frembringelser. Dette bør ikke have indflydelse på de aftaler, der indgås mellem udgivere af pressepublikationer og ophavsmænd og andre rettighedshavere, jf. betragtning nr. 59.

I medfør af artikel 15, stk. 5, fastsættes det, at ophavsmænd, hvis værker indgår i en pressepublikation, skal modtage en passende andel af de indtægter, som presseudgivere modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Artikel 2, stk. 6, i direktivet indeholder en definition af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, der defineres som en tjeneste, der har som formål at lagre og give adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Af artikel 17, stk. 1, fremgår det, at onlineindholdsdelingstjenester er ophavsretligt ansvarlige for indholdet uploadet af dens brugere til platformen, da de foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse, hvilket er omfattet af de ophavsretlige enerettigheder, hvorfor onlineindholdsdelingstjenesten skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne for at bruge værkerne. Artikel 17, stk. 1, regulerer alene et ophavsretligt ansvar for onlineindholdsdelingstjenester, men berører ikke ansvar på andre områder.

Artikel 17, stk. 2, angiver, at den tilladelse, som onlineindholdsdelingstjenesterne indhenter fra rettighedshaverne efter stk. 1, også skal omfatte tjenestens brugeres brug af de pågældende værker; dog kun når brugerne ikke handler på et kommercielt grundlag, eller hvis brugernes aktivitet ikke skaber betydelige indtægter.

Artikel 17, stk. 3, medfører, at artikel 14 i e-handelsdirektivet, som svarer til e-handelslovens § 16 om ansvarsfritagelse for oplagring af information, ikke finder anvendelse på tilfælde omfattet af anvendelsesområdet i artikel 17, således at tjenesten ikke kan anses for ansvarsfri.

Artikel 17, stk. 4, indeholder en ansvarsfritagelse for tjenesterne, såfremt: a) de ikke kan indgå aftale med rettighedshaverne, selvom de har gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse, b) gjort deres bedste for at sikre, at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og c) har handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger (fjerne indhold på baggrund af meddelelse) fra rettighedshaverne og gjort deres bedste for at forhindre fremtidige uploads.

Artikel 17, stk. 5, indeholder en proportionalitetsvurdering i forhold til stk. 4 baseret på a) tjenestens type, dens publikum og størrelse samt den type af værker som brugerne uploader til tjenesten og b)

tilgængeligheden af egnede og effektive midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold og midlernes omkostninger for tjenesten.

Artikel 17, stk. 6, medfører lempeligere betingelserne i henhold til ansvarsordningen i stk. 4. Nye tjenester - dvs. yngre end 3 år med begrænset omsætning – mindre end 10 mio. euro – og med mindre end 5 mio. brugere, kan være ansvarsfrie, såfremt de har gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse og handlet hurtigt på notice and take down anmodninger fra rettighedshaverne.

Artikel 17, stk. 7, angiver, at samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne ikke må føre til blokering af indhold, der uploades af brugerne, når dette ikke udgør en ophavsretlig krænkelse, herunder tilfælde hvor det uploadede indhold er omfattet af en undtagelse eller indskrænkning til ophavsretten.

Artikel 17, stk. 8, angiver, at bestemmelsen ikke må medføre en generel overvågningsforpligtelse. Herudover fastsættes det, at tjenesten skal give rettighedshaverne oplysninger om samarbejdet i stk. 4 samt om brug i henhold til aftalerne mellem rettighedshaverne og tjenesten.

Artikel 17, stk. 9, forpligter medlemsstaterne til sørge for, at tjenesterne har en hurtig klageordning for brugere, hvis de skulle være uenige i, at deres upload er blevet forhindret i at blive tilgængeligt på baggrund af ophavsrettigheder til det uploadede indhold. Bestemmelsen forpligter også medlemsstaterne til at indføre udenretslige ordninger til at afgøre disse tvister. Endelig forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at tjenesterne i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at de kan anvende indhold i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten.

Artikel 17, stk. 10, indeholder en forpligtelse for Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne til at gennemføre interessentdialoger for at drøfte bedste praksis for samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshavere.

Artikel 17 i direktivet er baseret på ovenstående tanker. Det centrale formål med artikel 17 er at sikre rettighedshaverne rimelige forhold, når deres værker og beskyttede frembringelser uploades til og deles på onlineindholdsdelingstjenesterne. Bestemmelsen slår fast, at tjenesten har et ansvar, hvor der tidligere har været usikkerhed om, hvorvidt tjenesterne udførte ophavsretligt relevante handlinger og dermed skulle indhente tilladelse fra rettighedshaverne. Bestemmelsen fastsætter også en balance mellem tjenesten, rettighedshaverne og tjenestens brugere, således at tjenesterne kan være ansvarsfrie, såfremt de har opfyldt visse krav, som er tilpasset efter bl.a. tjenestens størrelse og brug.

3.1.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Brugerdrevne techgiganter som f.eks. YouTube, der giver adgang til store mængder ophavsretligt beskyttet indhold, er blandt de væsentligste adgangskilder til onlineindhold. De er et middel til at sikre bredere adgang til kulturelle og kreative værker og giver de kulturelle og kreative sektorer store muligheder for at udvikle nye forretningsmodeller. Techgiganterne skaber imidlertid også udfordringer, når ophavsretligt beskyttet indhold uploades uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne. Der har hidtil hersket usikkerhed om, hvorvidt techgiganternes tjenester skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne for det brugerdrevne indhold. Der er behov for en fair og velfungerende markedsplads, når store platforme forhandler rettigheder.

Det samme gør sig gældende i forhold til online brug af nyhedsmediers indhold. Der har været en praksis, hvor techgiganter såsom Google News har benyttet og samlet nyhedsmediernes indhold til deres egen tjeneste uden at betale vederlag til nyhedsmediernes.

Hensigten med implementering af DSM-direktivets artikel 15 og 17 er at skabe en mere velfungerende markedsplads for ophavsret og dermed sikre, at rettighedshavernes position over for techgiganterne styrkes, således at der sikres fair vilkår og betaling til rettighedshaverne, når techgiganterne bruger deres indhold på nettet.

DSM-direktivets artikel 15 og 17 vedrører tjenester, som ofte vil agere internationalt, hvilket efter Kulturministeriets vurdering tilsiger et højt niveau af harmonisering, idet en ensartet tilgang på tværs af grænserne vil være med til at sikre den rette balance i reguleringen. Det er herefter Kulturministeriets vurdering, at der bør ske en direktivnær implementering, dog med de tilpasninger, som er nødvendige af hensyn til danske forhold, navnlig ophavsretslovens struktur og sprogbrug.

Det foreslås, at ophavsretslovens anvendelsesområde udvides, således at udgivere af pressepublikationer tildeles en eneret, som medfører, at de står bedre i forhandlinger vedrørende onlineanvendelsen af disse pressepublikationer. Det foreslås, at rettigheden placeres i lovens kapitel 5 sammen med de øvrige nærtstående rettigheder. Nærtstående rettigheder er den gruppe af rettigheder, som tilkommer fysiske og juridiske personer, der falder uden for den ophavsretlige beskyttelse i ophavsretslovens § 1, såsom udøvende kunstnere i § 65 og fonogramproducenter i § 66.

Det foreslås ligeledes at indføre regulering af onlineindholdsdelingstjenester og deres brugeres udnyttelse af ophavsretligt beskyttet indhold. Idet ophavsretsloven ikke i forvejen regulerer informationssamfundstjenester og onlineindholdsdelingstjenester specifikt, foreslås det at indføre et nyt kapitel 2 b om onlineindholdsdelingstjenester med det formål at implementere direktivets artikel 17.

Med henblik på implementering af DSM-direktivets artikel 17 foreslås det ligeledes at indføre regulering af onlineindholdsdelingstjenesters og deres brugeres udnyttelse af ophavsretligt beskyttet indhold.

Den foreslåede bestemmelse i § 52 c vil betyde, at onlineindholdsdelingstjenester er direkte ansvarlige for deres brugeres upload til deres platform og således forpligtet til at indgå aftale med rettighedshaverne – herunder på vegne af tjenestens brugere – medmindre onlineindholdsdelingstjenesten efter at have forsøgt at indgå aftale har taget visse skridt for at sørge for at indhold med rettighedshavernes rettigheder ikke er tilgængelig på tjenesten. De pågældende skridt vil være underlagt en proportionalitetsvurdering og der vil være lempeligere krav for nye tjenester. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at onlineindholdsdelingstjenester skal stille en klageordning til rådighed for sine brugere med adgang til at klage til Ophavsretslicensnævnet, samt levere oplysninger til rettighedshaverne om brug af rettigheder, sikre at lovligt uploadede værker ikke forhindres i at blive tilgængelige og informere brugerne om adgangen til at benytte ophavsretlige optagelser. Endelig betyder den foreslåede bestemmelse, at tidligere ulovfæstede undtagelser til ophavsretten kodificeres i forhold til brug på onlineindholdsdelingstjenester.

Det foreslås, at der indføres en ny § 52 c, som i stk. 1 indeholder en definition af onlineindholdsdelingstjenester. § 52 c finder anvendelse på udbydere af onlineindholdsdelingstjenester. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester defineres i DSM-direktivets artikel 2, stk. 6, 1. afsnit, som en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og

give almenheden adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Den foreslåede § 52 c, stk. 2, præciserer, at onlineindholdsdelingstjenester foretager en ophavsretlig relevant handling og en brug omfattet af de ophavsretlige enerettigheder, når onlineindholdsdelingstjenestens brugere uploader indhold, jf. betragtning nr. 64. Dette betyder, at der skal indhentes tilladelse fra rettighedshaverne, jf. betragtning nr. 61. Formålet med bestemmelsen er at fjerne tvivl om, hvorvidt onlineindholdsdelingstjenester har et ophavsretligt ansvar, eller om de er ansvarsfritagne efter e-handelslovens § 16, jf. betragtning nr. 65.

Kulturministeriet vurderer, at det er afgørende for retssikkerheden for de brugere, der ikke handler i kommercielt øjemed, når de uploader indhold til tjenesterne, at de ikke pådrager sig et ophavsretligt ansvar herfor. Det foreslås derfor i § 52 c, stk. 3, at ovennævnte tilladelse skal omfatte brugernes handlinger, medmindre disse agerer i kommercielt øjemed eller har betydelige indtægter som følge af deres aktiviteter. Artikel 17 indeholder en afvejning mellem de forskellige grundlæggende hensyn, som er i spil, herunder beskyttelsen af (den immaterielle) ejendomsret, ytringsfriheden m.v., jf. navnlig betragtning nr. 70 og 84. Selvom hovedsigtet i artikel 17 er at forbedre rettighedshavernes position, indeholder artiklen også bestemmelser, der tilgodeser brugerne og udbyderne af onlineindholdsdelingstjenesterne.

Kulturministeriet foreslår yderligere med § 52 c, stk. 4, at der indføres en betinget ansvarsfritagelse for onlineindholdsdelingstjenesterne. Forslaget har til formål at gennemføre direktivets artikel 17, stk. 5, som indeholder en særlig ansvarsordning for udbyderne af onlineindholdstjenesterne. Dette er begrundet med, at tjenesten giver adgang til brugeruploadet materiale, men ikke selv uploader materiale, jf. betragtning nr. 66. Bestemmelsen fastlægger onlineindholdsdelingstjenestens ansvar i det tilfælde, at rettighedshaverne ikke har valgt at give en tilladelse. I nr. 1-3 oplistes de kumulative betingelser, som onlineindholdsdelingstjenesten vil skulle opfylde for at kunne være ansvarsfri, såfremt denne ikke har opnået en tilladelse fra rettighedshaverne. Onlineindholdsdelingstjenesten vil således skulle have gjort sin bedste indsats for at opnå en tilladelse, gjort sit bedste for at sikre at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne samt gjort sit bedste for at forhindre fremtidige uploads.

Henset til forpligtelserne i forslaget til § 52 c, stk. 4, foreslår Kulturministeriet i § 52 c, stk. 5, at betingelserne i stk. 4 underlægges en proportionalitetsvurdering, således at der bl.a. tages hensyn til typen af tjeneste, dens størrelse og de omkostninger der er forbundet med at leve op til betingelserne i stk. 4, jf. artikel 17, stk. 5, og betragtning nr. 66.

Kulturministeriet foreslår, at der i § 52 c, stk. 6, indføres en forpligtelse for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester til at stille en klageordning til rådighed i tilfælde af, at brugernes indhold forhindres i at blive tilgængeligt med begrundelse i krænkelse af rettighedshavernes ophavsrettigheder, jf. artikel 17, stk. 9, og betragtning nr. 70. Kulturministeriet foreslår i forlængelse af dette, at tvister om, hvorvidt en brugers upload udgør en ophavsretskrænkelse, kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, hvor brugere, rettighedshavere og udbydere af onlineindholdsdelingstjenester har mulighed for at indbringe sager.

Forslaget til § 52 c, stk. 7, medfører en ret for rettighedshaverne til at modtage information fra onlineindholdsdelingstjenesterne om den praksis tjenesten måtte have i forhold til dens mulige ansvarsfritagelse efter stk. 4. Det følger heraf, at tjenesten er ansvarlig for uautoriseret overføring til almenheden, medmindre

tjenesten kan påvise at have opfyldt de kumulative betingelser om bedste indsats for at opnå en tilladelse, sikring af at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne samt gjort sit bedste for at forhindre fremtidige uploads. Informationsforpligtelsen er et vigtigt element i rettighedshavernes mulighed for at tage stilling til, hvordan deres værker og beskyttede frembringelser anvendes på tjenesten, samt hvordan tjenesterne sikrer, at ulovlige værker og frembringelser ikke uploades og deles. Herudover forpligtes onlineindholdsdelingstjenesten til at levere oplysninger til rettighedshaverne i henhold til deres aftale med rettighedshaverne, jf. direktivets artikel 17, stk. 7 og betragtning nr. 68.

Betingelserne for ansvarsfritagelse i den foreslåede § 52 c, stk. 4, kan være udfordrende for nye onlineindholdsdelingstjenester at leve op til. Det foreslås derfor, at der i § 52 c, stk. 8, indføres en lempeligere ansvarsordning for nye onlineindholdsdelingstjenester, hvormed disse alene skal have gjort deres bedste for at opnå en tilladelse samt have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne. De tjenester, som omfattes af den lempeligere ansvarsordning, skal have været til rådighed i Unionen i mindre end 3 år og have en årlig omsætning under 10. mio. EUR. Den foreslåede bestemmelse vil medføre lempeligere regler om ansvar for de såkaldte ”start ups”. Baggrunden herfor er, at EU-lovgiver fandt, at der burde tages et hensyn til de særlige tilfælde, hvor nystartede virksomheder arbejder med brugeruploads med henblik på at udvikle nye forretningsmodeller, jf. betragtning nr. 67.

Kulturministeriet foreslår under hensyntagen til de lempeligere krav, som nye onlineindholdsdelingstjenester vil have efter den foreslåede § 52 c, stk. 8, at de pågældende onlineindholdsdelingstjenester skal kunne påvise, at de er omfattet af den lempeligere ansvarsordning.

Kulturministeriet foreslår, at der med § 52 c, stk. 9, indføres en forpligtelse til at sikre, at indhold, der ikke krænker rettighedshavernes rettigheder, ikke forhindres i at blive tilgængeligt. Samarbejdet mellem rettighedshavere og onlineindholdsdelingstjenester i henhold til § 52 c, stk. 4, om tjenestens bedste indsats, skal tage hensyn til forpligtelsen i den foreslåede § 52 c, stk. 9. Af hensyn til oplysning af brugerne foreslås det endvidere i § 52 c, stk. 9, at onlineindholdsdelingstjenesterne forpligtes til at informere sine brugere om adgangen til at uploade materiale omfattet af ophavsretlige undtagelser eller indskrænkning, jf. artikel 17, stk. 9.

De foranstaltninger, der træffes af udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshavere, bør ikke berøre anvendelsen af undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten, herunder navnlig sådanne der sikrer brugernes ytringsfrihed. I § 52 c, stk. 10, foreslår Kulturministeriet således indført en undtagelse for karikatur, parodi eller pastiche ved brug af disse på onlineindholdsdelingstjenester. Artikel 17, stk. 7, indeholder krav om, at medlemsstaterne skal indføre de i den danske ophavsretslovs gældende undtagelser for citater, kritik, anmeldelser og anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche, som er indeholdt i artikel 5, stk. 3, litra d og k, i Infosoc-direktivet. Disse undtagelser eller indskrænkninger er efter Infosoc-direktivet valgfrie at indføre for medlemsstaterne, men dette ændres med DSM-direktivets artikel 17, stk. 7, hvad angår brug på onlineindholdsdelingstjenesterne. Artikel 5, stk. 3, litra d, er indeholdt i den gældende § 22 i ophavsretsloven, mens artikel 5, stk. 3, litra k, er indeholdt i den foreslåede § 52 c, stk. 10, for så vidt angår brug på onlineindholdsdelingstjenester.

Lovens almindelige regler gælder også for den brug, der tillades i den foreslåede § 52 c, stk. 10. Dette vil sige, at ophavsretslovens §§ 3 og 11 skal respekteres af brugeren. Dette betyder bl.a., at når et værk m.v. anvendes i henhold til undtagelsen i § 52 c, stk. 10, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer

på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgåelse af en teknisk foranstaltning i strid med ophavsretslovens § 75 c, stk. 1, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt. Der gælder således også for denne undtagelse et princip om lovligt forlæg – dvs. at der forudsættes, at man har lovlig adgang til værket.

Med henblik på implementering af direktivets artikel 15 foreslår Kulturministeriet, at der i en ny § 69 a, stk. 1, indføres en eneret for presseudgivere for så vidt angår informationssamfundstjenesters onlinebrug af pressepublikationer. Formålet med tildelingen af denne eneret er bl.a., at udgivere af pressepublikationer stilles bedre i forhandlinger med de informationssamfundstjenester, der ønsker at anvende pressepublikationerne online, f.eks. på en hjemmeside eller i en app. En sådan tjeneste skal herefter have samtykke til online at foretage eksemplarfremsstilling af en pressepublikation og/eller stille pressepublikationer til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Endvidere foreslås det, at der i § 69 a, stk. 2, oplistes, hvilke indskrænkninger der gælder i forhold til udgiverens eneret.

I § 69 a, stk. 2, nr. 1, foreslås det i den forbindelse i forlængelse af, at eneretten vedrører informations-samfundstjenesters onlineanvendelse, at bestemmelsens stk. 1 ikke finder anvendelse på individuelle brugeres private anvendelse eller individuelle brugeres anvendelse, som ikke foretages i kommercielt øjemed.

Kulturministeriet foreslår endvidere, at det i § 69 a, stk. 2, nr. 2, anføres, at brugen af hyperlinks ikke er omfattet af eneretten i bestemmelsens stk. 1.

Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af pressepublikationer kan bestå i anvendelse af hele publikationer eller artikler, men også i dele af pressepublikationer. Henset til, at anvendelse af dele af en pressepublikation ligeledes har opnået økonomisk relevans, foreslås det, at der i § 69 a, stk. 2, nr. 3, indføres en indskrænkning, som medfører, at kun enkelte ord eller meget korte uddrag ikke omfattes af eneretten.

Den foreslåede bestemmelse, herunder de i § 69 a, stk. 1, fastsatte rettigheder, medfører ingen ændringer i forhold til rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation.

Derudover understreges det, at den foreslåede eneret i § 69 a, stk. 1, ikke kan påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere og ikke kan fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i. Hvis et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre brugeres autoriserede anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet.

Det foreslås, at det i § 69 a, stk. 4, fastsættes, at ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, har ret til at modtage en passende andel af de indtægter, som en presseudgiver modtager for udbydere af

informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer i henhold til den foreslåede stk. 1. Kulturministeriet vurderer, at det skal overlades til parterne at forhandle om specifikke takster.

Det foreslås yderligere, at der i § 29 a indføres en specifik aftalelicens for informationssamfundstjenesters brug af pressepublikationer i medfør af § 69 a, stk. 1, således at rettighederne kan klareres kollektivt hos en rettighedsorganisation, der omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes i pressepublikationer. Det bemærkes, at henvisningen til den foreslåede aftalelicensbestemmelse i § 29 a i den foreslåede § 69 a medfører, at aftalelicensen både omfatter udgivere af pressepublikationer og de § 2-rettigheder, der indgår i selve pressepublikationen. Forslaget går ud over direktivet, men det er Kulturministeriets vurdering, at aftalelicenssystemet er velegnet til at sikre en simpel og ubureaukratisk mulighed for at indgå aftale for informationssamfundstjenester om brug af pressepublikationer efter den foreslåede § 69 a, idet der vil være tale om et stort antal værker, som kan være administrativt tungt og i praksis ikke muligt for informationssamfundstjenesterne at klarere med hver enkelt presseudgiver.

I forlængelse heraf foreslås det i § 29 a, stk. 2, at ophavsmanden har mulighed for at nedlægge forbud. Det bemærkes, at begrebet 'ophavsmanden' i den foreslåede § 29 a også omfatter presseudgiveren som følge af henvisningen i den foreslåede § 69 a, således at både den enkelte presseudgiver og ophavsmændene til de værker, der indgår i en pressepublikation, har mulighed for ikke at være omfattet af aftalelicensen.

Det foreslås ydermere, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at træffe afgørelse i spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Det foreslås, at nævnet kan bedømme vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Dette vil være til fordel for såvel udgiverne af pressepublikationer som udbydere af informationssamfundstjenester, som derved får mulighed for at få prøvet, om et konkret vederlag, som den en part kræver, er urimeligt. Den mulighed eksisterer ikke ved den generelle aftalelicens, som uden en specifik aftalelicens ville være den eneste vej til benyttelse af aftalelicenssystemet. Endelig foreslås det, i lighed med ophavsretslovens andre specifikke aftalelicenser, at muligheden for anvendelse af mægling i ophavsretslovens § 52 også finder anvendelse på den foreslåede § 29 a.

Lovens almindelige regler vedrørende overtrædelse af ophavsretslovens bestemmelser gælder også for den brug, som er omfattet af de foreslåede § 52 c og § 69 a. Af denne årsag foreslås det, at ophavsretslovens § 76 om strafansvar ved krænkelse af ophavsrettigheder henviser til de foreslåede bestemmelser i § 52 c og 69 a. Det bemærkes i den forbindelse, at ophavsretslovens § 83 om rimeligt vederlag og erstatning ved ophavsretskrænkelser i tilfælde af, at der foreligger forsæt eller uagtsomhed henviser til ophavsretslovens § 76.

3.2. Onlinetransmissioner samt retransmissioner

3.2.1. Gældende ret

Ophavsretslovens § 35 omfatter lineær videreudsendelse (flow) og non-lineær videredistribution (on demand) af beskyttede værker i radio- og fjernsynsudsendelser.

Efter den gældende lovs § 35, stk. 1, må værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, samtidig og

uændret videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, dvs. trådløst, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt.

Reglen gælder ikke for de rettigheder, der indehaves af et radio- og tv-foretagende, og er betinget af, at betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Dette betyder bl.a., at der skal indgås aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Nægter en kollektiv forvaltningsorganisation eller et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at værker og udsendelser, som udsendes trådløst, samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg eller trådløst, eller tilbydes en sådan videreudsendelse på urimelige vilkår, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor, jf. § 48.

Med videreudsendelse og distribution tænkes ikke på den førstegangsudsendelse, der sker via kabel, herunder internet, satellit eller jordsendenettet, men derimod på den viderespredning og -distribution, der sker via fællesantenneanlæg, andre kabelanlæg, herunder trådløst og via internet/bredbånd. Et kabelanlæg er f.eks. en ejerforening i en beboelsesejendom, der har rådighed over en fællesantenne, som har til formål at fordele fjernsynsudsendelserne til de enkelte lejligheder i ejendommen.

Det er en betingelse for viderespredning, at den sker uændret og samtidig med, at førstegangsudsendelsen finder sted. § 35, stk. 1, finder ikke anvendelse, hvis der foretages en optagelse af udsendelsen, og det er denne optagelse, der fordeles i et kabelanlæg, ligesom bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis der foretages ændringer i de udsendte værker.

Hvis et kabelanlæg ikke har mere end to tilslutninger, kan viderespredning af radio- og tv-udsendelser finde sted, uden at der skal betales vederlag til rettighedshaverne, såfremt radio- og fjernsynsudsendelsen modtages trådløst ved hjælp af egen antenne. Dette følger af § 35, stk. 2.

Af § 35, stk. 3, følger det, at ansvaret for at indgå aftale om viderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser over et kabelanlæg og dermed vederlagsforpligtelsen påhviler ejeren af anlægget. Konsekvensen af denne bestemmelse er, at et vederlagskrav ikke skal rettes mod de enkelte husstande, der er tilsluttet et kabelanlæg, men mod kabelanlægget som sådant.

Ophavsretslovens § 35 blev sidst revideret i forbindelse med lov nr. 123 af 27. maj 2014 om ændring af lov om ophavsret, hvor aftalelicensen for tv-distributørers og andre tredjemænds udnyttelse af radio- og fjernsynsudsendelser blev udvidet til at omfatte nye former for udsendelse og on demand-tilrådighedsstillelse, jf. §§ 35, stk. 4 og 5.

I medfør af ophavsretslovens § 35, stk. 4, må værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, på anden måde, end hvad der er bestemt i § 35, stk. 1, gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Eksemplarfremstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem on demand skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen. Bestemmelsen er både hjemlen til klarering af visse former for videreudsendelse, der måtte falde uden for stk. 1, og hjemlen til klarering af rettighederne til visse af de digitale tjenester, som tilbydes af tv-distributørerne, f.eks. StartForfra og catch up på hele eller dele af sendefladen i en flow kanal. Eksemplarfremstilling er omfattet.

§ 35, stk. 5, giver mulighed for at spejle radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tjenester, når

tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og betingelserne for aftalelicens er opfyldt.

Aftalelicensbestemmelserne i stk. 4 og stk. 5 gælder ikke for de rettigheder, der indehaves af radio- eller fjernsynsforetagender. Tvister om vilkår for anvendelse af stk. 4 og 5 kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet.

Efter § 35, stk. 6, kan en ophavsmand i forhold til udnyttelse efter stk. 4 og stk. 5 nedlægge forbud mod sit værks udnyttelse, såkaldt opt-out. En sådan mulighed for opt-out foreligger ikke for udnyttelse under stk. 1, idet satellit- og kabeldirektivet foreskriver tvungen kollektiv forvaltning på området for kabelvidereudsendelse.

Efter § 35, stk. 7, har Ophavsretslicensnævnet på hver af parternes foranledning kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af stk. 4 og 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

Bestemmelsen i § 35 er en aftalelicensbestemmelse. Begrundelsen herfor er, at radio- og fjernsynsudsendelser indeholder et stort antal værker og andre beskyttede frembringelser, som det ikke er muligt at klarere på individuel basis. Aftalelicenskonstruktionen muliggør, at alle involverede rettigheder klareres kollektivt via en rettighedshaverorganisation, der repræsenterer en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes.

Der sondres i aftalelicenssystemet ikke mellem enerettigheder og vederlagsrettigheder. Rettighedshaverorganisationernes repræsentation af rettigheder og repræsentativitet i forhold til aftalelicenssystemet kan således ikke alene gøres gældende i det omfang, rettighedshaverne har forbeholdt sig enerettigheder, men også hvis et eventuelt forbehold alene vedrører en vederlagsret. Det betyder, at hvis en rettighedshaver i en kontrakt forbeholder sig retten til at modtage vederlag gennem en kollektiv forvaltningsorganisation for en eller flere udnyttelser, f.eks. retransmission hos tv-distributører, vil rettighedshaveren via sin organisation indgå i opgørelsen af forvaltningsorganisationens repræsentativitet. På samme måde vil forvaltningsorganisationen kunne gøre vederlagsretten gældende over for brugerne, dvs. tredjemand (f.eks. tv-distributører), der har et ophavsretligt ansvar for en udnyttelse. Dette gælder for alle aftalelicenser på § 35-området.

Ophavsretslovens § 48, stk. 1, blev sidst revideret i forbindelse med lov nr. 997 af 9. december 2003 om ændring af ophavsretsloven, hvor det i forbindelse med medtagning af trådløs viderespredning under Ophavsretslicensnævnets kompetence til implementering af satellit- og kabeldirektivet blev fastslået under henvisning til Romkonventionen fra 1961, at nævnets afgørelser ikke er bindende for radio- og fjernsynsforetagender. Dette sikrede, at Ophavsretslicensnævnets kompetence i forhold til radio- og fjernsynsforetagender i princippet opretholdtes, idet radio- og fjernsynsforetagenderne dog af hensyn til forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivet ikke var bundet af afgørelserne. På denne måde sikredes radio- og fjernsynsforetagenderen eneret til kabelviderespredning uden indskrænkende tvangsmæssige elementer og forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 om mægling gennemførtes i dansk ret. Dette gjaldt også efter artikel 12, stk. 1, hvorefter radio- og fjernsynsforetagendet ikke uden gyldig grund må forhindre eller stille sig i vejen for forhandlinger om kabelviderespredning.

Efter § 48, stk. 1, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse til samtidig

og uændret videreudsendelse, hvis en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning, uden rimelig grund nægter samtykke eller stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

I medfør af ophavsretslovens § 50, stk. 2, kan kollektive forvaltningsorganisationer og en bruger indgå aftale med aftalelicensvirkning på nærmere definerede områder.

Ved lov nr. 123 af 27. maj 2014, hvor § 35 blev moderniseret med nyt stk. 4-7 om nye former for videreudnyttelse samt on demand m.v., blev undtagelsen vedrørende lyd- og billedproducenters vederlagsret i forhold til kabelvidereudsendelse i §§ 66 og 67 ikke udbredt til de nye områder, men blev bevaret for den traditionelle kabelvidereudsendelse.

3.2.2. Artikel 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 i SatCabII-direktivet

Artikel 2 i SatCabII-direktivet indeholder definitioner og redefinerer retransmissionshandlinger til at omfatte enhver form for samtidig, uændret og uforkortet retransmission, når den oprindelige transmission er trådbunden eller trådløs, herunder via satellit, eller online – forudsat at onlinetransmissionen sker i et kontrolleret miljø. Herudover defineres "direct injection", som er nærmere beskrevet under artikel 8.

Af artikel 4, stk. 1, 1. pkt., fremgår det, at retransmission efter SatCabII-direktivet – på samme vis som traditionel retransmission efter satellit- og kabeldirektivet – falder ind under den ophavsretlige eneret til overføring til almenheden, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 4, nr. 1, således, at retransmissionshandlinger forudsætter tilladelse. Det følger dog af artikel 4, stk. 1, 2. pkt., at en rettighedshaver alene kan give eller nægte tilladelse til retransmission gennem en kollektiv forvaltningsorganisation. En rettighedshaver har derfor ikke mulighed for at modsætte sig retransmission, men ret til at lade sig repræsentere kollektivt i forhold til aftaleindgåelse vedrørende retransmission og modtage vederlag herfor.

Artikel 4, stk. 2, i SatCabII-direktivet svarer i store træk til artikel 8, stk. 2, i satellit- og kabeldirektivet. Indholdsmæssigt indeholder artikel 4 en udvidelse af retransmissionsbegrebet til ikke alene at omfatte viderespredning per kabel. Retransmission udvides til at omfatte enhver form for samtidig, uændret og uforkortet retransmission, når den oprindelige transmission er trådbunden eller trådløs, herunder via satellit, eller online - forudsat at onlinetransmissionen sker i et kontrolleret miljø, jf. definitionen i artikel 2, stk. 2, litra a, og artikel 9, som præciserer retransmissionsbegrebet efter satellit- og kabeldirektivet.

I henhold til artikel 5 i SatCabII-direktivet gælder ovenstående vedr. artikel 4 ikke rettigheder til retransmission, der indehaves af et radio- eller fjernsynsforetagende - uanset om de berørte rettigheder er dets egne, eller om de er blevet overdraget til radio- eller fjernsynsforetagendet af andre rettighedshavere.

Artikel 6 i SatCabII-direktivet forpligter medlemsstaterne til at sikre, at det er muligt at indhente bistand fra mæglere (i henhold til artikel 11 i satellit- og kabeldirektivet), når der ikke kan opnås aftale mellem den kollektive forvaltningsorganisation, der repræsenterer rettighedshaverne, og en udbyder af retransmissionstjenester eller radio- eller fjernsynsforetagender.

Artikel 7 i SatCabII-direktivet giver adgang til, at nationale kanaler kan underlægges den samme klarende ordning.

Artikel 8, stk. 1, i SatCabII-direktivet gør klart, at de tilfælde, hvor et radio- eller fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via ”direct injection”, så indebærer dette en enkelt overføringshandling, hvor begge (radio- eller fjernsynsforetagende og distributør) deltager og skal indhente tilladelse.

Artikel 8, stk. 1, indebærer således, at i tilfælde af at et radio- eller fjernsynsforetagende ikke selv distribuerer sine radio- eller tv-signaler med programmer, men udelukkende transmitterer signaler til ét andet selskab, f.eks. en kabeloperatør, i en lukket teletransport, sker tilgængeliggørelsen for almenheden først, når kabeloperatøren distribuerer signaler med radio- eller tv-programmerne. I dette tilfælde sker der kun én enkelt overføring til almenheden, hvor både radio- eller fjernsynsforetagendet og kabeldistributøren er ansvarlige for at klarere rettighederne hos rettighedshaverne for deres specifikke bidrag, og betalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne.

Artikel 8, stk. 2, giver adgang for distributører m.v., til at drage fordel af ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning, jf. artikel 4, da de har et tilsvarende klareringsbehov til andre udbydere af retransmissionstjenester.

Artikel 9 i direktivet præciserer retransmissionsbegrebet efter satellit- og kabeldirektivet.

Ovenstående svarer overordnet set til tilstanden efter satellit- og kabeldirektivet. I satellit- og kabeldirektivet følger behovet for tilladelse af artikel 8 (artikel 4 i SatCabII-direktivet), ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning af artikel 9 (artikel 4 i SatCabII-direktivet), og den særlige regulering af radio- eller fjernsynsforetagende af artikel 10 (artikel 5 i SatCabII-direktivet).

3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ophavsretslovens § 35 blev senest revideret i forbindelse med lov nr. 123 af 27. maj 2014. Kulturministeriets forslag til ændring af §§ 35 og 48 har til formål at implementere artikel 2 og 4-9 i SatCabII-direktivet, der er blevet til for at lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer. Herudover medfører bestemmelserne, at fjernsynsforetagender og kabeldistributører hver især er ansvarlige for deres respektive bidrag til de udsendelser, der sker ved såkaldt ”direct injection”, hvor fjernsynsforetagendet sender tv-programmer i lukkede netværk til distributøren, og distributøren herefter videresender disse programmer til sine kunder. Formålet er således på linje med SatCabII-direktivet bl.a. at sikre, at der for nye typer af videreudsendelse (retransmission) gælder regler, der svarer til dem for kabelvidereudsendelse som defineret i det oprindelige satellit- og kabeldirektiv, jf. SatCabII-direktivets betragtning nr. 15. Det bemærkes, at SatCabII-direktivets artikel 7 om retransmission af nationale kanaler allerede er og forbliver implementeret i dansk ophavsret, idet dette har været retstilstanden siden 1985.

Den teknologiske udvikling går hurtigt og måderne, som den nye teknologi bruges på, ændrer sig også over tid. Dette skaber nye muligheder for udnyttelse af værker, som både radio- og fjernsynsforetagender og tv-distributører ønsker at anvende og ser som et væsentligt element i deres virksomhed. Der er således en generel udvikling i retning af, at radio- og fjernsynsforetagender i stigende grad satser på at udkomme via deres onlinetjenester og ikke kun via tv-kanaler. Desuden er distributører begyndt at give adgang til onlinetjenester i tv-pakker, ofte således at slutbrugere kan vælge mellem tv-kanaler og onlinetjenester. Dette gælder også onlinetjenester, som ikke kommer fra radio- og fjernsynsforetagender. Der sker i

disse år derfor en hastig konvergens mellem tv-kanaler og onlinetjenester og tv-brugen i dag er allerede væsentligt ændret i forhold til i år 2014, da seneste revision af § 35 blev gennemført.

Hertil kommer, at SatCabII-direktivet medfører, at visse typer af videreudsendelse, eksempelvis af webcastede kanaler, der alene udsendes på internettet, hvilket i dag er under § 35, stk. 4, og hvor der er opt-out mulighed for rettighedshavere samt begrænset kompetence for Ophavsretslicensnævnet m.v., skal omfattes af regler, der svarer til reglerne for den traditionelle videreudsendelse i § 35, stk. 1, hvor der er tvungen kollektiv forvaltning, jf. direktivets artikel 4, betragtning nr. 15 og 16 samt artikel 9.

Vedrørende såkaldt "direct injection", jf. SatCabII-direktivets artikel 2, nr. 4, sondres der i direktivet mellem tilfælde, hvor radio- og fjernsynsforetagender samtidig med transmission direkte til almenheden af tekniske grunde også transmitterer deres signaler til andre selskaber og tilfælde, hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden. I forhold til den første situation præciseres det i direktivets betragtning nr. 21, at dette anses som videreudsendelse, der skal klareres af den tredjemand, som er ansvarlig for overføringen af signalerne til almenheden. Dette stemmer allerede overens med retsstillingen efter dansk ret, som er baseret på Bernerkonventionen, hvorfor præciseringen ikke medfører nogen selvstændig ændring af dansk ret. Det er således fortsat uden betydning, på hvilken måde det signal, der anvendes til videreudsendelse, modtages, se også Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 1933, sp. 1: "Det er i øvrigt uden betydning, på hvilken måde det signal, der anvendes til videreudsendelse, modtages. I de fleste tilfælde modtages signalet trådløst, men også videreudsendelse af udsendelser i radio og fjernsyn, som sker på basis af en lukket langdistancefremføring, f.eks. via langdistancekabel eller radiokæde, vil være omfattet af aftalelicensen, forudsat de pågældende udsendelser samtidig udsendes trådløst til almenheden her i landet eller andetsteds."

I de tilfælde hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden, gør SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 1, og betragtning nr. 20 det klart, at der er tale om én enkelt ophavsretlig relevant handling. Denne ordning går ud på følgende: Hvis et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv distribuerer sine radio- eller tv-signaler med programmer, men udelukkende transmitterer signalerne til et andet selskab, f.eks. en kabeloperatør, i en lukket teletransport, sker tilgængeliggørelsen for almenheden først, når kabeloperatøren distribuerer signalerne med radio- eller tv-programmerne. Dette kan også kaldes kabelorigineret programvirksomhed. Her sker der efter SatCabII-direktivet kun én overføring til almenheden. Det fremgår af SatCabII-direktivet, at radio- og fjernsynsforetagendet og kabeldistributøren er ansvarlige for at klarere rettighederne hos rettighedshaverne for deres specifikke bidrag, og betalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne. SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 2, medfører, at distributører m.v. for så vidt angår deres tilladelse kan drage fordel af ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning. § 35, stk. 1, omfatter allerede tredjemands brug af rettigheder i lineære (flow) tv-kanaler og vil derfor kunne anvendes i relation til udestående rettigheder, distributøren skal klarere i dette tilfælde. Der er derfor efter Kulturministeriets vurdering ikke behov for selvstændige ændringer i ophavsretsloven.

Princippet om "direct injection" i SatCabII-direktivets art. 8 foreslås udvidet, således at det finder anvendelse for hele § 35-området, dvs. både i forhold til flow tv-kanaler, som følger af SatCabII-direktivets art. 8, stk. 2, og onlinetjenester. Baggrunden er, at de hensyn, der gør sig gældende for flow-tv-kanaler, gør sig gældende med samme styrke i relation til onlinetjenester, og hensynet til teknologineutralitet

taler også herfor. Dette er hensigtsmæssigt, bl.a. fordi der i alle tilfælde, hvor der udestår klarering, bør være mulighed for at benytte det kollektive klareringssystem uanset den anvendte teknik, og fordi en forskelsbehandling alene på baggrund af teknik vil risikere at underminere aftalelicensordningen i § 35, særligt i lyset af den hastige konvergens mellem tv-kanaler og onlinetjenester. Virksomheder, der laver selvstændig forretning med et udbud af indhold, der gøres tilgængeligt fra en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester (således at der er to selvstændige økonomier), vil således kunne klarere udestående rettigheder hos en godkendt fællesorganisation uanset teknik. Der vil være aftalelicensvirkning for aftaler om udestående rettigheder i både flowkanaler og onlinetjenester og eventuelle tvister om vederlag vil kunne forelægges for Ophavsretslicensnævnet.

At princippet omfatter hele bestemmelsen, ændrer ikke ved, at § 35 ikke finder anvendelse i forhold til radio- og fjernsynsforetagendet/udbyderen af en onlinetjenestes egen primære aktivitet. Princippet vil således ikke indebære, at disse vil skulle indgå nye aftaler. § 35 finder heller ikke i denne relation anvendelse i forhold til et radio- og fjernsynsforetagende eller en anden onlinetjenesteudbyders egne eller erhvervede rettigheder. Det er derfor fortsat muligt i de enkelte kontrakter og overenskomster at aftale, at den oprindelige betaling også omfatter tredjemands handlinger, der ellers kunne have været klareret gennem § 35. Princippet har ikke betydning, såfremt der ikke udestår nogen rettigheder.

Tredjemands involvering i relation til § 35, stk. 1, 4 og 5, forudsættes at have karakter af distribution med et udbud af indhold, der gøres tilgængeligt fra en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester, f.eks. som en del af et abonnement (direkte eller indirekte) mellem aggregator og slutbrugerne. Der vil også være tale om en distributionslignende situation, hvor indhold fra en tjeneste bruges som attraktion foran en betalingsmur, eller der er reklamer i forbindelse med indholdet. Udbud af apps i appstores, herunder downloads og præinstallation af apps, uden at det er en del af et direkte eller indirekte abonnement eller anden betaling (f.eks. reklame) mellem aggregator og slutbrugerne har eksempelvis ikke en sådan karakter.

Der er ikke med de foreslåede ændringer til § 35 tiltænkt nogle ændringer i vederlagsniveauet for eksisterende aktører på markedet. Udvidelsen af princippet forventes navnlig at få betydning i forhold udenlandske tech-virksomheder, der udbyder tv-produkter m.v., der indeholder danske public service onlinetjenester.

Den endelige afgrænsning vedrørende "direct injection" for hele § 35 (både flow tv-kanaler og onlinetjenester) vil henhøre under domstolene.

Direktivet redefinerer begrebet "retransmission" i forhold til satellit- og kabeldirektivet, så det rummer nyere typer af videreudsendelse. Den danske § 35 omfatter allerede disse nyere typer videreudsendelse, men direktivet nødvendiggør en omstrukturering af bestemmelsen med hensyn til opt-out og nævnskompetence.

Bestemmelsen i § 35 bør derfor moderniseres for at leve op til de måder, som audiovisuelt indhold distribueres og forbruges på og for at leve op til SatCabII-direktivet. Der er med andre ord behov for en fremtidssikring af regelgrundlaget for videreudsendelse samt videreudnyttelse af ophavsretligt beskyttet materiale.

Forslaget til § 35, stk. 5, gennemfører også SatCabII-direktivets artikel 8. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til § 35, stk. 1.

Kulturministeriet finder det naturligt at udvide aftalelicensen i § 35 til også at omfatte onlinetjenesteudbydere forstået som selvstændige streamingtjenester. Herved øges mulighederne for aftaleløsninger på området, hvilket er til fordel for såvel brugere som rettighedshavere. Et tilsvarende forslag blev stillet i 2017 af Udvalget om finansiering af dansk digital indholdsproduktion.

Således indebærer forslaget til ændring af § 35, stk. 5, at tredjemands muligheder for videreudnyttelse af on demand-indhold fra radio- og fjernsynsforetagender og andre online-tjenesteudbydere udvides. Kulturministeriet vurderer, at der er et stigende behov for at etablere en smidig måde for tredjemand til at klarere rettighederne til sådanne nye former for udnyttelser.

Kulturministeriet vurderer med den udvidede kompetence for Ophavsretslicensnævnet, at man vil få en velfungerende ordning med let håndtering af tvister om vilkår og vederlagets størrelse. Da der er tale om nye områder, som ikke er underlagt direktivmæssige krav, finder Kulturministeriet ikke, at det er hensigtsmæssigt, at nævnet på de nye områder, der omfattes af § 35, stk. 5, vil kunne meddele tilladelsen i tilfælde af parternes uenighed. I lighed med de øvrige aftalelicensbestemmelser vil det være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til.

Kulturministeriet ønsker endvidere at kodificere den nuværende praksis for den velfungerende ordning vedrørende videreudsendelse og -udnyttelse, hvor lyd og billedproducenter modtager vederlag på et aftalemæssigt grundlag. Der er med den foreslåede annullering af undtagelsen af lyd- og billedproducenters vederlagsret i §§ 66 og 67 i forhold til kabelvidereudsendelse ikke tilsigtet økonomiske ændringer i grundlaget for eksisterende fordelinger af vederlag.

3.3. Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester

3.3.1. Gældende ret

Ophavsretsloven regulerer i dag ikke onlinetjenester tilknyttet radio- eller fjernsynsforetagender, hvorfor der med artikel 3 i SatCabII-direktivet er tale om indførslen af et nyt princip. Eller nærmere bestemt er der tale om udvidelse af et for radio- og fjernsynsudsendelser via satellit allerede gældende afsenderlandsprincip til også at omfatte tilknyttede onlinetjenester.

Der gælder i ophavsretslovens § 87 et afsenderlandsprincip, som bygger på satellit- og kabeldirektivets artikel 1, stk. 2, litra d. Det følger af bestemmelsen, at radio- og fjernsynsudsendelser via satellit anses for at finde sted i Danmark, hvis de programbærende signaler, som er bestemt til modtagning af almenheden, under et radio- eller fjernsynsforetagendes kontrol og ansvar her i landet indføres i en ubrudt sendekæde, der leder til satellitten og ned mod Jorden. Det betyder i praksis, at hvis udsendelseshandlingen finder sted i Danmark, er det ligeledes i Danmark, at rettighederne skal erhverves.

3.3.2. Artikel 3 i SatCabII-direktivet

SatCabII-direktivets artikel 3 indfører et afsenderlandsprincip for visse ophavsretlige relevante handlinger i relation til de til radio- og fjernsynsforetagenders knyttede onlinetjenester. Der er tale om en særregel ift. de almindeligt gældende lovvalgsregler, og reglen gælder ikke for andre områder eller tjenester end radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester. Der er ikke tale om en ny lovvalgsregel men en legal fiction, hvor der lægges et faktum til grund for anvendelse af reglen, i dette tilfælde at udøvelsen af rettighederne anses kun for at have fundet sted i afsenderlandet og ikke i modtagerlandet.

En 'tilknyttet onlinetjeneste' defineres i artikel 2, stk. 1, som en onlinetjeneste, der består i, at tv- eller radioprogrammer udbydes til almenheden af et radio- eller fjernsynsforetagende eller under dets kontrol og ansvar samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter radio- eller fjernsynsforetagendets udsendelse af disse tv- eller radioprogrammer samt af enhver form for materiale, som er knyttet til en sådan udsendelse. Det er uden betydning, om adgangen til onlinetjenesten er betinget af betaling, og radio- og fjernsynsforetagender kan forsat udbyde tilknyttede onlinetjenester gratis eller mod betaling. Bestemmelsen afgrænses til ikke at omfatte individuelle værker, som indgår i radio- eller fjernsynsprogrammer, eller værker, der ikke forbindes med et radio- eller fjernsynsprogram.

Det følger af direktivet, at parterne ved fastsættelse af vederlaget for klarering af rettigheder, der omfattes, skal tage hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste.

Direktivet er ikke til hinder for, at parterne aftaler begrænsninger for udnyttelsen af de omfattede rettigheder.

3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at lette klareringen af rettigheder i forbindelse med udbuddet af tilknyttede onlinetjenester på tværs af grænserne er det nødvendigt at fastsætte afsenderlandsprincippet for så vidt angår udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, som er relevante for de handlinger, der udspiller sig i forbindelse med udbud af, adgang til eller anvendelse af en tilknyttet onlinetjeneste.

Kulturministeriet foreslår derfor, at der i lighed med afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsudsendelser via satellit i ophavsretslovens § 87 indføres et tilsvarende afsenderlandsprincip for tilknyttede onlinetjenester, som udbydes af et radio- eller fjernsynsforetagende i en ny § 87 a.

Det foreslåede afsenderlandsprincip omfatter klarering af alle de rettigheder, der er nødvendige for, at radio- og fjernsynsforetagendet kan overføre eller stille sine programmer til rådighed for almenheden, når det leverer tilknyttede onlinetjenester, herunder klarering af alle ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder til værker eller andre beskyttede frembringelser, der anvendes i programmerne, f.eks. rettigheder til lydoptagelser eller fremførelser.

Kulturministeriet foreslår, at afsenderlandsprincippet afgrænses til udelukkende at gælde forholdet mellem rettighedshavere - eller enheder, der repræsenterer rettighedshavere, såsom kollektive forvaltningsorganisationer - og radio- og fjernsynsforetagender og udelukkende med henblik på at udbyde, give adgang til eller anvende en tilknyttet onlinetjeneste. Det foreslås endvidere, at afsenderlandsprincippet ikke gælder for nogen form for efterfølgende trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser eller trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et

individuelt valgt sted og tidspunkt, eller til nogen efterfølgende reproduktion af værkerne eller de andre beskyttede frembringelser, som er indeholdt i den tilknyttede onlinetjeneste.

I betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for finansierings- og licensmekanismerne for visse audiovisuelle værker, som ofte er baseret på eksklusive territoriale licenser, er det for så vidt angår fjernsynsudsendelser hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsesområdet for afsenderlandsprincippet til visse typer af tv-programmer. Kulturministeriet foreslår, at disse programtyper bør omfatte nyheds- og aktualitetsprogrammer samt de af et radio- eller fjernsynsforetagendes egne produktioner, som udelukkende finansieres af det selv, herunder hvor de finansieringsmidler, som radio- eller fjernsynsforetagendet anvender til sine produktioner, kommer fra offentlige kilder.

I medfør af den foreslåede § 87 a, skal udbuddet af, adgangen til eller anvendelsen af en tilknyttet onlinetjeneste anses for at finde sted i Danmark, når radio- eller fjernsynsforetagendet har sit hovedsæde her i landet, mens den tilknyttede onlinetjeneste de facto kan udbydes på tværs af grænserne til andre medlemsstater. Med henblik på at sikre at parterne ved fastsættelsen af størrelsen af vederlaget for de omhandlede rettigheder tager højde for alle aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste, foreslår Kulturministeriet, at der i § 87 a, stk. 3, indføres en sådan pligt. Det kan f.eks. være onlinetjenestens egenskaber, herunder varigheden af de i tjenesten indeholdte programmers tilgængelighed online, publikum og de tilgængelige sprogversioner.

Det foreslåede afsenderlandsprincip finder kun anvendelse, når radio- eller fjernsynsforetagendet anvender programmerne i sine egne tilknyttede onlinetjenester. Det gælder ikke ved licensering af et radio- eller fjernsynsforetagendes egne produktioner til tredjeparter, herunder andre radio- eller fjernsynsforetagender. Afsenderlandsprincippet påvirker ikke rettighedshaveres og radio- eller fjernsynsforetagenders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at aftale begrænsninger, herunder territoriale begrænsninger, for udnyttelsen af deres rettigheder.

Det foreslåede afsenderlandsprincip indebærer ikke nogen forpligtelse for radio- og fjernsynsforetagender, med hovedsæde i Danmark, til at overføre eller stille programmer til rådighed for almenheden i forbindelse med deres tilknyttede onlinetjenester eller til at levere sådanne tilknyttede onlinetjenester i andre medlemsstater.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Nærværende lovforslag vil ikke indebære merudgifter for kommuner og regioner. Staten vil få begrænsede administrative merudgifter i forbindelse med de foreslåede udvidelser af Ophavsretslicensnævnets kompetencer, som følge af indførelsen af en specifik aftalelicens om brug af pressepublikationer i den nye § 52 d samt udvidelse af retransmissionsområdet og som kompetent organ til at afgøre tvister i tilfælde af uenighed om blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller frembringelser efter den nye § 52 c, stk. 6.

Ophavsretslicensnævnet træffer afgørelser i konkrete sager på baggrund af en faglig vurdering, og det er derfor ikke relevant at overveje automatisering af sagsbehandlingen.

Det skønnes umiddelbart på baggrund af lovforslaget, at der alene vil være administrative omstillings- og

driftskonsekvenser, mens lovforslaget ikke medfører nye behov i forhold til it-understøttelse, styring og risiko, eller andre organisatoriske forhold.

Det vurderes, at sagsgange forbundet med de foreslåede nye opgaver ikke leder til organisatoriske ændringer, og at det vil være muligt at anvende allerede eksisterende sagsbehandlingssystemer, herunder IT-løsninger.

Der vurderes ikke at være implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner.

I forlængelse af ovenstående vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, idet der med lovforslaget lægges op til en mere teknologineutral lovgivning med mere ensartede regler. Lovforslaget indebærer en række præciseringer og afklaringer af begreber f.eks. i forbindelse med ændringer i definitionen af retransmission, jf. princippet om enkle og klare regler. Princippet om forebyggelse af snyd og fejl vurderes ikke at være relevant, da de foreslåede nye opgaver for Ophavsretslicensnævnet ikke forudsætter evt. anvendelse af offentlig infrastruktur eller kontrol via adgang til oplysninger i offentlige registre.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med principperne for agil, erhvervsrettet lovgivning, herunder særligt principperne om mere enkel og formålsbestemt regulering og teknologineutralitet. Der vil med lovforslaget blive indført en mere teknologineutral lovgivning med mere ensartede regler. Forslagets § 52 c om krav til udbydere af indholdsdelingstjenester om etablering af foranstaltninger til at forhindre fremtidige uploads er udformet teknologineutralt, således at udbyderne har frihed til selv at vælge teknologiske løsninger.

Lovforslaget vurderes at have mindre negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet der indføres flere rettigheder, som skal klareres, jf. den foreslåede § 69 a, mens de resterende bestemmelser i forslaget vedrører områder, som i høj grad allerede i dag er aftaledækket.

Lovforslaget vurderes at have mindre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet som følge af omkostninger i forbindelse med reglerne om onlineindholdsdelingstjenesters sagsbehandling til håndtering af brugeruploadet indhold indeholdende ophavsretsligt beskyttet materiale og behandling af tvister herom.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klima- eller miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og hele Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer. Direktiverne skal være gennemført senest den 7. juni 2021.

De fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering er overholdt.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 18. december 2020 til den 22. januar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.: Advokat Anders Kildsgaard, advokat Christine Ulrich Andersen, advokat Emil Jurcenoks, advokat Hanne Bender, advokat Hanne Kirk, advokat Hans Bremholm Jahn, advokat Joachim Nydam Bjerregaard, advokat Karen Rønde, advokat Martin Von Haller Grønbæk, advokat Mette Lindskoug, advokat Niels M. Andersen, advokat Nina Henningsen, advokat Nina Ringen, advokat Peter Nørgaard, advokat Peter Schønning, advokat Sture Rygård, Advokatrådet, Akademiet for de Skønne Kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademisk Arkitektforening, Amtrup, ANGI Nordic, Arbejdmuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv og Tænketaank for Museumsattraktioner, arbejdsliv.dk, Basepoint Media, Bibliotekarforbundet, Bibliotekschefforeningen, Billedkunstnernes Forbund, Bird & Bird, Bladpuljens Fordelingsudvalg, Boxer TV ApS, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Business Software Alliance, CAB, Canal Digital, Consumer Electronics Danmark (APPLiA Danmark), Copydan AVU-medier, Copydan Billeder, Copydan KulturPlus, Copydan Tekst & Node, Copydan Verdens TV, Create Denmark, Creative Commons Danmark, Danmarks Akkrediteringsinstitution, inklusiv Akkrediteringsrådet, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Biblioteksskole, Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Danmarks Idrætsforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Artist Forbund, Dansk BiblioteksCenter, Dansk Blindesamfund, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Folkemindesamling, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forfatterforening, Dansk Forfatterforening, Illustratorklubben, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Galleri Sammenslutning, Dansk ICOM, Dansk Industri, Dansk Industri Digital, Dansk IT, Dansk Iværksætter Forening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Komponistforening, Dansk Korforbund, Dansk Kunstnerråd, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Musiker Forbund, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solistforbund, Dansk Standard, Dansk Teater, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Bedemænd, Danske Billedautorer, Danske Billedkunstnernes Fagforening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker, Danske Filminstruktører, Danske Forlag, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Danske Kunsthåndværkere & Designere, Danske Maritime, Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Mediers Forum, Danske Populærautorer, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Specialmedier, Danske Tegneserieskabere (Forening af professionelle forfattere og tegnere af tegneserier), Danske Uafhængige Pladeselskaber, Danske Universiteter, Datatilsynet, DBU, Den Danske Boghandlerforening, Den Kristne Producent Komite, Det Danske Akademi, Det Danske Filminstitut, Det Kgl. Bibliotek, Det Kgl. Teater, DIGI-TV, DILEM, Discovery Networks Denmark, DK 4, DK Hostmaster, DOKS, Domstolsstyrelsen, DR, DR Jura, DUP (Danske Uafhængige Pladeselskaber), Døvefilm Video, Egmont Int., Erhvervs postdoc Sebastian Felix Schwemer, Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen Bedre Regulering, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Film- og TV-arbejderforeningen, Filmex, Filmkopi, Filmret ApS, Finansministeriet, Fonden for Aktive Blinde – Blindefonden, FORA, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbundet Arkitekter og Designere, Forenede Danske Anten-

neanlæg, Forening af professionelle forfattere og tegnere af tegneserier, Foreningen af Arbejderbevægelsens Medievirksomheder, Foreningen af Auktionsledere i Danmark, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Danske Videodistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Foreningen Danske Designere, Foreningen Danske Døvblinde, Foreningen for Dansk Internet Handel, Foreningen for Platformsøkonomi i Danmark, Forfatternes Forvaltningsselskab, Forretningsudvalg for Samrådet for Ophavsret, Forskningsbibliotekernes Chefkollegium, FTVS - Fællesrådet for tv-sendesamvirker i DK, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Færøernes Landsstyre, Gold FM, Google Denmark A/S, Gorrisen Federspiel, GRAKOM, Gramex, Grønlands Landsstyre, HBO, HBO Europe, HK, HORESTA, HTS Handel, Transport og Service, Håndværksrådet, IFPI Danmark, IT-Brancheforeningen, IT-Politisk forening, Juridisk konsulent Morten Madsen, Jurist i Folketingets Administration, Bibliotek og Oplysning Anette Vedel, Justitsministeriet, KL, KODA, Kommunernes Skolebiblioteksforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kreativitet og Kommunikation, Kristeligt Lydbibliotek, Kræftens Bekæmpelse, Kulturministeriet Rektorer – KUR, Kunsthandlerforeningen, Københavns Kommune, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, Lars Kragh (jurist), Lægemiddel Industri Foreningen, Medienævnet, MPLC Danmark A/S, Musikforlæggerne, Musikproducenternes Forvaltningsorganisation (MPO), Nationalmuseet, Netflix, Nordic Entertainment Group A/S, Nordisk Copyright Bureau, Nordisk Copyright Protection, Nordisk Film, Nota - Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder, OpenDenmark, Ophavsretligt Forum, Ophavsretslicensnævnet, Ordblinde/Dysleksiforeningen i DK, Organisationen Danske Museer, Patent- og Varemærkestyrelsen, Performex, Prauda - Foreningen for eksperimenterende internetmedier(Nye Medier), Producent Rettigheder Danmark, Producentforeningen, Professor Henrik Udsen, Professor Jens Schovsbo, Professor Mads Bryde Andersen, Professor Morten Rosenmeier, Professor Palle Bo Madsen, Professor Søren Sandfeld Jakobsen, Professor Thomas Riis, dr.jur., PROSA, Radio- og tv-nævnet, Radio4, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU), RettighedsAlliancen, Rigsarkivet, Rigsrevisionen, Roskilde Festival, RUC, Rud Pedersen Public Affairs, Rådet for Større IT-sikkerhed, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokalarkiver, Sammenslutningen af Lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet, SAML, Sammenslutningen af Museumsforeninger, Samrådet for ophavsret, Skatteministeriet, Solistforeningen af 1921, Speaker- og Indlæserforeningen, Spotify, Statens Museum for Kunst, STOFA A/S, Synscenter Refnæs, TDC, Teaterteknikerforbundet, Tegnerne/Tegnerforbundet af 1919, Telekommunikationsindustrien (TI), Telenor, TV 2/Bornholm, TV 2/DANMARK A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Lorry, TV 2/Midtvest, TV 2/Nord, TV 2/Syd, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, TvDanmark, Twitter, UBOD, UBVA/Akademikerne, UBVA-sekretariatet, Uddannelses- og forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Viktoria Egsgaard, VISDA, WAOO og Aalborg Universitetsbibliotek.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænsede administrative merudgifter for staten

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænsede negative implementerings-konsekvenser for staten
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Begrænsede negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Mindre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og hele Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer. Direktiverne skal være gennemført senest den 7. juni 2021.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/går videre end minimumskav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Fodnoten til lov om ophavsret ændres til at angive, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92.

Til nr. 2

Det fremgår af ophavsretslovens § 11, hvilke grænser der sættes ved brug af en ophavsretlig undtagelsesbestemmelse. Det fremgår af § 11, stk. 1, at en undtagelse ikke medfører indskrænkning i ophavsmandens ideelle rettigheder efter § 3. Af § 11, stk. 2, fremgår det, at der er krav om kildeangivelse og af § 11, stk. 3, fremgår det, at brug af en ophavsretlig undtagelse forudsætter lovligt forlæg.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 11, stk. 1-3.

Forslaget indebærer, at ophavsretslovens almindelige betingelser for brug af en ophavsretlig undtagelse også finder anvendelse ved brug efter den foreslåede § 52 c, stk. 10.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at brug af den nye ophavsretlige undtagelse i den foreslåede §

52 c, stk. 10, forudsætter, at dette ikke strider imod ophavsmandens ideelle rettigheder, at der foretages kildeangivelse, og at brugen sker på baggrund af lovligt forlæg.

På den baggrund foreslås det, at §§ 11, stk. 1-3 ændres således, at der henvises til den foreslåede § 52 c, stk. 10.

Til nr. 3

Det foreslås, at der i § 29 a, stk. 1, indføres en ny specifik aftalelicens, hvormed pressepublikationer og de værker, som måtte indgå heri, må eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Udbydere af informationssamfundstjenester kan således indgå aftale om klarering af rettigheder med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet, med henblik på eksemplarfremsstilling og tilrådighedsstillelse on demand.

Det foreslås i lighed med den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2, at ophavsmanden i § 29 a, stk. 2, over for de aftalesluttende parter kan nedlægge forbud mod anvendelse af pressepublikationen, hvis denne ikke ønsker at være omfattet af aftalen. Begrebet 'ophavsmanden' omfatter også presseudgiverne, jf. den foreslåede § 69 a, stk. 5.

Kulturministeriet foreslår, at Ophavsretslicensnævnet i § 29 a, stk. 3, tildeles kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af det foreslåede stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Hver af parterne kan forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Rimelighedsvurderingen bør foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen blandt andet bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn og konkurrenceretlige hensyn. Idet den foreslåede § 29 a ikke er underlagt direktivmæssige krav, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt, at nævnet vil kunne meddele tilladelse i tilfælde af parternes uenighed. I lighed med de øvrige aftalelicensbestemmelser vil det være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til.

Den foreslåede bestemmelse i § 29 a vil betyde, at der kan indgås aftalelicens på området dækket af den foreslåede § 69 a. Dette indebærer, at tjenester, som benytter pressepublikationer, kan indgå en enkelt aftale, som dækker alle rettigheder under forudsætning af, at betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Aftalen vil kunne indgås med en organisation, som er repræsentativ for de rettigheder, som den påtænkte brug omfatter; enten i form af en enkelt organisation, som repræsenterer både ophavsmænd og udgivere, eller særskilte organisationer, som vil kunne indgå aftale fsva. deres respektive rettigheder og den brug, som måtte være relevant for den pågældende kategori af rettigheder. Bestemmelsen medfører også, at en ophavsmand forstået som presseudgiver eller ophavsmænd til værker som måtte indgå i en pressepublikation, har mulighed for at vælge at stå uden for aftalen og hindre, at dennes rettigheder benyttes i henhold til den pågældende aftale, således at rettighedshaveren står frit for at indgå individuelle aftaler. Et forbud kan omfatte alle anvendelser, værker eller andre frembringelser eller specifikke anvendelser, værker eller andre frembringelser. Endelig betyder bestemmelsen, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelser vedrørende de pågældende aftaler med aftalelicensvirkning – i modsætning til individuelle aftaler. Det er alene aftalens parter, som har adgang til at forelægge

spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet. Baggrunden for forslaget er at skabe et nemt og ubureaukratisk klareringsværktøj for informationssamfundstjenesters brug af pressepublikationer.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 4

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 35, stk. 1, at værker udsendt trådløst i radio og fjernsyn må videreudsendes over kabelanlæg og radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Kollektiv licensering var allerede sikret i Danmark for disse former for videreudsendelse, f.eks. af en udsendelse på internettet, i den gældende stk. 4, men det var med mulighed for opt-out og begrænset kompetence for Ophavsretslicensnævnet, hvorfor de med forslaget flyttes fra stk. 4 og op i stk. 1, for at sikre ens behandling af videreudsendelsesformerne.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, stk. 1. Det foreslås, at "trådløst" og "over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg" udgår, mens "bestemmelsen i 1. pkt.

finder kun anvendelse på videreudsendelse i en internetadgangstjeneste, "såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø" tilføjes.

Ordene "trådløst" og "over kabelanlæg, og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg" udgår, da disse medfører en begrænsning af, hvilke former for retransmission, der omfattes af § 35, stk. 1, således at den foreslåede bestemmelse ikke er begrænset til retransmission over kabel- og radioanlæg.

Forslaget til § 35, stk. 1, har til formål at gennemføre SatCabII-direktivets bestemmelser om, at alle former for videreudsendelse omfattes af den obligatoriske kollektive licensering på linje med traditionel kabelvidereudsendelse, som allerede var indeholdt i § 35, stk. 1. En rettighedshaver kan således ikke modsætte sig licensering, men kan lade sig repræsentere kollektivt, hvilket allerede følger af den gældende § 35, stk. 1. Det indebærer f.eks., at tv-distributører kan videreudsende kanaler, der udelukkende sendes online, og dermed drage nytte af ordningen i stk. 1 med obligatorisk kollektiv forvaltning i forhold til rettigheder, der ikke indehaves af radio- eller fjernsynsforetagendet.

Forslaget vil hermed sikre gennemførelse af SatCabII-direktivet og flytte dele af den gældende aftalelicens i ophavsretslovens § 35, stk. 4, om udsendelse på anden måde end klassisk retransmission til den foreslåede stk. 1. Dette vil medføre, at enhver samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst, vil være omfattet af § 35, stk. 1.

Flytningen af visse former for retransmission fra den gældende stk. 4 til den foreslåede stk. 1, indebærer, at nævnskompetencen for dette område ændres, da der efter stk. 4 er mulighed for at korrigere urimelige vilkår, herunder vederlagets størrelse, jf. stk. 7, mens der efter stk. 1 er mulighed for at give selve tilladelsen, herunder fastsætte nærmere vilkår herfor, efter § 48.

Det gælder for alle aftalelicensbestemmelserne i § 35, at de ikke gælder for rettigheder, som indehaves af

radio- og fjernsynsforetagender, og det følger også af det oprindelige satellit- og kabeldirektiv samt det nye SatCabII-direktivs artikel 5 og betragtning nr. 17, hvorfor forslaget til stk. 1 viderefører dette.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at yderligere former for retransmission omfattes af § 35, således at denne ikke er begrænset til retransmission over kabelanlæg og radioanlæg, men omfatter enhver samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst. Videreudsendelse forudsætter fortsat, at betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

Formålet med forslaget er at gennemføre SatCabII-direktivet artikel 2, nr. 2, litra b, og artikel 9, hvor retransmissionsbegrebet udvides. Herudover er formålet at gennemføre artikel 4 og 5 således, at det fastsættes, at der er tvungen kollektiv forvaltning på området - dog ikke for radio- og fjernsynsforetagender. Herudover gennemfører forslaget artikel 8, stk. 2, i forhold til den tilladelse en signaldistributør skal opnå i forbindelse med distribution via "direct injection", jf. artikel 8, stk. 1.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 5

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 35, stk. 1, at værker udsendt trådløst i radio og fjernsyn må videreudsendes over kabelanlæg og radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Det er i forvejen gældende ret, at dette skal udbydes i et kontrolleret miljø. Dette følger indirekte af § 35, stk. 3, hvorefter anlægsejeren er ansvarlig for klarering, hvilket forudsætter et kontrolleret miljø. Efter forslaget er det eksplicit medtaget i stk. 1. Kontrolleret miljø forstås som et miljø, hvori en udbyder af retransmissionstjenester giver autoriserede brugere adgang til en sikker retransmission, jf. artikel 2, nr. 3.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, *stk. 1*, således at "såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø" tilføjes efter "Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse på videreudsendelse i en internetadgangstjeneste"

Forslaget i § 35, stk. 1, om, at aftalelicensen kun finder anvendelse på videreudsendelse over en internetadgangstjeneste, såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø, følger ligeledes af SatCabII-direktivets artikel 2, nr. 2, litra b, samt betragtning nr. 14 og formålet med forslaget er at gennemføre denne.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 6

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 3, at aftaleansvaret og således vederlagspligten efter § 35, stk. 1, påhviler ejeren af kabelanlægget, således at rettighedshaverne ikke skal rette deres vederlagskrav mod den enkelte kabeltilsluttede husstand.

Forslaget medfører en ændring af § 35, *stk. 3, 1. pkt.* Det foreslås, at "og udbyderen af en internettjeneste" indsættes, "af radio- og fjernsynsudsendelser" ændres til "efter stk. 1" og efter "over anlægget" indsættes "eller internetadgangstjenesten".

Bestemmelsen om ansvar m.v. i den gældende § 35, stk. 3, bibeholdes, men justeres således, at vederlagspligten påhviler tjenesteudbyderen på lige fod med en anlægsejer. Det gælder således også princippet i 2. pkt., om, at et vederlag, som den ansvarlige for udnyttelsen skal betale, vil kunne væltes over på brugerne, når vederlaget er fastsat, som et beløb pr. tilslutning.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at aftaleansvaret jf. den foreslåede § 35, stk. 3, 1. pkt. og således vederlagspligten jf. § 35, stk. 3, 2. pkt. efter den foreslåede § 35, stk. 1, påhviler tjenesteudbyderen og således ikke den enkelte bruger.

At tjenesteudbydere tilføjes til stk. 3, medfører ligeledes, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 3197 ff., at bagvedliggende signalleverandører vil kunne pådrage sig et medansvar, hvis der fortsat leveres signaler til internetadgangstjenester, der ikke opfylder deres betalingsforpligtelser, og signalleverandøren er blevet bekendt med forholdet.

Baggrunden for forslaget er at ligestille de nye former for retransmission i § 35, stk. 1, i forhold til den eksisterende regulering af retransmission.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 7

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 3, at aftaleansvaret og således vederlagspligten efter § 35, stk. 1, påhviler ejeren af kabelanlægget, således at rettighedshaverne ikke skal rette deres vederlagskrav mod den enkelte kabeltilsluttede husstand.

Forslaget medfører en ændring af § 35, stk. 3, 2. pkt. Det foreslås, at efter "som ejeren" indsættes "eller udbyderen" og efter "betale ejeren" indsættes "eller udbyderen".

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at aftaleansvaret, jf. den foreslåede § 35, stk. 3, 1. pkt. og således vederlagspligten jf. § 35, stk. 3, 2. pkt. efter den foreslåede § 35, stk. 1, påhviler tjenesteudbyderen og således ikke den enkelte bruger.

At tjenesteudbydere tilføjes til stk. 3, medfører ligeledes, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 3197 ff., at bagvedliggende signalleverandører vil kunne pådrage sig et medansvar, hvis der fortsat leveres signaler til internetadgangstjenester, der ikke opfylder deres betalingsforpligtelser, og signalleverandøren er blevet bekendt med forholdet.

Baggrunden for forslaget er at ligestille de nye former for retransmission i § 35, stk. 1, i forhold til den eksisterende regulering af retransmission.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 8

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 5, at en tredjemand vil kunne foretage spejling, dvs. en-til-en visning af samme indhold, af et radio- og fjernsynsforetagendes on demand-tjenester, således at almenheden får adgang til værkerne på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Herudover kan den nødvendige eksemplar fremstilling foretages i den forbindelse.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, stk. 5. Det foreslås, at "et radio- eller fjernsynsforetagende" ændres til "en onlinetjenesteudbyder med et samlet udbud af audiovisuelle produktioner", mens "stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets" ændres til "gengives af andre, når gengivelsen sker inden for samme tidsrum som onlinetjenesteudbyderens". Herudover udgår, "eksemplar fremstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillelsen, kan foretages".

I forslaget til § 35, stk. 5, tilvejebringes herefter en mulighed for, at tredjemand – f.eks. en tv-distributør – vil kunne gengive indhold fra andre onlinetjenesteudbydere end radio- eller fjernsynsforetagender.

Forslaget til en ny § 35, stk. 5, indeholder et bredere anvendelsesområde end den gældende stk. 5 i forhold til radio- og fjernsynsforetagenders onlinetjenester, idet den foreslåede § 35, stk. 5, ikke er begrænset til at stille indholdet til rådighed, men med den foreslåede ændring omfattes den bredere udnyttelse "gengive", som omfatter fremførelse såvel som eksemplar fremstilling af værker. Brugen af begrebet "gengivelse" bevirker, at der for de omfattede værker gives de samme klareringsmæssige muligheder for accessoriske udnyttelsesformer, som findes i den gældende § 35, stk. 4, for så vidt angår udsendte værker. Som eksempler på omfattede udnyttelser kan nævnes:

- Offentlig fremførelse i butikker, restauranter og andre offentligt tilgængelige lokaler
- Tv- og andre indholdsdistributørers tjenester/medvirken til eksemplar fremstilling, f.eks. i forbindelse med offline-funktioner
- Tv-distributørers udbud af generede kanaler baseret på et on demand-udbud fra f.eks. et tv-foretagende, der ikke selv foretager traditionel udsendelse.

Den nye formulering indebærer endvidere, at gengivelsen af on demand-tilbuddet ikke rent teknisk behøver foregå "på samme måde". Det er dog i relation til radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tilbud forsat hensigten, at det normalt er hele on demand-tilbuddet, som skal gengives i tredjemands tjeneste (eksempelvis ved spejling). Det vil imidlertid være op til det enkelte radio- og fjernsynsforetagende at bestemme, hvorvidt det er hele on demand-tilbuddet, som skal gengives i tredjemands tjeneste, eller om det kan være dele heraf. Bestemmelsen vil således ikke give hjemmel til, at en tredjemand uden aftale selv vil kunne vælge mellem de on demand-tilbud, som radio- og fjernsynsforetagendet stiller til rådighed on demand.

I overensstemmelse med 2014-bemærkningerne er der "ikke tiltænkt nogen ændring i måden, som rettighederne forvaltes på, når der er tale om

gengivelse af indholdet i radio- og tv-udsendelser. Eksempelvis vil Koda og Gramex fortsat selv indhente vederlag for musik i butikker m.v."

På samme vis som tidligere er gengivelsen vedrørende onlineindholdstjenester begrænset til at være "inden for samme tidsrum", som der gælder for brug af radio- og fjernsynsforetagenders on demand-indhold.

Forslaget til § 35, stk. 5, indebærer, at værker, der af onlinetjenesteudbydere stilles til rådighed on demand, må gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt, herunder at der skal være indgået aftale med en organisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Forslaget vil hermed udvide den gældende aftalelicens i ophavsretslovens § 35, stk. 5.

Udtrykket gengivelse i forslaget til § 35, stk. 5, er et ophavsretligt kendt begreb, der benyttes flere steder i den gældende ophavsretslov, jf. bl.a. § 30 a, stk. 1, og skal forstås på samme måde. Udtrykket benyttes, da det omfatter offentlig fremførelse såvel som eksemplar fremstilling af værker, jf. ovenfor. Den foreslåede ændring af § 35, stk. 5, fra "tilrådighedsstillelse" til "gengivelse" er ikke direkte et led i implementeringen af SatCabII-direktivet, men følger dets principper og har blandt andet til formål at sikre, at klareringsværktøjet ikke udgør en begrænsning i tilfælde, hvor de aftalesluttende parter, herunder radio- eller fjernsynsforetagendet, ønsker, at en efterfølgende gengivelse skal kunne ske på anden måde end den oprindelige tilrådighedsstillelse.

Klareringsmuligheden er – som det er tilfældet med radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tjenester – kun aktuel, hvor tredjemands brug af onlinetjenesten indebærer en ophavsretlig relevant handling, dvs. fornyet offentlig fremførelse (og evt. eksemplar fremstilling), som således nødvendiggør en klarering af involverede, udestående rettigheder. Som følge af direct injection-princippet kan klareringsmuligheden benyttes, hvor tredjemand deltager i en enkelt overføring, hvis dette er understøttet af de bagvedliggende kontraktforhold.

Det er som hidtil, i lighed med den generelle aftalelicens i ophavsretslovens § 50, stk. 2, i stk. 5 muligt for den enkelte ophavsmand at nedlægge forbud over for de aftalesluttende parter mod værkets udnyttelse, jf. § 35, stk. 6, fordi ophavsmanden ikke ønsker at være omfattet af aftalen. Det gælder også i forbindelse med

den foreslåede udvidelse af aftalelicensen i stk. 5, vedrørende andres gengivelse af værker, der stilles til rådighed on demand af onlinetjenesteudbydere.

Den gældende § 35, stk. 7, indebærer, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af § 35, stk. 4 og 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Denne bestemmelse omfatter også den foreslåede udvidelse af § 35, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at onlinetjenesteudbydere med et samlet udbud af audiovisuelt indhold – det vil sige streamingtjenester – kan stilles til rådighed af tredjemand on demand, når betingelserne for aftalelicens er opfyldt på samme måde, som hidtil alene har været gældende for radio- og

fjernsynsforetagenders on demand tilbud. Bestemmelsen inkluderer selvstændige streamingtjenester i det eksisterende retransmissionssystem.

Baggrunden for forslaget er at tilvejebringe en mulighed for tredjemand – f.eks. en tv-distributør – til at kunne gengive indhold fra andre onlinetjenesteudbydere end radio- eller fjernsynsforetagender og indhente rettighederne til dette ved kollektiv forvaltning.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 9

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 6, at ophavsmanden kan nedlægge forbud mod brug af dennes værker efter ophavsretslovens § 35, stk. 4 og 5. Bestemmelsen gælder ikke for radio- og fjernsynsforetagender.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, *stk. 6*, således at der i 2. pkt., indsættes efter "radio- og fjernsynsforetagender" "eller onlinetjenesteudbydere".

Den foreslåede ændring til § 35, stk. 6, medfører, at ophavsmanden på samme måde som hidtil vil kunne nedlægge forbud over for de aftalesluttende parter for så vidt angår brug, jf. § 35, stk. 4 og 5, ligesom tilføjelsen sidst i stk. 6 indebærer, at bestemmelsen på samme måde som hidtil for radio- og tv-foretagender ikke omfatter rettigheder, som indehaves af en onlinetjenesteudbyder.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at en onlinetjenesteudbyder på linje med et radio- og fjernsynsforetagende ikke omfattes af aftalelicensen i den foreslåede § 35, stk. 4 og 5. Dette betyder, at onlinetjenesteudbyderne har en uindskrænket eneret på området og skal give udtrykkeligt samtykke for at være omfattet af en aftale efter § 35, stk. 4 og 5.

Baggrunden for forslaget er at sidestille onlinetjenesteudbydere med radio- og fjernsynsforetagender i forhold til at afgive samtykke til retransmission.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 10

Det fremgår af den gældende § 47, stk. 2, hvilke bestemmelser i ophavsretsloven Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelse om. Herudover fremgår det, at Nævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 47. Det foreslås, at der i 1. pkt., indsættes efter "§ 24 a, ": "§ 29 a, stk. 3," og efter "§ 52 b, stk. 4," indsættes "§ 52 c, stk. 6,".

Det foreslås at udvide oplistningen af bestemmelser i § 47, stk. 2, til ligeledes at omfatte de foreslåede § 29 a, stk. 3, og § 52 c, stk. 6, jf. § 1, nr. 3 og nr. 13.

Den foreslåede ændring til § 47 skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 29 a, stk. 3, og § 52 c, stk. 6, jf. § 1, nr. 3 og nr. 13, hvor Ophavsretslicensnævnet tillægges kompetence til at tage stilling til tvister om, hvorvidt vilkår stillet af en kollektiv forvaltningsorganisation i forbindelse med indgåelse af en aftale om en informationssamfundstjenestes online anvendelse af pressepublikationer er urimelige samt retmæssigheden af blokeringer af brugeres upload af indhold til onlineindholdsdelingsplatforme.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at behandle og træffe endelige administrativ afgørelse i tvister om rimeligheden i vilkår i en aftale om en informations-samfundstjenestes onlineanvendelse af pressepublikationer, herunder vederlagets størrelse, samt tvister om blokering af brugeres upload af indhold til onlineindholdsdelingstjenester begrundet i ophavsretskrænkelser.

Formålet med forslaget er at gennemføre DSM-direktivets artikel 17, stk. 9, hvorefter brugere af onlineindholdsdelingstjenester skal have adgang til udenretslige ordninger for tvistbilæggelse ved blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller andre frembringelser, som de har uploadet. Herudover skal baggrunden for forslaget ses i sammenhæng med den foreslåede § 29 a, stk. 3, jf. § 1, nr. 3, hvorefter der er adgang til Ophavsretslicensnævnet til bedømmelse af eventuelle urimelig vilkår i forbindelse med en aftale med aftalelicensvirkning vedrørende pressepublikationer.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 11

Det fremgår af den gældende § 48, at Ophavsretslicensnævnet kan give tilladelse og fastsætte vilkår i forhold til videreudsendelse over kabelanlæg eller trådløst. Forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 vedrørende mægling blev gennemført i dansk ret ved ophavsretslovens § 48.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 48, 1. pkt., således at "trådløst" udgår og "over kabelanlæg eller trådløst" ændres til "efter § 35, stk. 1,".

Forslaget til § 48 har til formål at gennemføre SatCabII-direktivets artikel 6 om mægling. Den foreslåede ændring til § 48 skal ses i sammenhæng med ændringen til den foreslåede § 35, stk. 1, jf. § 1, nr. 4 og nr. 5, og Ophavsretslicensnævnet tillægges med bestemmelsen kompetence til på begæring at meddele den fornødne tilladelse til alle former for videreudsendelse efter § 35, stk. 1, og fastsætte nærmere vilkår herfor. SatCabII-direktivet kræver, at videreudsendelse, som i dag er under den gældende stk. 4, hvor der er en opt-out mulighed for rettighedshavere, ændres således, at denne type videreudsendelse følger stk. 1, hvor der er tvungen kollektiv forvaltning. Det følger af artikel 6 i SatCabII-direktivet, at forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 om mægling videreføres på de nye typer af videreudsendelse, ligesom det skal sikres, jf. artikel 5 og betragtning nr. 17 i SatCabII-direktivet, at radio- og fjernsynsforetagender forhandler i god tro om retransmission, hvilket i begge tilfælde er sikret under dansk ret ved, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence på området.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at give tilladelser efter den foreslåede § 35, stk. 1, og således omfatte enhver samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 12

Det følger af den gældende ophavsretslovs § 50, stk. 1, at aftalelicens efter lovens bestemmelser om specifik aftalelicens kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den pågældende værksudnyttelse med en

organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark.

Det foreslås, at der foretages en ændring i § 50, *stk. 1*, således at "29 a," indsættes efter "og §§ 24 a, ".

Det foreslås at udvide oplistningen af bestemmelser i § 50, stk. 1, til også at omfatte den foreslåede § 29 a, som indebærer en specifik aftalelicens for informationssamfundstjenesters online brug af pressepublikationer. Den foreslåede § 29 a skal ses i lyset af den foreslåede § 69 a, hvor der indføres en nærtstående rettighed for udgivere af pressepublikationer. Det bemærkes i den forbindelse, at ordlyden i § 50, stk. 1, vedrørende "... værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker...", finder anvendelse på § 29 a, selvom denne specifikke

aftalelicens også omfatter en nærtstående rettighed, idet den foreslåede § 69 a, stk. 5, henviser til den foreslåede § 29 a.

Den foreslåede ændring vil betyde, at den foreslåede § 29 a omfattes af de generelle bestemmelser om aftalelicens svarende til lovens øvrige bestemmelser om specifik aftalelicens.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 13

Det følger af den gældende ophavsretslovs § 52, stk. 1, at hvis forhandlinger i forbindelse med lovens specifikke aftalelicenser ikke fører til noget resultat, kan hver af parterne kræve mægling.

Det foreslås, at der foretages en ændring i § 52, *stk. 1*, således, at "24 a og § 30 a" ændres til "§§ 24 a, 29 a og 30 a".

Det foreslås at udvide oplistningen af bestemmelser i § 52, stk. 1, til også at omfatte den foreslåede § 29 a, som indebærer en specifik aftalelicens for informationssamfundstjenesters online brug af pressepublikationer. Den foreslåede § 29 a skal ses i lyset af den foreslåede § 69 a, hvor der indføres en nærtstående rettighed for udgivere af pressepublikationer.

Den foreslåede ændring vil betyde, at den foreslåede § 29 a omfattes af muligheden for, at en af parterne kan kræve mægling svarende til lovens øvrige bestemmelser om specifik aftalelicens.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 14

Det fremgår af ophavsretslovens gældende § 2, stk. 1, at ophavsmanden har eneret til at råde over sit

værk ved at fremstille eksemplarer og gøre det tilgængeligt for almenheden. Af den gældende stk. 3, nr. 3, fremgår det, at et værk gøres tilgængeligt for almenheden, når værket fremføres offentligt, mens det af stk. 4, nr. 1, fremgår, at offentlig fremførelse efter stk. 3, nr. 3, også omfatter trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden, herunder udsendelse i radio eller fjernsyn og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Det fremgår af de gældende §§ 65-71 med henvisning til § 2, stk. 2-4, hvilke fysiske og juridiske personer, som ikke betragtes som ophavsmænd, men som nyder en tilsvarende beskyttelse i form af nærtstående rettigheder. Til denne opstilling tilføjes den nye nærtstående ret, som tilkommer presseudgivere i den foreslåede § 69 a.

Det fremgår af den gældende e-handelslovs § 16, at informationssamfundstjenesteydere ikke er ansvarlige for oplagring af information, når oplagringen sker på anmodning af afsenderen – som har leveret informationen – hvis tjenesteyderen 1) ikke har kendskab til den ulovlige information, 2) for så vidt angår erstatningskrav ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den skadevoldende aktivitet eller information fremgår, eller 3) fra det tidspunkt, hvor tjenesteyderen opnår det fornødne kendskab straks tager skridt til at fjerne information. § 16 i e-handelsloven indeholder således en betinget ansvarsfritagelse for en tjenesteyders formidling af andres indhold. Informationssamfundstjenestens egen lagring af information er ikke omfattet af bestemmelsen, som begrænser tjenesteyderens medvirkensansvar for andres upload af indhold.

Den gældende ophavsretslov indeholder ikke specifik regulering af informationssamfundstjenester, herunder onlineindholdsdelingstjenesters brug af ophavsretligt beskyttet materiale. Det foreslås at placere den nye bestemmelse om onlineindholdsdelingstjenester efter DSM-direktivets artikel 17 i et nyt kapitel 2 b i ophavsretsloven.

Det forslås, at der i § 52 c indsættes en ny bestemmelse, der har til formål at implementere artikel 17 i DSM-direktivet. Kulturministeriet foreslår en direktivnær implementering, hvor der lægges vægt på bestemmelsens formål, som er at sikre rettighedshaverne en bedre retstilling i forhold til at indgå aftale med onlineindholdsdelingstjenesteudbydere.

Den foreslåede § 52 c, stk. 1, indeholder definitionen af en onlineindholdsdelingstjeneste. Det er en konkret vurdering om en onlineindholdstjenesten lagrer og giver adgang til store mængder af beskyttet indhold. Vurderingen bør inkludere elementer såsom: tjenestens publikum og antallet af filer med ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af tjenestens brugere, jf. betragtning nr. 63. Det er en forudsætning, at en onlineindholdsdelingstjeneste, for at være omfattet af § 52 c, skal spille en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlinetjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum, jf. betragtning nr. 62.

Onlinetjenesten skal have som hovedformål eller et af sine hovedformål at lagre ophavsretligt beskyttet indhold og give brugere mulighed for at uploade og dele en stor mængde af ophavsretligt beskyttet indhold, jf. betragtning nr. 62. Ved fastlæggelsen af, om en tjeneste har denne type aktivitet som sit hovedformål, er den faktiske brug af tjenesten afgørende og ikke tjenestens selverklærede formål. Hensynet bag tjenestens aktiviteter skal være enten direkte eller indirekte at opnå fortjeneste og med henblik på dette formål organisere, promovere, markedsføre eller kategorisere indholdet med henblik på at tiltrække et større publikum. Direkte og indirekte fortjeneste vil eksempelvis kunne bestå i abonnementsordninger, reklamer, salg af data m.v.

Det fremgår af DSM-direktivets artikel 2, stk. 6, 2. afsnit, og betragtning nr. 62, at følgende ikke-udtømmende opstilling ikke betragtes som onlineindholdsdelingstjenester omfattet af § 52 c, da de f.eks. ikke handler med det formål at opnå direkte eller indirekte profit, eller fordi de ikke organiserer eller promoverer det materiale, der uploades til tjenesten: ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier, ikkeprofitbaserede, uddannelsesrelaterede og videnskabelige databanker, platforme til udvikling af open source software og open source-delingsplatforme, udbydere af elektroniske kommunikationstjenester som defineret i direktiv (EU) 2018/1972, onlinemarkedspladser og virksomhed til virksomhed-cloudtjenester samt cloudtjenester, som gør det muligt for brugere at uploade indhold til egen personlig brug, cyberlockers, eller onlinemarkedspladser, hvis hovedaktivitet er onlinedetailhandel. Det samme gælder pirattjenester. Pirattjenester kan således ikke anvende ansvarsfritagelsen i § 52 e, stk. 4. Det bemærkes, at i tilfælde hvor § 52 c ikke finder anvendelse, gælder bestemmelsen i den gældende § 2. Tjenesterne, som ikke er omfattet af definitionen, kan ifalde ansvar efter de almindeligt gældende regler, herunder andre bestemmelser i ophavsretsloven, og tjenesterne kan blive mødt af forbud og påbud. E-handelslovens regler vil ligeledes kunne finde anvendelse, jf. betragtning nr. 64, 2. pkt., og betragtning nr. 66.

Den foreslåede § 52 c, stk. 2, fastslår, at de omfattede tjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden, når de giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttet materiale, der uploades af deres brugere. Tjenesterne skal således indhente tilladelse fra de relevante rettighedshavere, jf. betragtning nr. 64. Præcisering berører ikke begrebet overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden andetsteds. Dette følger ligeledes af direktivets artikel 17, stk. 1, og betragtning nr. 14.

Reglen omfatter såvel lineær som non-lineær tilgængeliggørelse og dermed ligeledes livestreaming, jf. henvisningen i artikel 17, stk. 1, 2. afsnit, til Infosoc-direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, samt betragtning nr. 64 og 65, hvori det nævnes, at tjenesterne foretager overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden. Begreberne overføring og tilrådighedsstillelse svarer til den gældende lovs § 2, stk. 4, nr. 1, men eftersom der er tale om en særbestemmelse, er betydningsindholdet ikke nødvendigvis det samme, jf. betragtning nr. 64. I betragtning nr. 64 angives, at det er hensigtsmæssigt at præcisere, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden, når de giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af deres brugere. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør følgelig indhente tilladelse, herunder via en licensaftale, fra de relevante rettighedshavere. Dette berører ikke begrebet overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden andetsteds i EU-retten.

Det følger af forslaget, at udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester selv udfører en overføring til almenheden eller en tilrådighedsstillelse for almenheden, dvs. at de har et direkte ansvar for det, som brugerne uploader på platformen, uanset om dette involverer liveudsendelser eller on demand-tilrådighedsstillelse. Da der er tale om et direkte ansvar, finder e-handelslovens § 16 ikke anvendelse, jf. også artikel 17, stk. 3, i direktivet.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester kan ikke henholde sig til e-handelslovens § 16 for aktiviteter omfattet af nærværende bestemmelse. E-handelslovens § 16 ansvarsfritager informationssamfundstjenester under visse forudsætninger.

Følgende fremgår af e-handelslovens § 16: "En tjenesteyder er ikke ansvarlig for oplagring af information

eller for indholdet af den oplagrede information, når oplagringen sker på anmodning af en tjenestemodtager, der har leveret informationen, og hvis tjenesteyderen

1) ikke har kendskab til den ulovlige eller skadevoldende aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den skadevoldende aktivitet eller information fremgår, eller

2) fra det tidspunkt, hvor tjenesteyderen får et kendskab som nævnt i nr. 1, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol."

Det bemærkes endvidere, at ansvarsreglerne i e-handelsloven ikke finder anvendelse i forhold til den foreslåede bestemmelse, da denne indfører et direkte ansvar og ikke et medvirkensansvar; se i overensstemmelse hermed artikel 17, stk. 3. Anvendelsen af e-handelslovens § 16 på formål, der ikke er omfattet af nærværende bestemmelses anvendelsesområde, berøres ikke.

Den foreslåede § 52 c, stk. 2, medfører, at der skal indhentes tilladelse fra rettighedshaverne, jf. 2. afsnit i artikel 17, stk. 1. Det er ligeledes en betingelse for mulig ansvarsfrihed, at der først er søgt indhentet en tilladelse, dvs. en aftale med rettighedshaverne jf. artikel 17, stk. 4, litra a. Udgangspunktet er således, at udbyderne er ansvarlige og skal indhente rettighedshavernes tilladelse til den i stk. 2 nævnte handling.

Aftalerne efter stk. 2 bør være rimelige og sikre en rimelig balance mellem begge parter. Rettighedshaverne bør modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser. Der er derimod ikke pligt for rettighedshaverne til at indgå aftale, jf. betragtning nr. 61. I nogle tilfælde vil rettighedshaverne formentlig ikke finde det hensigtsmæssigt at indgå en aftale. Dette kan f.eks. skyldes, at rettighedshaverne ønsker at have kontrol over distribution af deres indhold og således ikke ønsker, at tjenestens brugere skal have mulighed for at uploade rettighedshavernes indhold.

Rettighedshaverne kan være skabende og udøvende kunstnere, film- og lydproducenter, broadcastere eller dem, der har erhvervet de pågældende rettigheder eller lignende. Med denne ændring er ikke tilsigtet en ændring af den eksisterende praksis i Danmark, hvor der i nogle tilfælde indgås aftaler individuelt og i andre indgås aftaler via kollektive forvaltningsorganisationer. Tjenesteudbyderne er forpligtet til at gøre deres bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne, herunder benytte Ophavsretslicensnævnet i det omfang, der er adgang hertil. Tjenesteudbyderne er ikke forpligtede til at indhente en tilladelse, men er i modsat fald ansvarlige for brug af værkerne, jf. også den foreslåede § 52 c, stk. 4.

Manglende overholdelse af bestemmelsen kan føre til strafansvar, jf. ophavsretslovens § 76, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Et eksempel på en lovovertrædelse kan være, at en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste bruger rettighedsbelagt indhold uden tilladelse fra rettighedshaverne efter den foreslåede § 52 c, stk. 2, og uden efterlevelse af handlepligterne i den foreslåede § 52 c, stk. 4.

I § 52 c, stk. 3, foreslås det, at tilladelsen angivet i § 52 c, stk. 2, ligeledes omfatter tjenestens brugere. Be-

stemmelsens skal ses i sammenhæng med direktivets artikel 17, stk. 2, og betragtning nr. 69, som angiver, at onlineindholdsdelingstjenesters tilladelser efter stk. 2 ligeledes skal omfatte de ophavsretligt relevante handlinger i forbindelse med brugeruploads. Dog således, at dette kun gælder, når brugerne ikke handler i kommercielt øjemed f.eks. ved at dele deres indhold uden nogen form for fortjeneste for øje, eller når de indtægter, der genereres af deres uploads, ikke er væsentlige i forhold til de ophavsretligt relevante handlinger af brugerne, som er omfattet af sådanne tilladelser. Kommercielt øjemed skal forstås i overensstemmelse med markedsføringslovens anvendelsesområde, således at kommercielt øjemed omfatter alle udbud af varer eller tjenesteydelser på markedet. Til fastlæggelsen af, om aktiviteten kun skaber små indtægter, skal tjenesten give rettighedshaverne indsigt i, hvilket indhold der genererer betydelige indtægter, så rettighedshaverne kan sikre, at denne brug licenseres særskilt – enten via tjenesten eller med den enkelte bruger. Undlader tjenesten at give denne indsigt, bør tjenesten også licensere denne brug. Indtægterne fra aktiviteten skal ikke ses isoleret men i sammenhæng med de indtægter, den uploadende bruger i øvrigt oppebærer som følge af upload af indholdet.

En tilladelse, som omfatter onlineindholdsdelingstjenestens ikke-kommercielle brugere, kan f.eks. være den situation, hvor en bruger uploader en hjemmevideo til en onlineindholdsdelingstjenestes platform, og hjemmevideoen indeholder enten et musikværk eller billedkunst, hvor ingen ophavsretlige undtagelser/indskrænkninger finder anvendelse. Tilladelsen kan, men skal ikke, omfatte brugere, som agerer i kommercielt øjemed, eller som har betydelige indtægter.

Brugerne af en onlineindholdsdelingstjenestes platform opnår ikke en bedre ret, end hvad der er aftalt mellem udbyderen og rettighedshaverne. Hvis aftalen mellem onlineindholdsdelingsplatformen og rettighedshaveren indeholder begrænsninger i anvendelsen af værker og beskyttede frembringelser, gælder disse begrænsninger på samme måde for brugerne af tjenesten, jf. betragtning nr. 69.

Den foreslåede bestemmelse vedrører kun de handlinger, som er omfattet af § 52 c, stk. 2, dvs. overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden, og f.eks. ikke retten til eksemplar fremstilling eller brugernes eventuelle download.

Der er ikke i direktivteksten en henvisning til kollektive licenser med en udvidet virkning. Kulturministeriet finder imidlertid, at bestemmelsen giver anledning til at gøre opmærksom på muligheden for at indgå aftale med aftalelicensvirkning jf. den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2, således at alle rettigheder inden for en rettighedskategori kan være omfattet af en tilladelse fra rettighedshaverne til onlineindholdsdelingstjenesten.

I det omfang, at brugerne har indhentet særskilt tilladelse fra rettighedshaverne til de pågældende uploads og tilrådighedsstillelse, vil tjenesten ikke begå noget retsstridigt. Dette dog under forudsætning af, at tjenestens overføring udtrykkeligt er omfattet af tilladelsen. Det bemærkes, at der ikke gælder nogen formodning for, at brugerne har klareret alle relevante rettigheder, jf. betragtning nr. 69.

Den foreslåede § 52 c, stk. 4, indfører en særlig ansvarsordning i tilfælde af, at tjenesten ikke har indgået en aftale med rettighedshaverne efter stk. 1. Tjenesten kan således være ansvarsfri, såfremt den har opfyldt en række betingelser. Manglende overholdelse af bestemmelsen kan føre til strafansvar, jf. ophavsretslovens § 76, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Et eksempel på en lovovertrædelse kan være, at en udbyder af onlineindholdsdelingstjeneste bruger rettighedsbelagt indhold uden tilladelse fra rettighedshaverne efter den foreslåede § 52 c, stk. 2, og uden efterlevelse af handlepligterne i den foreslåede § 52 c, stk. 4.

Betingelserne i § 52 c, stk. 4, nr. 1-3, er kumulative. Af nr. 1-3 fremgår det, at udbyderen af onlineindholdsdelingstjenesten skal "have gjort sit bedste" (i overensstemmelse med høje branchestandarder) for at opnå forskellige mål, f.eks. at indhente tilladelse fra rettighedshaveren eller at forhindre, at værker m.v. er tilgængelige på platformen. At udbyderen skal "have gjort sit bedste" skal forstås således, at udbyderen "har taget alle de skridt, som en påpasselig erhvervsdrivende ville tage" for at opfylde erhvervsmæssige diligenspligt, som følger af bestemmelsen, jf. betragtning nr. 66. Bestemmelsen vedrører såvel frembringelser som værker, også når sidstnævnte anvendes i alternative versioner, f.eks. optagelser fra live-koncerter eller cover-versioner.

Udtrykket "gjort sit bedste" må sprogligt forstås som at være en strengere standard end f.eks. "taget rimelige skridt", ligesom "høje branchestandarder" er en strengere norm end blot "branchestandarder". Disse høje branchestandarder bør løbende drøftes mellem rettighedshaverne og tjenesteudbyderne. Det følger heraf, at en standard, som er udviklet ensidigt af tjenesteudbyderne, ikke vil kunne anses for at være "branchestandarden".

Det er en forudsætning for eventuel ansvarsfritagelse for tjenesten, at denne først har forsøgt at indhente tilladelse fra rettighedshaverne. Det foreslås i § 52 c, stk. 4, nr. 1, at udbyderne af onlineindholdsdelingstjenesterne skal have gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne. Bestemmelsen fastlægger ikke de kommercielle vilkår, som skal gælde mellem parterne. Der kan således være tilfælde, hvor parterne ikke kan blive enige om brug af værker eller frembringelser, og en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste er således ikke forpligtet til at indgå licenser uanset vilkårene. Udbyderen vil dog derimod næppe kunne afslå vilkår, der er almindelige for tjenester af lignende art eller type, og samtidig kunne siges at have gjort sit bedste for at have indgået en aftale med rettighedshaverne. Herudover bør tjenesten også benytte muligheden for at benytte Ophavsretslicensnævnet med henblik på aftaleindgåelse i det omfang, der er adgang hertil. Når der indgås licensaftaler, vil der efter omstændighederne være mulighed for at sikre en bred rettighedsklarering gennem aftalelicensordningen, jf. den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2.

Det foreslås i § 52 c, stk. 4, nr. 2, at udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester – i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt – skal have gjort deres bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbyderne relevante og nødvendige oplysninger enten direkte eller indirekte, ikke er tilgængelige.

Der er tale om en notice and stay down-forpligtelse, hvilket betyder, at når en rettighedshaveren har givet oplysninger om et specifikt værk eller en specifik frembringelse til udbyderen af onlineindholdsdelingstjenester, så skal udbyderen sikre, at det pågældende værk eller den pågældende frembringelse ikke i fremtiden er tilgængelig på tjenesten.

Det løbende samarbejde mellem tjenesten og rettighedshaverne bør omfatte fastlæggelse af, hvilke oplysninger rettighedshaverne skal give tjenesten og således anses for "relevante og nødvendige". Særligt bemærkes, at bestemmelsen beskytter såvel værker som andre beskyttede frembringelser, og at relevante og nødvendige oplysninger om et værk derfor skal være tilstrækkeligt til, at tjenesten er forpligtet efter stk. 4, nr. 2 og 3. En rettighedshaver kan blive bedt om at sandsynliggøre, at vedkommende er hel eller

delvis rettighedshaver til et værk eller en frembringelse. I den forbindelse finder formodningsreglen i den gældende ophavsretslovs § 7, stk. 1, anvendelse, ligesom udskrifter m.v. fra forvaltningsorganisationers databaser må anses for tilstrækkelig dokumentation.

En rettighedshaver kan notificere (give tjenesteudbydere de relevante og nødvendige oplysninger) om et værk eller en specifik indspilning m.v. Afhængig af rettighedstypen kan en notifikation dreje sig om værket som sådant, hvorefter tjenesteudbyderens er ansvarlig for, at værket ikke uploades på ny, uanset om det sker i samme indspilning eller andre indspilninger. Det er således ikke nok at forhindre, at samme indspilning uploades, da der skal tages hensyn til bl.a. rettighedshavernes størrelse og typen af deres værker og andre frembringelser, jf. betragtning nr. 66. Det er ikke et krav, at hele værket m.v. er uploadet. Notifikation om et allerede uploadet værk er berettiget blot et uddrag af værket m.v. kan findes på tjenesten. Onlineindholdsdelingstjenesten kan ikke i forbindelse med en notifikation kræve specifikke oplysninger, som ikke er nødvendige for, at tjenesten selv kan identificere, hvor et værk m.v. måtte være uploadet. De oplysninger, som rettighedshaverne skal give, er de ”relevante og nødvendige oplysninger”. Det bemærkes, at der med udtrykket ”relevante og nødvendige oplysninger” ikke er tilsigtet en yderligere forpligtelse end den, der sædvanligvis gælder for rettighedshavere, når disse dokumenterer deres værker og frembringelser over for udbydere. Det er tilstrækkeligt i forhold til notifikationen, at en rettighedshaver repræsenterer en del af rettighederne til værket m.v., jf. herved den gældende § 6 i ophavsretsloven om fællesværker. Dette forudsætter dog, at rettighedshaveren har rettigheder til den pågældende type udnyttelse, hvis rettighederne er delt på flere rettighedshavere.

Notifikation kan gives af rettighedshaveren selv eller en repræsentant for denne. Dette kan f.eks. være en kollektiv forvaltningsorganisation eller en faglig organisation, som vedkommende er medlem af, eller en anden organisation, som repræsenterer rettighedshaverne på området f.eks. en trusted notifier dvs. en tredjemand, der varetager rettighedshavernes interesser i forhold til den pågældende brug. En faglig organisation formodes f.eks. at have retten til at give notifikation på vegne af sine medlemmer. Det samme gælder kollektive forvaltningsorganisationer, når brugen falder inden for det udnyttelsesområde, hvor organisationen repræsenterer rettighedshaveren.

Den foreslåede § 52 c, stk. 4, nr. 3, er en notice and stay down-bestemmelse. Ved notifikation er det således tjenestens ansvar at sikre, at værket eller frembringelsen ikke bliver uploadet igen. Bestemmelsen indebærer både en ”notice-and-take-down” og en ”notice-and-stay-down”-forpligtelse. Ved fortolkningen af begreberne ”tilstrækkeligt begrundet meddelelse” og ”hurtig” bør inddrages den forståelse, der er indarbejdet i eventuelle standardiserede procedurer, som er udviklet i samarbejde mellem rettighedshaverne og tjenesterne. Da der er tale om, at platformene ikke blot skal tage f.eks. ”rimelige skridt”, men gøre sit bedste i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, skal indholdstjenesten reagere med det samme efter, at den har fået notifikation fra rettighedshaverne, med mindre der foreligger særlige omstændigheder. Hvis rettighedshaverne gentagne gange notificerer det samme værk eller den samme frembringelse, kan dette ses som en indikation for, at betingelsen ikke er opfyldt.

I artikel 2, litra h, i direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre markeds defineres erhvervsmæssig diligenspligt som standarden for de særlige færdigheder og den omhu, som en erhvervsdrivende med rimelighed kan forventes at udvise over for forbrugerne, og som skal stå i et rimeligt forhold til hæderlig markedspraksis og/eller det generelle princip om god tro inden for den erhvervsdrivendes virkefelt.

Den nærmere forståelse af indholdet af ”bedste indsats” kan fastsættes i brancheaftaler og interessentdialoger med repræsentation fra både tjenesteudbydere og rettighedshavere, jf. betragtning nr. 66, 2. afsnit, og artikel 17, stk. 10. En ”branchestandard” forudsætter dialog mellem tjenesten og rettighedshaverne og kan ikke fastsættes ensidigt eller som følge af praksis fra tjenesten. ”Bedste indsats” og ”gjort deres bedste” udgør en dynamisk norm, som en tjeneste skal kunne påvise at have levet op til, såfremt den skal opnå ansvarsfrihed efter denne bestemmelse. Normen sættes af en høj branchestandard og i samarbejde med rettighedshaverne under hensyntagen til bedste praksis i branchen og effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet på baggrund af alle relevante faktorer og udviklinger, samt til proportionalitetsprincippet. Der er tale om en dynamisk, retlig standard.

Af betragtning nr. 66, 2. afsnit, fremgår det, at i vurderingen af, om tjenesten har ydet ”bedste indsats”, bør en række elementer tages i betragtning, såsom tjenestens størrelse, den nyeste viden om eksisterende midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold, herunder potentielle fremtidige udviklinger, for at forhindre adgang til forskellige typer indhold til rådighed, samt sådanne midlers omkostninger for tjenesterne. Det følger heraf, at tjenesterne bør foretage nødvendig IT-udvikling, som ikke er disproportional, for at leve op til normen.

Bestemmelsen er teknologineutral og skal fortolkes dynamisk.

Af betragtning nr. 66 fremgår det, at såfremt rettighedshaverne ikke giver udbydere af onlineindholdsdelingstjenester de relevante og nødvendige oplysninger om deres specifikke værker eller andre frembringelser, eller såfremt rettighedshaverne ikke har fremsendt nogen meddelelse om blokering af adgang til eller fjernelse af specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser, således at disse udbydere ikke er i stand til at gøre deres bedste indsats for at forhindre adgang til uautoriseret indhold på deres tjenester i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør sådanne tjenesteudbydere ikke være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådgivelsesstillelse for almenheden af sådanne uidentificerede værker eller andre frembringelser.

Onlineindholdsdelingstjenesternes ansvar i henhold til den foreslåede § 52 c, stk. 4, nr. 2 og 3, og betragtning nr. 68 indebærer, at ’bedste indsats’ bl.a. indbefatter, at onlineindholdsdelingstjenesterne stiller de værktøjer, som benyttes til at sikre, at ophavsretligt beskyttet indhold ikke er tilgængeligt, til rådighed for alle relevante parter.

Det bemærkes, at tjenesternes forpligtelser i denne bestemmelse ikke bør føre til blokering af adgangen til ikkekrænkende indhold, herunder værker eller andet beskyttet materiale, hvis brug er omfattet af en licensaftale eller en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsretten og beslægtede rettigheder, jf. direktivets betragtning nr. 66. Herudover bør forpligtelserne ikke føre til en generel overvågningsforpligtelse, jf. direktivets artikel 17, stk. 8, og betragtning nr. 66. Det bemærkes, at den overvågning af upload af konkret indhold, der er nødvendig for at leve op til stk. 4, nr. 2 og 3, efter EU-retten, således f.eks. C-18/18, Facebook, ikke er udtryk for en generel overvågningsforpligtelse.

Ansvarsordningen berører ikke retsmidler, der eksisterer i national ret for andre tilfælde end ansvar for krænkelse af ophavsrettigheder, eller muligheden for, at nationale domstole eller administrative myndigheder kan udstede påbud i overensstemmelse med EU-retten, jf. betragtning nr. 66.

Ansvarsordningen i forslaget til § 52 c, stk. 4, skal ses i sammenhæng med proportionalitetsprincippet, som foreslås indsat i lovtekstens § 52 c, stk. 5, jf. nedenfor.

Den foreslåede § 52 c, stk. 5, medfører et proportionalitetsprincip ved vurderingen af tjenestens forpligtelser efter stk. 4, nr. 1-3, med henblik på ansvarsfritagelse. Som angivet i bestemmelsen, giver det grundlag for at lempe forpligtelserne på grund af tjenestens 1) type, 2) (lille) publikum, 3) (lille) størrelse og 4) (særlige) type af værker eller andre frembringelser og som følge af tilgængeligheden af egnede og effektive midler og deres omkostninger for tjenesteudbydere. Af betragtning nr. 66 fremgår det endvidere, at forskellige midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold kan være egnede og proportionale afhængig af typen af indhold. Eksempelvis vil en lille tjeneste, hvis formål er at give dens brugere adgang til at uploade fotografier, ikke have de samme forudsætninger for at have samme effektive midler til rådighed – såsom indholdsgenkendelsesteknologi – fsva. uploadet musikkindhold, som en større tjeneste, hvis formål er at give sine brugere adgang til upload af musikvideoer, vil have. Det vil sige, hvor atypisk indhold uploades til en lille tjeneste. Ethvert skridt, som tjenesteudbydere tager, bør være effektivt i forhold til de forfulgte mål, men bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at forhindre og sætte en stopper for adgangen til uautoriserede værker og andre frembringelser. Bestemmelsen må ikke føre til en generel lempelse af indsatsen for musikværker, når disse er løsrevet fra produktioner, dvs. når tekst og melodi ikke er knyttet op på en specifik indspilning af sangen.

I § 52 c, stk. 6, foreslås en forpligtelse for tjenesten til at stille en klageordning til rådighed for sine brugere.

Efter artikel 17, stk. 9, har medlemsstaterne en forpligtelse til navnlig at sikre, at brugere har adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig brugen af en undtagelse fra eller en indskrænkning af reglerne om ophavsret og beslægtede rettigheder. For at sikre en smidig løsning af de konflikter, som måtte opstå på dette område, finder Kulturministeriet det mest hensigtsmæssigt at give mulighed for at indbringe eventuelle tvister for Ophavsretslicensnævnet. Ophavsretslicensnævnet besidder særlige kompetencer inden for det ophavsretlige område, hvilket vil være tvisternes omdrejningspunkt, hvorfor Ophavsretslicensnævnet på begæring vil kunne tage stilling til tvister om retmæssigheden af blokeringer. I lyset af formålet med artikel 17 og strukturen i artikel 17, stk. 9, bør en klage ikke føre til, at det pågældende materiale er tilgængeligt under behandlingen af sagen.

Manglende overholdelse af bestemmelsen kan føre til strafansvar, jf. ophavsretslovens § 76, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Et eksempel på en lovovertrædelse kan være, at en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste undlader at oprette af en klageordning efter den foreslåede § 52 c, stk. 6.

Det er anført i artikel 17, stk. 9, 2. afsnit, at hvis rettighedshaverne anmoder om, at adgangen til deres specifikke værker eller andre frembringelser forhindres i at blive tilgængeligt, eller at disse værker eller andre frembringelser fjernes, skal de behørigt begrunde deres anmodninger. Dette følger allerede af de i stk. 4 nævnte forpligtelser for rettighedshaverne til at levere de relevante og nødvendige oplysninger. Det følger videre af artikel 17, stk. 9, 2. afsnit, at klager, der indgives i henhold til den i stk. 6 foreslåede ordning, skal behandles uden unødigt forsinkelse, og klageafgørelser om at forhindre tilgængeligheden til eller fjerne indhold, der er uploadet, skal underkastes menneskelig kontrol. Det bemærkes, at samarbejdet

ikke bør føre til identifikation af individuelle brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre det sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF (15) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 (16), jf. betragtning nr. 70.

Ud over klager til Ophavsretslicensnævnet kan tvister om uberettiget hindring af adgang til indhold også behandles af domstolene. Det vil efter de almindelige regler være muligt at indbringe sager ved domstolene og adgangen til Ophavsretslicensnævnet afskærer således ikke denne adgang. Det bemærkes, at klageadgangen alene gælder tvister om, at brugen ikke udgør en ophavsretlig krænkelse, f.eks. om brugen er omfattet af en undtagelse i ophavsretsloven, jf. den foreslåede § 52 c, stk. 10. Såfremt indholdet er tilgængeligt under klagesagen kan tjenesten ifalde ansvar for den ulovlige brug, hvis klagesagen eller tvistløsningen falder ud til rettighedshavernes fordel. Det følger heraf, at tvivl om, hvorvidt en brug er omfattet af en undtagelsesbestemmelse i ophavsretsloven, bør komme rettighedshaverne til gode under behandlingen af klagesagen og den eventuelle efterfølgende behandling af tvisten ved Ophavsretslicensnævnet, således at det uploadede indhold ikke er tilgængeligt under klagesagen.

Den foreslåede § 52 c, stk. 7, medfører en forpligtelse for tjenesten til at levere oplysninger til rettighedshaverne. Som beskrevet i direktivets betragtning nr. 68 bør tjenesterne på rettighedshavernes anmodning give fyldestgørende oplysninger om, hvilken type foranstaltninger der er truffet, og hvordan de er truffet. Oplysninger bør være så specifikke, at de sikrer rettighedshaverne en tilstrækkelig gennemsigtighed, uden at det påvirker udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters forretningshemmeligheder.

Informationspligten kan ikke fraviges ved aftale, men der kan træffes specifikke aftaler om, hvilke oplysninger der skal gives. Det bemærkes, at det i lovteksten er præciseret, at oplysningerne til rettighedshaverne skal være ”tilstrækkeligt præcis”, jf. betragtning nr. 68. I tilfælde, hvor rettighedshaverne er repræsenteret af en kollektiv forvaltningsorganisation, finder ophavsretslovens § 52 b anvendelse med den virkning, at tjenesterne skal levere rapporteringsdata, og Ophavsretslicensnævnet kan afgøre hvilke rapporteringsdata, forvaltningsorganisationen har krav på. En tilsvarende forpligtelse findes for multiterritorielle licenser for onlinemusikrettigheder efter § 28, stk. 2, i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret. Tjenesten bør facilitere, at uploaderne har adgang til enkle procedurer for at oplyse – om muligt ved unikke værksidentifikatorer, f.eks. ISWC – om, hvilke værker og eventuelle frembringelser, der indgår i det uploadede indhold.

Manglende overholdelse af bestemmelsen kan føre til strafansvar, jf. ophavsretslovens § 76, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Et eksempel på en lovovertrædelse kan være manglende efterlevelse af informationskravet efter rettighedshavernes anmodning.

Forslaget til § 52 c, stk. 8, har til formål at gennemføre direktivets artikel 17, stk. 7.

Artikel 17, stk. 7, 2. afsnit, fastsætter en særlig ordning for nye tjenesteudbydere med begrænset omsætning og publikum. Denne bør komme reelle nye virksomheder til gode og ophører med at gælde tre år efter, at tjenesten først er blevet tilgængelig online i Unionen. 3-års fristen gælder for hele EU. Undtagelsen gælder ikke, hvis tjenesten har været eksisterende i minimum ét EU-land (Danmark eller et andet EU-land) i tre år,

jf. også betragtning nr. 67. Betragtning nr. 67 tilsiger, at ordningen ikke bør misbruges gennem arrangementer, der tager sigte på at forlænge dens fordele ud over de første tre år, og at den navnlig ikke bør finde anvendelse på nyoprettede tjenesteydelser eller tjenesteydelser som leveres under et nyt navn, men som viderefører en aktivitet fra en allerede eksisterende udbyder af onlineindholdsdelingstjenester, som ikke længere er eller kan være omfattet af denne ordning.

Det følger ikke direkte af direktivet, hvem der har bevisbyrden for, at en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste opfylder betingelserne for at være omfattet af den lempeligere ansvarsordning i direktivets artikel 17, stk. 7. Da der er tale om en særlig undtagelse til hovedreglen i artikel 17, stk. 5, og da udbyderne vil være nærmest til at kunne dokumentere, at de opfylder betingelserne, præciseres det i forslaget til § 52 c, stk. 8, at udbyderen skal påvise, at de opfylder betingelserne for at være omfattet af reglerne.

Ved beregning af den årlige omsætning i henhold til stk. 8 foretages denne i henhold til Kommissionens henstilling 2003/361/EF. Omsætningsgrænsen gælder for tjenestens omsætning i hele EU.

Det bemærkes, at de af stk. 8 omfattede tjenester uanset ordningen kan blive mødt af forbud og påbud, jf. betragtning nr. 66, 1. afsnit. Dette svarer til, at reglerne i e-handelslovens om ansvarsfrihed i §§ 14-16 heller ikke har berørt de danske regler om foreløbige retsmidler.

Den foreslåede § 52 c, stk. 9, har til formål at gennemføre artikel 17, stk. 7, i direktivet, hvor det fremgår, at samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne ikke må føre til blokering af indhold, når dette ikke udgør en ophavsretlig krænkelse.

I den foreslåede § 52 c, stk. 9, indføres også en informationsforpligtelse for udbydere af onlineindholdsdelingstjenesterne til at informere brugerne i deres vilkår og betingelser om, at brugerne kan anvende værker og andre frembringelser i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten og beslægtede rettigheder. Der er tale om en informationsforpligtelse for udbyderne af onlineindholdsdelingsplatformene over for brugerne af tjenesten. Bestemmelsen har bl.a. til formål at sikre, at brugerne af tjenestens har kendskab til de undtagelser, der bl.a. findes i ophavsretslovens § 22 og forslaget til § 52 c, stk. 10. Manglende overholdelse af bestemmelsen kan på samme måde som informationsforpligtelsen føre til bødestraf, jf. ophavsretslovens § 76.

Den foreslåede § 52 c, stk. 10, har til formål at gennemføre de ophavsretlige undtagelser, som angivet i Artikel 17, stk. 7. Artikel 17, stk. 7, nævner konkret undtagelserne a) citater, kritik, anmeldelser og b) anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

De i artikel 17, stk. 7, litra a, oplistede undtagelser henviser til Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 3, litra d. Disse undtagelser er indeholdt i den gældende § 22 i ophavsretsloven.

De i artikel 17, stk. 7, litra b, oplistede undtagelser henviser til artikel 5, stk. 3, litra k, i Infosoc-direktivet –dvs. brug af karikaturer, parodier eller pastiche. Disse undtagelser til ophavsretten finder anvendelse i dansk ret, selvom ophavsretsloven ikke indeholder en udtrykkelig angivelse af dette. Gældende ret er således i overensstemmelse med direktivets artikel 17, stk. 7, litra b, jf. f.eks. forarbejderne til ophavsretslovens § 3 i Folketingstidende 1959-60, tillæg A, sp. 2691-2629, gengivet i U. 2014.1739: ”Det bør fremhæves, at bestemmelsen ikke vil være til hinder for fremførelsen eller udgivelsen af parodier eller

travestier, idet der for disses tilladelighed må siges at være fast tradition". Domstolene har i flere domme arbejdet med en ulovbestemt undtagelse for parodier m.v., se f.eks. U. 2009.875Ø (Bjørn Nørgaard) og U. 2013.1704Ø (Hornsleths collage).

For at sikre at Danmark lever op til forpligtelserne i artikel 17, stk. 7, foreslås en ny undtagelse i ophavsretslovens § 52 c, stk. 10, hvoraf følger, at brugere af onlineindholdsdelingstjenester må uploade og stille brugergenereret indhold, der indeholder værker, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenesterne, når dette sker med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

Undtagelsen gælder både for den eksemplarfremsstilling og den tilgængeliggørelse for almenheden, som brugeren måtte foretage i forbindelse med, at indhold uploades og stilles til rådighed af brugeren på onlineindholdsdelingstjenesterne. Undtagelsen gælder dog ikke i videre omfang end, hvad der følger af artikel 17. Dette betyder f.eks., at handlinger, der ikke er forbundet hermed, f.eks. download, ikke er omfattet af undtagelsen. Det samme gælder eksemplarfremsstilling, som går forud for upload handlingen.

Det afhænger af en konkret vurdering, om der foreligger karikatur, parodi eller pastiche, hvor der bl.a. skal tages højde for tretrinstesten i Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 5, hvoraf følger, at undtagelserne kun må anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser.

Ophavsretslovens almindelige regler gælder også for den brug, der tillades efter forslaget til § 52 c, stk. 10. Dette vil sige, at ophavsretslovens §§ 3 og 11 skal respekteres af brugeren. Dette indebærer bl.a., at når et værk m.v. anvendes i henhold til undtagelsen, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgåelse af en teknisk foranstaltning i strid med ophavsretslovens § 75 c, stk. 1, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt. Der gælder således også for denne

undtagelse et princip om lovligt forlæg.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 15

Det fremgår af ophavsretslovens § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, at henholdsvis lyd- og billedproducenter ikke har rettigheder i forhold til kabelretransmission efter den gældende § 35, stk. 1, da bestemmelserne ikke indeholder en henvisning til § 35, stk. 1.

Forslaget indebærer en ændring af § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, således, at "§ 35, stk. 4 og 5," ændres til "§ 35".

Forslaget til ændring af stk. 2 i §§ 66 og 67, som henviser til de bestemmelser i ophavsretsloven, hvorefter lyd- og billedproducenter har rettigheder m.v., betyder, at der vil blive henvist til hele § 35, herunder den foreslåede § 35, stk. 1, som både indeholder den udnyttelse vedrørende udsendelse på anden måde end klassisk retransmission, som før var omfattet af den gældende § 35, stk. 4, hvor lyd- og billedproducenterne havde rettigheder, men også det dækningsområde, som den gældende § 35, stk.

1, dækker i form af viderespredning over kabelanlæg og på samme måde videreudsending ved hjælp af radioanlæg, hvor lyd- og billedproducenters rettigheder efter gældende ret er undtaget.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at lyd- og billedproducenter har lovmæssigt krav på vederlag på linje med andre rettighedshavere efter § 35, stk. 1.

Baggrunden for forslaget er at ligestille lyd- og billedproducenter med andre rettighedshavere i forbindelse med, at retransmissionsformer flyttes fra § 35, stk. 4, hvor producenterne efter gældende ret har rettigheder, til § 35, stk. 1, hvor producenterne hidtil ikke har haft rettigheder.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 16

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3, at henholdsvis lyd- og billedproducenters rettigheder indskrænkes i relation til kabelviderespredning efter den gældende § 35, stk. 1.

Forslaget ophæver af § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3.

Forslaget om at ophæve stk. 3 i §§ 66 og 67 har til formål at kodificere praksis i forhold til lyd- og billedproducenters forhold og således opretholde status quo for så vidt angår økonomi og vederlagsfordeling i forhold til retransmissionsordningen. Forslaget sikrer lyd- og billedproducenters rettigheder på det fulde retransmissionsområde efter den nye § 35. Ændringerne i §§ 66 og 67 skal således ses i sammenhæng med de øvrige forslag. Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at lyd- og billedproducenter har ret til vederlag på linje med andre rettighedshavere efter § 35, stk. 1, om videreudsendelse, da rettighederne ikke længere vil være indskrænkede til ikke at kunne gøres gældende for den i § 35, stk. 1, beskrevne udnyttelse. Baggrunden for forslaget er at ligestille lyd- og billedproducenter med andre rettighedshavere i forbindelse med, at retransmissionsformer flyttes fra § 35, stk. 4, hvor producenterne efter gældende ret har rettigheder, til § 35, stk. 1, hvor producenterne hidtil ikke har haft rettigheder.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 17

Ophavsretsloven indeholder i dag ikke rettigheder for udgivere af pressepublikationer. Med DSM-direktivet tildeles presseudgiverne rettigheder i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer. Kulturministeriet foreslår en direktivnær implementering, idet der er tale om en ny rettighed.

Det foreslås, at denne nye rettighed indsættes som en ny bestemmelse i § 69 a, stk. 1, hvorefter det følger, at udbydere af informationssamfundstjenester ikke må eftergøre pressepublikationer online eller stille dem til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, før to år er forløbet efter udgangen af det år, hvor udgivelsen eller offentliggørelsen fandt sted, uden udgiverens samtykke. Presseudgiverne tildeles med det foreslåede en eneret i forhold til

udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af pressepublikationer. Eneretten betyder, at presseudgiveren skal give samtykke til at pressepublikationer eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, svarende til ophavsretslovens § 2, stk. 1, og stk. 4, nr. 1. Et samtykke må foreligge, når presseudgiverne selv gør publikationerne tilgængelige via informationssamfundstjenesten, hvorefter der ikke foreligger yderligere krav om samtykke eller betaling fra informationssamfundstjenesten for brug af de pågældende publikationer. Dette dog under forudsætning af, at presseudgiveren måtte have erhvervet de relevante rettigheder fra de relevante ophavsmænd.

Begrebet 'pressepublikation' dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform. Pressepublikationer defineres i DSM-direktivets artikel 2, nr. 4, som en samling, der primært består af litterære værker af journalistisk karakter, men som også kan omfatte andre værker eller frembringelser, og som udgør en individuel enhed inden for en periodisk eller regelmæssigt opdateret udgivelse under én enkelt titel, såsom aviser eller magasiner af almen eller specialiseret karakter. Det følger derudover af definitionen, at formålet er at bringe almenheden oplysninger i form af aktualitetsstof eller om andre emner, udgives i medier på en tjenesteudbyders initiativ og under dennes ansvar og kontrol. Som eksempler herpå kan nævnes dagblade, ugentlige eller månedlige magasiner af almen eller specialiseret karakter, herunder abonnementsbaserede magasiner, og nyhedswebsteder. Udover litterære værker kan pressepublikationer også omfatte andre typer værker og frembringelser som eksempelvis, og ikke udtømmende, fotografier, videoer, lyd og grafik.

Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, omfattes ikke af den foreslåede bestemmelse. Ligeledes finder beskyttelsen ikke anvendelse på websteder som eksempelvis blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

Udgivere af pressepublikationer skal i henhold til DSM-direktivets betragtning nr. 55 forstås som tjenesteudbydere, f.eks. nyhedsforlag eller nyhedsbureauer, der udgiver pressepublikationer i direktivets forstand. Den retlige beskyttelse skal gælde udgivere af pressepublikationer, der er etableret i en medlemsstat og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforeningssted inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Udgivernes eneret omhandler specifikt rettigheder i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af udgivernes pressepublikationer. En informationssamfundstjeneste er i direktivet defineret med henvisning til artikel 1, stk. 1, litra b, i direktiv 2015/1535/EU, hvori en tjeneste er defineret som enhver tjeneste i informationssamfundet, dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.

Der forstås ved 'teleformidling', at en tjeneste ydes, uden at parterne er til stede samtidig. Der forstås endvidere ved 'ad elektronisk vej', at en tjeneste fra afsendelsesstedet sendes og på bestemmelsesstedet modtages ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og datalagringsudstyr, og som udelukkende sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler. Endeligt forstås der ved 'på individuel anmodning fra en tjenestemodtager', at en tjeneste ydes ved transmission af data på individuel anmodning.

Der er tale om en tidsbegrænset rettighed, som udløber to år efter udgivelse af pressepublikationen. Fristen beregnes fra den 1. januar året efter datoen for udgivelse af pressepublikationen. Det bemærkes, at

der i medfør af betragtning nr. 56 er tale om pressepublikationer, der udgives via ethvert medie. Fristen gælder således også for pressepublikationer, der udelukkende offentliggøres online, og ikke udkommer i papirformat.

Den foreslåede § 69 a, stk. 1, berører på ingen måde rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes over for disse ophavsmænd eller andre rettighedshavere, og de kan ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i.

Manglende overholdelse af bestemmelsen kan føre til strafansvar, jf. ophavsretslovens § 76, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

En overtrædelse af § 69 a ville kunne bestå i, at en informationssamfundstjeneste kommercielt bruger beskyttede pressepublikationer uden samtykke fra presseudgiverne.

Det foreslås, at den indførte eneret i § 69 a, stk. 1, der betyder, at presseudgiveren skal give samtykke til at pressepublikationer eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, afgrænses i tråd med DSM-direktivets artikel 15, og at disse afgrænsninger opføres i den foreslåede § 69 a, stk. 2. Det foreslås herefter, at der i § 69 a, stk. 2, nr. 1, indføres en begrænsning i forhold til individuelle brugeres anvendelse, som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed, som understreger, at den i stk. 1 indførte rettighed ikke påvirker privatbrugsreglen i ophavsretslovens § 12, og at individuelle brugeres private anvendelse eller individuelle brugeres anvendelse, som ikke foretages i kommercielt øjemed, ikke kan anses som udbydere af informationssamfundstjenesters online anvendelse.

Det foreslås endvidere, at rettigheden i § 69 a, stk. 2, nr. 2, afgrænses således, at brugen af hyperlinks ikke er omfattet af beskyttelsen. DSM-direktivet definerer ikke et hyperlink. I EU-domstolens afgørelser sag C-466/12 Svensson og sag C-160/15 GS Media benyttes begrebet "hyperlink" om et klikbart internetlink, der dirigerer brugeren hen til et værk eller andre frembringelser på en anden hjemmeside. I afgørelsen sag C-348/13 Bestwater benyttes i stedet for "hyperlink" begrebet "link" ved brug af framing, hvor indhold fra en hjemmeside vises på en anden hjemmeside. Noget kunne således tale for, at EU-Domstolens praksis således definerer et hyperlink som en reel omdirigering til en anden hjemmeside, hvor der ikke benyttes framing eller lignende former for links. Det er Kulturministeriets vurdering, at der bør lægges vægt på hyperlinkets funktion frem for udformning. Andre typer af links end hyperlinks – såsom framing – er ikke omfattet af undtagelsen.

Det er Kulturministeriets vurdering, at en URL (Uniform Resource Locator; adressen, som fremgår af browseren), der er nødvendig for at kunne tilgå en hjemmeside nødvendigvis må være omfattet af undtagelsen for hyperlinks. Informationssamfundstjenesten har ikke indflydelse på URL'ens udformning, som er udarbejdet af presseudgiveren. Herudover udgør URL'en en reference til pressepublikationen, men er ikke en integreret del af denne. Hensynet bag undtagelsen for hyperlinks har været at sikre den funktion på internettet, hvorved det er muligt at blive dirigeret fra én hjemmeside til en anden – dette må nødvendigvis inkludere adressen (URL'en) på den hjemmeside, der dirigeres til.

Afgrænsningen vedrørende hyperlinks giver ikke adgang til at anvende større dele af en pressepublikation end angivet i den foreslåede § 69 a, stk. 2, nr. 3, ved udformning af et andet hyperlink end en URL, idet en informationssamfundstjeneste ikke bør kunne omgå stk. 1, blot ved at udforme beskyttede dele af en pressepublikation som et hyperlink. Et hyperlink vil derfor godt kunne indeholde enkelte ord eller meget korte uddrag fra en pressepublikation. Det bemærkes, at hensynet bag den foreslåede beskyttelse har været, at udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af pressepublikationer ikke må undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Hertil bemærkes, at dele af pressepublikationer også har opnået økonomisk relevans, jf. betragtning nr. 58.

I den foreslåede § 69 a, stk. 2, nr. 3, indføres en afgrænsning i forhold til enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation. Den nye rettighed gælder således ikke i forhold hertil. Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer må ikke undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Det er ligeledes vigtigt, at indskrænkningen fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af den foreslåede rettighed. Kulturministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte en specifik grænse for enkelte ord eller meget korte uddrag. Der er tale om en dynamisk standard, der vil udvikle sig over tid, hvorfor det vil være for statisk og ufleksibelt at fastsætte, at et bestemt antal ord udgør et meget kort uddrag. Det må i øvrigt forventes, at aftaleparterne vil aftale sig frem til en brugbar løsning. Sondringen mellem meget korte uddrag, korte uddrag m.v. vil bl.a. afhænge af størrelsesforholdet mellem uddraget og den fulde pressepublikation og således bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Der henvises dog til U. 2013.1782, hvor Højesteret konkluderede, at et tekstuddrag på 11 ord kan være ophavsretligt beskyttet, da der "fra tid til anden vil være sætninger eller sætningsled, der er ophavsretligt beskyttet". Det betyder efter Kulturministeriets vurdering, at enkelte ord eller meget korte uddrag nødvendigvis må være kortere end fastslået af Højesteret i U. 2013.1782. På samme vis som vurderingen af den ophavsretlige beskyttelse i U. 2013.1782 vil den endelige afgrænsning vedrørende meget korte uddrag henhøre under domstolene på baggrund af en konkret vurdering.

I den foreslåede § 69 a, stk. 3, understreges det, at den i § 69 a, stk. 1, indførte rettighed ikke påvirker de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, herunder hvordan disse kan udnyttes uafhængigt af den pressepublikation, de indgår i. Hvis et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre autoriserede brugeres anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet. Udgivere af pressepublikationer kan således ikke påberåbe sig eneretten i § 69 a, stk. 1, over for ophavsmænd og andre rettighedshavere eller andre autoriserede brugere af de samme værker eller frembringelser. Ved autoriserede brugere forstås brugere, der med ophavsmanden eller rettighedshaveren har indgået en aftale om brug af et værk eller en anden frembringelse, som indgår i pressepublikationen. Dette bør ikke berøre aftaler, der indgås mellem udgiverne af pressepublikationer på den side og ophavsmænd og andre rettighedshavere på den anden side, jf. betragtning nr. 59.

I den foreslåede § 69 a, stk. 4, fremgår det, at ophavsmænd, hvis værker indgår i en pressepublikation, har ret til ret til at modtage en passende andel af indtægter for den i henhold til stk. 1 udnyttelse af dennes værker. Hvad der udgør en passende andel, bør vurderes i forhold til de indtægter, som presseudgiveren modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Indførslen af denne bestemmelse medfører ikke ændringer i regler om ejerskab eller udøvelse af rettigheder i forbindelse med ansættelseskontrakter.

I den foreslåede § 69 a, stk. 5, fremgår alle de af lovens øvrige bestemmelser, som finder tilsvarende anvendelse på de pressepublikationer, der er nævnt i § 69 a, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 69 a vil betyde, at udgivere af pressepublikationer opnår en selvstændig 2-årig ret i forhold til brug på internettet af informationssamfundstjenester, som samler pressepublikationer, således at disse informationssamfundstjenester, f.eks. nyhedsaggregatorer, skal indgå aftale med udgiverne. Bestemmelsen undtager visse former for brug af pressepublikationer og sikrer ophavsmænd, hvis værker indgår i pressepublikationen, ret til at modtage en passende andel af indtægter for udnyttelse af dennes værker i henhold til bestemmelsens stk. 1.

Baggrunden for forslaget er at gennemføre DSM-direktivets artikel 15, som tildeler udgivere af pressepublikationer en eneret, når pressepublikationerne bruges af informationssamfundstjenester.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 18

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 76, stk. 1, at den, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder en af de i § 76, stk. 1 nr. 1-6 oplyste bestemmelser, straffes med bøde. Det fremgår af den gældende § 83, stk. 1, at den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 eller 77 nævnte bestemmelser, skal betale 1) et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og 2) en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, om overtrædelsen har medført.

Forslaget indebærer en ændring af § 76, stk. 1, nr. 2, og medfører, at ophavsretslovens håndhævelsesbestemmelser også finder anvendelse ved overtrædelse af den foreslåede § 69 a, stk. 1, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom.

Baggrunden for forslaget er, at når en informationssamfundstjeneste er ansvarlig i medfør af § 69 a, stk. 1, bør den kunne idømmes en bøde, ligesom det er tilfældet ved andre ophavsretskrænkelser. Hensynet bag henvisningerne er, at informationssamfundstjenester ikke skal kunne udnytte ophavsretligt beskyttet indhold uden ansvar og bl.a. opnå økonomisk vinding på denne baggrund. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 69 a, stk. 1, medfører, at rettighedshaverne har krav på rimeligt vederlag og erstatning for yderligere skade. Rettighedshaverne vil være udgiverne af pressepublikationer.

Til nr. 19

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 76, stk. 1, at den, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder en af de i § 76, stk. 1 nr. 1-6 oplyste bestemmelser, straffes med bøde. Det fremgår af den gældende § 83, stk. 1, at den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 eller 77 nævnte

bestemmelser, skal betale 1) et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og 2) en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, om overtrædelsen har medført.

Forslaget indebærer en ændring af § 76, stk. 1, nr. 3, og medfører, at ophavsretslovens håndhævelsesbestemmelser også finder anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede § 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9, når overtrædelsen er forsætlig eller groft uagtsom.

Baggrunden for forslaget er, at når en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste er ansvarlig i medfør af § 52 c, stk. 2, 4, 6, 7, eller 9, bør den kunne idømmes en bøde, ligesom det er tilfældet ved andre ophavsretskrænkelser. Hensynet bag henvisningerne er, at udbydere af en onlineindholdsdelingstjenester ikke skal kunne udnytte ophavsretligt beskyttet indhold uden ansvar og bl.a. opnå økonomisk vinding på denne baggrund. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. ophavsretslovens § 80.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at overtrædelse af de foreslåede bestemmelser i § 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9, medfører, at rettighedshaverne har krav på rimeligt vederlag og erstatning for yderligere skade. Rettighedshaverne vil være ophavsmænd efter § 2 i ophavsretsloven og naborettighederne i §§ 65-71. Ved uagtsomhedsbedømmelsen efter § 52 c, bør tilsidesættelse af handlepligterne i § 52 c, stk. 4, nr. 1-3, og proportionalitetsprincippet i § 52 c, stk. 5, indgå som vigtige elementer.

Til nr. 20

Af den gældende § 86 fremgår beskyttelsesområdet for nærtstående rettigheder.

Det foreslås, at der i § 86 indsættes et nyt stykke, hvorefter bestemmelsen i § 69 a kun gælder de pressepublikationer, der er publiceret af udgivere, der har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, jf. § 1, nr. 17.

Formålet med bestemmelsen er at gennemføre artikel 15 i DSM-direktivet vedrørende beskyttelse af pressepublikationer.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at den nye nærtstående rettighed i den foreslåede § 69 a dækker udgivere inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og således kun kan gøres gældende af disse.

Til nr. 21

Det fremgår af overskriften til den gældende § 87, at de efterfølgende bestemmelser vedrører særlige bestemmelser om radio- og fjernsynsudsendelser via satellit.

Forslaget medfører en justering af *overskriften* før § 87, således at den kan rumme både §§ 87 og 87 a, jf. lovens § 1, nr. 22.

Til nr. 22

Det fremgår af den gældende § 87, at radio- og fjernsynsudsendelser via satellit anses for at finde sted i Danmark – et afsenderlandsprincip – hvis de programbærende signaler, som er bestemt til modtagning af

almenheden, under et radio- eller fjernsynsforetagendes kontrol og ansvar her i landet indføres i en ubrudt sendekæde, der leder til satellitten og ned til jorden.

Ophavsretsloven indeholder ikke et afsenderlandsprincip for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester.

SatCabII-direktivets artikel 3 indfører et tilsvarende afsenderlandsprincip for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester, hvormed udbuddet af adgangen til eller anvendelsen af en tilknyttet onlinetjeneste anses for at finde sted i den medlemsstat, hvor radio- eller fjernsynsforetagendet har sit hovedsæde. Afsenderlandsprincippet gælder - ud over eksemplarfremsstillingsretten - handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Artikel 3 omfatter kun onlinetjenester, som er tilknyttet et radio- eller fjernsynsforetagende eller udbydes under dettes kontrol og ansvar og ligeledes, ud over radioprogrammer, kun visse typer af tv-programmer.

Det foreslås, at ophavsretslovens anvendelsesområde udvides til også at fastsætte et afsenderlandsprincip for så vidt angår udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, som er relevante for handlinger i forbindelse med udbud af, adgang til eller anvendelse af en til et radio- eller fjernsynsforetagende knyttet onlinetjeneste. I den forbindelse foreslås indført en ny bestemmelse i § 87 a om et afsenderlandsprincip for tilknyttede onlinetjenester.

Det foreslås i § 87 a, stk. 1, at afsenderlandsprincippet vedrører de tilknyttede onlinetjenester, som udbydes af et radio- eller fjernsynsforetagende. Der forstås her onlinetjenester, som har et klart og underordnet forhold til radio- eller fjernsynsforetagendes udsendelser, og hvor der gives adgang til programmer på lineær vis samtidig med udsendelsen, eller i et defineret tidsrum efter udsendelsen af de omfattede programmer. Ligeledes omfattes tjenester, der giver adgang til materiale, der beriger eller på anden måde fuldstændiggør radio- eller fjernsynsforetagendes programmer, som radio- eller fjernsynsforetagendet har udsendt, herunder ved at foretage forhåndsvisning, fuldstændiggøre, supplere eller efterfølgende vurdere indholdet af det relevante program. Bestemmelsen omfatter både tjenester, der leveres af radio- eller fjernsynsforetagender til brugere sammen med radio- eller fjernsynstjenesten, og tjenester der, samtidig med at de har et klart og underordnet forhold til udsendelsen, kan tilgås af brugeren adskilt fra radio- eller fjernsynstjenesten, uden at det er nødvendigt for brugerne først at få adgang til radio- eller fjernsynstjenesten, f.eks. via et abonnement. Udbuddet af adgang til individuelle værker, der er blevet indarbejdet i et radio- eller fjernsynsprogram, eller til værker, der ikke er forbundet med noget program, som udsendes af radio- eller fjernsynsforetagender, såsom tjenester, der giver adgang til individuelle musikalske eller audiovisuelle værker, musikalbums eller videoer, f.eks. on demand-tjenester, omfattes ikke af bestemmelsen.

Det foreslås, at de handlinger, der omfattes, afgrænses til at omfatte trådbunden eller trådløs overføring af programmer til almenheden og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af programmer på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt via en tilknyttet onlinetjeneste eller under dettes kontrol og ansvar samt enhver eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for udbud af, adgang til eller anvendelse af en tilknyttet onlinetjeneste. Ved 'programmer' forstås både værker og andre beskyttede frembringelser.

Det foreslås endvidere i *stk. 1*, at afsenderlandsprincippet afgrænses til at finde anvendelse på radioprogrammer og tv-programmer, som er nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktion, herunder hvor de finansieringsmidler, som foretagendet anvender til sine produktioner, kommer fra offentlige kilder. Der forstås ved radio- eller fjernsynsforetagendets egenproduktion produktioner, som et radio- eller fjernsynsforetagende skaber under anvendelse af sine egne ressourcer, men ikke produktioner, som foretagendet bestiller hos producenter, der er uafhængige af radio- eller fjernsynsforetagendet, eller co-produktioner.

Det foreslås i *stk. 2*, at afsenderlandsprincippet ikke gælder for tv-programmer, som er udsendelse af sportsbegivenheder, som f.eks. en fodboldkamp, og værker, der indgår heri. Bestemmelsen gælder ligeledes andre beskyttede frembringelser, der indgår i udsendelsen af sportsbegivenheder.

Det foreslås i *stk. 3*, at parterne i forbindelse med fastsættelse af vederlaget for brug af rettighederne nævnt i *stk. 1* skal tage hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste, f.eks. tjenestens karakteristika, herunder hvor længe de programmer, som tjenesten omfatter, er tilgængelige online, publikum, herunder publikum i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hovedsæde, og i andre medlemsstater, hvor den tilknyttede onlinetjeneste tilgås og anvendes, samt de tilgængelige sprogudgaver. Oplistningen er ikke udtømmende og udelukker ikke en beregning af vederlagets størrelse på grundlag af radio- eller fjernsynsforetagendets indtægter.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester f.eks. radioprogrammer og tv-programmer, som er nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktioner skal anses for at være udøvet i Danmark, selvom det måtte være muligt at tilgå disse fra en anden medlemsstat, således at der alene skal indgås aftale for brug af rettigheder i Danmark. Bestemmelsen udelukker ikke, at der ved fastsættelse af vederlag for denne brug kan tages hensyn til f.eks. publikum i en anden medlemsstat.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 7. juni 2021. Fristen for implementering i dansk ret af DSM- og SatCabII-direktivet er den 7. juni 2021. Det bemærkes, at ikrafttrædelsen ikke følger de almindelige frister for erhvervsrettet regulering, idet den er direktivbestemt.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 2*, at der indføres en bestemmelse, hvorefter den foreslåede § 69 a ikke finder anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet eller offentliggjort første gang før den 6. juni 2019. Herved finder regler om rettigheder for presseudgiverne i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer kun anvendelse på pressepublikationer, der er udgivet eller offentliggjort første gang efter den 6. juni 2019, jf. DSM-direktivets artikel 15, stk. 4. Det understreges, at bestemmelsen først træder i kraft den 7. juni 2021, og at man ikke kan ifalde straf for en handling, der er begået før lovens ikrafttræden den 7. juni 2021.

Det fremgår af *stk. 3*, at der foreslås indført en bestemmelse, hvorefter § 87 a først finder anvendelse på aftaler, som er i kraft den 7. juni 2021, fra den 7. juni 2023, hvis de udløber efter denne dato, jf. SatCabII-direktivets artikel 11.

Til § 3

Det foreslås, at der indføres en territorialbestemmelse, som indebærer, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Loven gælder ikke for Færøerne, da Færøerne har hjemtaget det ophavsretlige område.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991, EF-Tidende 1991, nr. L 122, side 42, Rådets direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992, EF-Tidende 1992, nr. L 346, side 61, Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 248, side 15, Rådets direktiv 93/98/EØF af 29. oktober 1993, EF-Tidende 1993, nr. L 290, side 9, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996, EF-Tidende 1996, nr. L 77, side 20, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 167, side 10, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 272, side 32, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004, EU-Tidende 2004, nr. L 157, side 45, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006, EU-Tidende 2006, nr. L 376, side 36, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989, EU-Tidende 2007, nr. L 332, side 27, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 265, side 1, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012, EU-tidende 2012, nr. L 299, side 5, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU af 26. februar 2014, EU-tidende 2014, nr. L 84, side 72, og Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-tidende 2017, nr. L 242, side 6.

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014, som ændret ved § 42 i lov nr. 321 af 5. april 2016 og lov nr. 719 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I *Fodnoten* til lovens titel ændres »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92«.

§ 11. Bestemmelserne i dette kapitel og kapitel 6 b gør ikke indskrænkninger i ophavsmandens ret i henhold til § 3 ud over, hvad der følger af § 29.

Stk. 2. Når et værk anvendes i henhold til dette kapitel og kapitel 6 b, må værket ikke ændres i videre udstrækning, end den tilladte brug kræver. Gengives værket offentligt, skal kilden angives i overensstemmelse med, hvad god skik kræver.

Stk. 3. Når et værk anvendes i henhold til dette kapitel og kapitel 6 b, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgæelse af en teknisk foranstaltning i

2. i § 11, stk. 1, stk. 2, 1. pkt. og stk. 3, 1. pkt., ændres »dette kapitel« til: »dette kapitel, § 52 c, stk. 10,«.

strid med § 75 c, stk. 1. Bestemmelsen i 1. pkt. finder ikke anvendelse på fremstilling af eksemplarer i medfør af § 16, stk. 5.

3. Efter § 29 indsættes før overskriften før § 30:

»Aftalelicens for pressepublikationer

§ 29 a. Pressepublikationer og værker, der indgår heri, kan af udbydere af informationssamfundstjenester eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 1, og stk. 4, nr. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

Stk. 2. Ophavsmanden kan over for de aftalesluttende parter nedlægge forbud mod den i stk. 1 nævnte anvendelse af pressepublikationer.

Stk. 3. Opstår der spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.«

§ 35. Værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, må samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ejeren af et anlæg, som nævnt i stk. 1, er ansvarlig for, at der træffes aftale om videreudsendelse af radio- og fjernsynsudsendelser over anlægget. Er et vederlag, som ejeren skal betale efter en aftale indgået i overensstemmelse med stk. 1 eller en kendelse fra Ophavsretslicensnævnet efter § 48, stk. 1, fastsat som et beløb pr. tilslutning, er brugeren af den enkelte tilslutning pligtig at betale ejeren et beløb, som svarer dertil.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Værker, der af et radio- eller fjernsynsforetagende stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf.

4. I § 35, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår »trådløst« og »over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg«.

5. I § 35, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse på videreudsendelse i en internetadgangstjeneste, såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø.«

6. I § 35, *stk. 3*, ændres i 1. *pkt.* », som nævnt i stk. 1,« til: »og udbyderen af en internettjeneste«, »af radio- og fjernsynsudsendelser« ændres til: »efter stk. 1« og efter »over anlægget« indsættes: »eller internettjenesten«.

7. I § 35, *stk. 3, 2. pkt.*, indsættes efter »som ejeren«: »eller udbyderen« og indsættes efter »betale ejeren«: »eller udbyderen«.

8. I § 35, *stk. 5*, ændres »et radio- eller fjernsynsforetagende« til: »en onlinetjenesteudbyder med et samlet udbud af audiovisuelle produktioner«, og »stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på

§ 2, stk. 4, nr. 1, må stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillelsen, kan foretages.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 gælder ikke, hvis ophavsmanden over for nogen af de aftalesluttende parter har nedlagt forbud mod værkets udnyttelse. Bestemmelserne gælder ikke for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 7. ---

§ 47. ---

Stk. 2. Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse i henhold til §§ 13 og 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 52 b, stk. 4, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. ---

§ 48. Nægter en organisation, som er godkendt efter § 50, stk. 4, eller et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at værker og udsendelser, som udsendes trådløst, samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg eller trådløst, eller tilbydes en sådan videreudsendelse på urimelige vilkår, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor. Bestemmelsen i § 50, stk. 3, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Ophavsretslicensnævnets afgørelser efter 1. pkt. har ikke bindende virkning for radio- og fjernsynsforetagender.

Stk. 2-3. ---

§ 50. Aftalelicens efter §§ 13, 14 og § 16 b, § 17, stk. 4, og §§ 24 a, 30, 30 a og 35 kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den pågældende værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark.

Stk. 2-5. ---

§ 52. Hvis forhandlinger om indgåelse af aftaler som nævnt i § 13, stk. 1, § 14, § 16 b, § 17, stk. 4, § 24 a og § 30 a ikke fører til noget resultat, kan hver af parterne kræve mægling.

et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets« ændres til: »gengives af andre når gengivelsen sker inden for samme tidsrum som onlinetjenesteudbyderens«, og »Eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for tilrådighedsstillelsen, kan foretages« udgår.

9. I § 35, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »radio- og fjernsynsforetagender«: »eller onlinetjenesteudbydere«.

10. I § 47, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 24 a, «: »§ 29 a, stk. 3,«, og efter »§ 52 b, stk. 4, « indsættes: »§ 52 c, stk. 6,«.

11. I § 48, stk. 1, 1. pkt., udgår »trådløst«, og »over kabelanlæg eller trådløst« ændres til: »efter § 35, stk. 1,«.

12. I § 50, stk. 1, indsættes efter »og §§ 24 a, « til: » 29 a,«.

13. I § 52 c, stk. 1, ændres »24 a og § 30 a« til: »§§ 24 a, 29 a og 30 a«.

14. Efter kapitel 2 a indsættes:

Onlineindholdsdelingstjenester

§ 52 c. Ved udbyder af onlineindholdsdelingstjeneste forstås en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med det formål at opnå direkte eller indirekte profit.

Stk. 2. En udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste foretager en overføring til almenheden eller tilrådgivelsesstilling til almenheden af værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, når disse uploades af onlineindholdsdelings-tjenestens brugere. En udbyder af en onlineindholdsdelings-tjeneste skal søge at opnå tilladelse fra rettighedshaverne til brug af rettigheder i henhold til 1. pkt., medmindre rettighedshaverne ikke ønsker at give en sådan tilladelse. Hvis der ikke er givet tilladelse finder stk. 4 anvendelse.

Stk. 3. En tilladelse i medfør af stk. 2, 2. pkt., omfatter også de handlinger, der udføres af onlineindholdsdelingstjenestens brugere. Dette gælder dog ikke, når brugerne handler i kommercielt øjemed, eller deres aktivitet skaber betydelige indtægter. Brugeren opnår ikke bedre retsstilling end den, som rettighedshaverne har givet til udbyderen af onlineindholdsdelingstjenesten.

Stk. 4. Hvis der ikke er givet tilladelse efter stk. 2, 2. pkt., er udbydere af onlineindholdsdelingstjenester ansvarlige for uautoriseret overføring til almenheden, herunder tilrådgivelsesstilling, af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, medmindre udbyderen påviser, at denne har opfyldt følgende betingelser:

1) Udbyderen har gjort sin bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne.

2) Udbyderen har i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt gjort sit bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbydere de relevante og nødvendige oplysninger, ikke er tilgængelige, og under alle omstændigheder.

3) Udbyderen har handlet hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkelig begrundet meddelelse fra rettighedshaverne om at forhindre tilgængeligheden af adgangen til eller fjerne de værker og andre frembringelser, der er givet meddelelse om, fra deres websteder, og gjort sin bedste indsats for at forhindre, at de fremover uploades, i overensstemmelse med nr. 2.

Stk. 5. Under hensyn til proportionalitetsprincippet tages bl.a. følgende elementer i betragtning ved fastlæggelsen af, om en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste har opfyldt sine forpligtelser i henhold til stk. 4:

1) Tjenestens type, publikum og størrelse og typen af værker eller andre frembringelser, som uploades af tjenestens brugere.

2) Tilgængeligheden af egnede og effektive midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold og omkostninger forbundet hermed for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester.

Stk. 6. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal stille en effektiv klageordning til rådighed for brugerne af deres tjenester i tilfælde af uenighed om at forhindre tilgængeligheden af eller fjernelse af værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som brugerne har uploadet, og hvor brugerne gør gældende, at brugen er omfattet af stk. 9. Klagen skal behandles uden unødigt forsinkelse og underkastes menneskelig kontrol. Tvister mellem rettighedshaverne, udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og deres brugere om de forhold nævnt i 1. pkt. kan af hver af parterne indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47.

Stk. 7. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal efter anmodning fra rettighedshaverne give disse tilstrækkeligt præcise oplysninger om, hvordan deres praksis fungerer med hensyn til det samarbejde, der er nævnt i stk. 4. Når der er indgået licensaftaler mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere, skal tjenesteudbyderen give rettighedshaverne oplysninger om anvendelsen af de værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, der er omfattet af aftalerne.

Stk. 8. Stk. 4, nr. 2, og sidste led i nr. 3, vedrørende kravet om, at have gjort sin bedste indsats for at forhindre, at værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, fremover uploades i overensstemmelse med stk. 4, nr. 2, finder ikke anvendelse på onlineindholdsdelingstjenester, der påviser, at de har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, og som har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR. Hvis det gennemsnitlige antal af sådanne tjenesteudbyderes unikke besøgende pr. måned overstiger 5 millioner beregnet på grundlag af det forrige kalenderår, skal udbyderen af en onlineindholdsdelingstjeneste ligeledes påvise, at denne har gjort sin bedste indsats for at forhindre yderligere upload af de værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, som de har modtaget meddelelse om, og som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne.

Stk. 9. Samarbejdet i stk. 4 mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere må ikke hindre adgangen til værker eller frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, der uploades af brugere, og som ikke krænker ophavsretten eller beslægtede rettigheder. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at brugerne kan anvende værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten.

Stk. 10. Brugere af onlineindholdsdelingstjenester må uploade og stille brugergenereret indhold, der indeholder værker og frembringelser, beskyttet efter §§ 65-71, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenesterne, når dette sker med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.«.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15, 16, 16 a og 17-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21, 22, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 31 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på lydoptagelser.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må lydoptagelser, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

§ 67. ---

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 2, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15, 16 og 16 a, § 17, stk. 1 og 4, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 22, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 31, 32 og 34, § 35, stk. 4 og 5, §§ 39-47 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på billedoptagelser.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må billedoptagelser, som udsendes trådløst i fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

15. I § 66, *stk. 2*, og § 67, *stk. 2*, ændres »§ 35, stk. 4 og 5,« til: »§ 35,«.

16. § 66, *stk. 3*, og § 67, *stk. 3*, ophæves.

17. Efter § 69 indsættes før overskriften før § 70:

»Udgivere af pressepublikationer

§ 69 a. Pressepublikationer må ikke af udbydere af informationssamfundstjenester uden udgiverens samtykke eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, før to år er forløbet efter udgangen af det år, hvor udgivelsen eller offentliggørelsen fandt sted.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på følgende:

- 1) Individuelle brugeres anvendelse som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed.
- 2) Hyperlinks.
- 3) Enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation.

Stk. 3. De i stk. 1 fastsatte rettigheder berører ikke rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. Stk. 1 kan ikke påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere, og kan ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre

frembringelser uafhængigt af en pressepublikation, som de indgår i.

Stk. 4. Ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, har ret til at modtage en passende andel af de indtægter, som udgiveren modtager for den i henhold til stk. 1 nævnte udnyttelse af dennes pressepublikationer.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, § 7, stk. 1, § 11, stk. 2 og 3, § 11 a, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 15-16 b og 17-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21, 22, 25, 25 a, 27, 28, 29 a, 31 og 49-52 finder tilsvarende anvendelse på de pressepublikationer, der er nævnt i stk. 1.«

§ 76. Med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt

1) ---

2) overtræder §§ 65, 66, 67, 69, 70 eller 71,

3) overtræder § 11, stk. 2, § 60 eller §§ 72-75,

4-6) ---

Stk. 2. ---

§ 86. stk. 1-8. ---

18. I § 76, *stk. 1*, ændres i *nr. 2*, »69, 70 eller 71,« til: »69, eller § 69 a, stk. 1, eller §§ 70 eller 71,«.

19. I § 76, *stk. 1*, *nr. 3*, indsættes efter »§ 11, stk. 2,«: »§ 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9,«.

20. I § 86 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Bestemmelsen i § 69 a gælder for pressepublikationer, der er publiceret af udgivere, der har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 6-9.

Særlige bestemmelser om radio- og fjernsynsudsendelser via satellit

21. I *overskriften* før § 87 indsættes efter »via satellit«: »eller via tilknyttede onlinetjenester«.

22. Efter § 87 indsættes før *overskriften* før § 88:

»§ 87 a. Når et radio- eller fjernsynsforetagende, der har sit hovedsæde her i landet, foretager trådbunden eller trådløs overføring af programmer til almenheden og tilrådighedsstillelse af programmer på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, via en af radio- eller fjernsynsforetagendets tilknyttede onlinetjenester, som har et klart og underordnet forhold til foretagendets udsendelser, eller under dets kontrol og ansvar samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter radio- eller fjernsynsforetagendets udsendelse af disse radio- eller fjernsynsprogrammer, anses, med henblik på udøvelsen af ophavsretten og beslægtede rettigheder, overføringen samt enhver eksemplar fremstilling, der er nødvendig i forbindelse hermed, for at finde sted i Danmark, når der er tale om:

1) Radioprogrammer

2) Tv-programmer, som er

- a) nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller
- b) radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktioner.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse på udsendelser af sportsbegivenheder samt værker og andre beskyttede frembringelser, der indgår heri.

Stk. 3. Vederlaget for brug af rettigheder efter stk. 1 skal fastsættes under hensyntagen til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste såsom tjenestens egenskaber, herunder varigheden af de i tjenesten indeholdte programmers tilgængelighed online, publikum og de tilgængelige sprogversioner.«

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/789

af 17. april 2019

om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) For at bidrage til et velfungerende indre marked er det nødvendigt at øge udbredelsen i medlemsstaterne af TV- og radioprogrammer, der stammer fra andre medlemsstater til gavn for brugere i hele Unionen ved at lette licenseringen af ophavsretten og beslægtede rettigheder til værker og andre beskyttede frembringelser, der er indeholdt i udsendelsen af visse typer af TV- og radioprogrammer. TV- og radioprogrammer er et vigtigt middel til at fremme den sproglige og kulturelle diversitet og den sociale sammenhæng samt øge adgangen til information.

(2) Udviklingen af digitale teknologier og internettet har i høj grad ændret distributionen af og adgangen til TV- og radioprogrammer. Brugere forventer i stigende grad at have adgang til TV- og radioprogrammer, både live og on-demand, gennem de traditionelle kanaler såsom satellit eller kabel og også gennem onlinetjenester. TV- og radioselskaberne tilbyder derfor, ud over deres egne udsendelser af TV- og radioprogrammer, i stigende grad onlinetjenester, der er knyttet til sådanne udsendelser, såsom simulcasting og catch-up-tjenester. Udbydere af retransmissionstjenester, der samler udsendelser af TV- og radioprogrammer i pakker og udbyder dem til brugerne samtidig med den oprindelige transmission af disse udsendelser i uændret og uforkortet form, anvender forskellige teknikker til retransmission såsom kabel, satellit, digitale jordbaserede net og mobile eller lukkede ip-baserede net samt det åbne internet. Desuden har udbydere, der distribuerer TV- og radioprogrammer til brugere, forskellige måder at få programbærende signaler fra TV- og radioselskaberne på, herunder gennem »direct injection«. Der er stigende efterspørgsel fra brugerne efter adgang til udsendelser af TV- og radioprogrammer, der ikke alene stammer fra deres egen medlemsstat, men også fra andre medlemsstater. Sådanne brugere omfatter

medlemmer af sproglige minoriteter i Unionen og personer, der bor i en anden medlemsstat end deres oprindelsesmedlemsstat.

(3) TV- og radioselskaberne transmitterer dagligt mange timers TV- og radioprogrammer. Disse programmer indeholder forskellige former for indhold såsom audiovisuelle, musikalske, litterære eller grafiske værker, der i medfør af EU-retten er beskyttet af ophavsret eller beslægtede rettigheder eller begge dele. Dette resulterer i en kompleks proces med at klarere et væld af forskellige rettighedshaveres rettigheder inden for forskellige kategorier af værker og andre beskyttede frembringelser. Ofte er der behov for at klarere rettighederne inden for en kort tidsramme, navnlig når der forberedes programmer såsom nyheds- eller aktualitetsprogrammer. For at kunne stille deres onlinetjenester til rådighed på tværs af grænserne, har TV- og radioselskaberne behov for at have de nødvendige rettigheder til værker og andre beskyttede frembringelser i samtlige relevante områder, hvilket gør klareringen af sådanne rettigheder endnu mere kompleks.

(4) Udbydere af retransmissionstjenester udbyder typisk adskillige programmer, der indeholder flere forskellige værker og andre beskyttede frembringelser, og har en meget kort tidsramme til at opnå de nødvendige licenser, og de er således også pålagt en tung rettighedsklareringsbyrde. Ophavsmænd, producenter og andre rettighedshavere risikerer ligeledes, at deres værker og andre beskyttede frembringelser bliver brugt uden tilladelse eller betaling af et passende vederlag. Et sådant vederlag for retransmission af deres værker og andre beskyttede frembringelser er vigtigt for at sikre, at der er et mangfoldigt indholdsudbud, hvilket også er i forbrugernes interesse.

(5) Retten til værker og andre beskyttede frembringelser er harmoniseret bl.a. ved hjælp af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF (3) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115/EF (4), som sikrer et højt beskyttelsesniveau for rettighedshaverne.

(6) Rådets direktiv 93/83/EØF (5) letter grænseoverskridende udsendelser via satellit og retransmission via kabel af TV- og radioprogrammer fra andre medlemsstater. Bestemmelserne i nævnte direktiv om TV- og radioselskabers transmissioner er imidlertid begrænset til satellittransmissioner, og de gælder derfor ikke for onlinetjenester, der er knyttet til udsendelser. Endvidere er bestemmelserne vedrørende retransmissioner af TV- og radioprogrammer fra andre medlemsstater begrænset til at omfatte samtidige, uændrede og uforkortede retransmissioner via kabel eller mikrobølgesystem og omfatter ikke retransmissioner ved hjælp af andre teknologier.

(7) Derfor bør det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester, der er knyttet til udsendelser, og retransmissioner af TV- og radioprogrammer, der stammer fra andre medlemsstater lettes ved at tilpasse den retlige ramme om udøvelsen af ophavsretten og de beslægtede rettigheder, der er relevante for disse aktiviteter. Denne tilpasning bør ske ved at tage hensyn til finansiering og produktion af kreativt indhold og navnlig af audiovisuelle værker.

(8) Dette direktiv bør omfatte de tilknyttede onlinetjenester, som udbydes af et TV- og radioselskab, og som har et klart og underordnet forhold til TV- og radioselskabets udsendelser. Disse tjenester omfatter tjenester, der giver adgang til TV- og radioprogrammer på strengt lineær vis samtidig med udsendelsen, og tjenester, der inden for et defineret tidsrum efter udsendelsen giver adgang til TV- og radioprogrammer, der tidligere er blevet udsendt af TV- og radioselskabet, såkaldte »catch-up-tjenester«. Desuden omfatter de tilknyttede onlinetjenester, som er omfattet af dette direktiv, tjenester, der giver adgang til materiale, der beriger eller på anden måde kompletterer TV- og radioprogrammer, som TV- og radioselskabet

har udsendt, herunder ved at foretage forhåndsvisning, komplettere, supplere eller efterfølgende vurdere indholdet af det relevante program. Dette direktiv bør finde anvendelse på tilknyttede onlinetjenester, der leveres af TV- og radioselskaber til brugere sammen med TV- og radiotjenesten. Det bør også finde anvendelse på tilknyttede onlinetjenester, der, samtidig med at de har et klart og underordnet forhold til udsendelsen, kan tilgås af brugere adskilt fra TV- og radiotjenesten, uden at det er nødvendigt for brugerne først at få adgang til TV- og radiotjenesten, f.eks. via et abonnement. Dette berører ikke TV- og radioselskabernes frihed til at udbyde sådanne tilknyttede onlinetjenester gratis eller mod betaling. Udbuddet af adgang til individuelle værker eller andre beskyttede frembringelser, der er blevet indarbejdet i et TV- eller radioprogram, eller til værker eller andre beskyttede frembringelser, der ikke er forbundet med noget program, som udsendes af TV- og radioselskabet, såsom tjenester, der giver adgang til individuelle musikalske eller audiovisuelle værker, musikalbums eller videoer, f.eks. video-on-demandtjenester, bør ikke høre ind under de tjenester, der er omfattet af dette direktiv.

(9) For at lette klareringen af rettigheder i forbindelse med udbuddet af tilknyttede onlinetjenester på tværs af grænserne er det nødvendigt at fastsætte oprindelseslandsprincippet for så vidt angår udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, som er relevante for de handlinger, der udspiller sig i forbindelse med udbud af, adgang til eller anvendelse af en tilknyttet onlinetjeneste. Dette princip bør omfatte klarering af alle de rettigheder, der er nødvendige for, at TV- og radioselskabet kan overføre eller stille sine programmer til rådighed for almenheden, når det leverer tilknyttede onlinetjenester, herunder klarering af alle ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder til værker eller andre beskyttede frembringelser, der anvendes i programmerne, f.eks. rettigheder til fonogrammer eller fremførelser. Dette oprindelseslandsprincip bør kun gælde for forholdet mellem rettighedshavere — eller enheder, der repræsenterer rettighedshavere, såsom kollektive forvaltningsorganisationer — og TV- og radioselskaber og udelukkende med henblik på at udbyde, give adgang til eller anvende en tilknyttet onlinetjeneste. Oprindelseslandsprincippet bør ikke gælde for nogen form for efterfølgende trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser eller trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, eller til nogen efterfølgende reproduktion af værkerne eller de andre beskyttede frembringelser, som er indeholdt i den tilknyttede onlinetjeneste.

(10) I betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for finansierings- og licensmekanismerne for visse audiovisuelle værker, som ofte er baseret på eksklusive territoriale licenser, er det for så vidt angår TV-programmer hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsesområdet for oprindelseslandsprincippet som fastsat i dette direktiv til visse programtyper. Disse programtyper bør omfatte nyheds- og aktualitetsprogrammer samt de af et TV- eller radioselskabs egne produktioner, som udelukkende finansieres af det selv, herunder hvor de finansieringsmidler, som TV- eller radioselskabet anvender til sine produktioner, kommer fra offentlige kilder. I dette direktiv forstås ved TV- og radioselskabers egenproduktion produktioner, som et TV- eller radioselskab skaber under anvendelse af sine egne ressourcer, men ikke produktioner, som selskabet bestiller hos producenter, der er uafhængige af TV- eller radioselskabet, eller samproduktioner. Af samme grund bør oprindelseslandsprincippet ikke gælde for TV-udsendelse af sportsbegivenheder i henhold til dette direktiv. Oprindelseslandsprincippet bør kun finde anvendelse, når TV- og radioselskabet anvender programmerne i sine egne tilknyttede onlinetjenester. Det bør ikke gælde ved licensering af et TV- eller radioselskabs egne produktioner til tredjeparter, herunder andre TV- og radioselskaber. Oprindelseslandsprincippet bør ikke påvirke rettighedshaveres og TV- og radioselskabers frihed til i overensstemmelse med EU-retten at aftale begrænsninger, herunder territoriale begrænsninger, for udnyttelsen af deres rettigheder.

(11) Det i dette direktiv fastsatte oprindelseslandsprincip bør ikke indebære nogen forpligtelse for TV- og radioselskaber til at overføre eller stille programmer til rådighed for almenheden i forbindelse med deres tilknyttede onlinetjenester eller til at levere sådanne tilknyttede onlinetjenester i en anden medlemsstat end den, hvor de har deres hovedsæde.

(12) Eftersom udbuddet af, adgangen til eller anvendelsen af en tilknyttet onlinetjeneste i henhold til dette direktiv skal anses for at finde sted udelukkende i den medlemsstat, hvor TV- eller radioselskabet har sit hovedsæde, mens den tilknyttede onlinetjeneste de facto kan udbydes på tværs af grænserne til andre medlemsstater, er det nødvendigt at sikre, at parterne ved fastsættelsen af størrelsen af vederlaget for de omhandlede rettigheder tager højde for alle aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste såsom tjenestens karakteristika, herunder hvor længe de programmer, som tjenesten omfatter, er tilgængelige online, publikum, herunder publikum i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hovedsæde, og i andre medlemsstater, hvor den tilknyttede onlinetjeneste tilgås og anvendes, samt de tilgængelige sprogudgaver. Det bør dog fortsat være muligt at anvende specifikke metoder til beregning af størrelsen af vederlaget for de rettigheder, der er underlagt oprindelseslandsprincippet, såsom metoder baseret på TV- eller radioselskabets indtægter fra onlinetjenesten, som navnlig anvendes af radioselskaber.

(13) Som følge af princippet om kontraktfrihed vil det forblive muligt at begrænse udnyttelsen af de rettigheder, der berøres af oprindelseslandsprincippet som fastsat i dette direktiv, forudsat at en sådan begrænsning er i overensstemmelse med EU-retten.

(14) Udbydere af retransmissionstjenester kan benytte forskellige teknologier, når de samtidigt, i uændret og uforkortet form, og med henblik på modtagelse af almenheden retransmitterer en oprindelig transmission af TV- og radioprogrammer fra en anden medlemsstat. Udbydere af retransmissionstjenester kan få adgang til de programbærende signaler fra TV- og radioselskaber, som selv transmitterer disse signaler til almenheden, på forskellig vis, f.eks. ved at opfange de signaler, der transmitteres af TV- og radioselskaberne, eller ved at modtage signalerne direkte fra disse via den tekniske proces »direct injection«. Sådanne udbydere kan udbyde deres tjenester via satellit, digitale jordbaserede net, mobile eller lukkede IP-baserede og lignende net eller via internetadgangstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 (6). Udbydere af retransmissionstjenester, der anvender sådanne teknologier til deres retransmissioner, bør derfor være omfattet af dette direktiv og kunne drage fordel af den mekanisme, der indfører obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder. For at sikre at der er tilstrækkelige garantier mod uautoriseret brug af værker og andre beskyttede frembringelser, hvilket er særlig vigtigt i forbindelse med tjenester, for hvilke der betales, bør retransmissionstjenester, der udbydes via internetadgangstjenester, kun være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde i det omfang, disse retransmissionstjenester leveres i et miljø, hvor kun autoriserede brugere kan få adgang til retransmissioner, og hvor niveauet af indholdssikkerhed er sammenligneligt med sikkerhedsniveauet for indhold, der transmitteres via kontrollerede net såsom kabelnet eller lukkede IP-baserede net, hvor det retransmitterede indhold er krypteret. Disse krav bør være gennemførlige og tilstrækkelige.

(15) For at kunne retransmittere oprindelige transmissioner af TV- og radioprogrammer skal udbydere af retransmissionstjenester have tilladelse fra indehaverne af eneretten til overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser. For at skabe retssikkerhed for udbyderne af retransmissionstjenester og for at udligne forskellene i national ret for så vidt angår sådanne retransmissionstjenester bør der gælde regler, der svarer til dem, som gælder for kabelretransmission som defineret i direktiv 93/83/EØF. Reglerne i henhold til nævnte direktiv omfatter forpligtelsen til at udøve rettigheden til at give eller nægte en udbyder af retransmissionstjenester tilladelse ved hjælp af en kollektiv forvaltnings-

organisation. I henhold til disse regler bibeholdes retten til at give eller nægte tilladelse som sådan, og kun udøvelsen af denne ret reguleres i et vist omfang. Rettighedshavere bør modtage et passende vederlag for retransmission af deres værker og andre beskyttede frembringelser. Ved fastsættelsen af rimelige licensvilkår, herunder licensafgiften, for en retransmission i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU (7), bør den økonomiske værdi af disse rettigheders anvendelse i handelen, herunder den værdi, der tildeles retransmissionsmidlet, bl.a. tages i betragtning. Dette bør ikke berøre den kollektive udøvelse af retten til det rimelige samlede vederlag til udøvende kunstnere og fonogramfremstillere for overføring til almenheden af kommercielle fonogrammer, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i direktiv 2006/115/EF, ligesom det ikke bør berøre direktiv 2014/26/EU, navnlig ikke nævnte direktivs bestemmelser om rettighedshavernes rettigheder med hensyn til valget af kollektiv forvaltningsorganisation.

(16) Dette direktiv bør tillade, at en kollektiv forvaltningsorganisation og udbydere af retransmissions-tjenester indgår aftaler om udvidelse af de rettigheder, der er omfattet af obligatorisk kollektiv forvaltning i henhold til dette direktiv, til også at omfatte rettigheder tilhørende rettighedshavere, som ikke er repræsenteret af den pågældende kollektive forvaltningsorganisation, uden at rettighedshaverne har ret til at udelukke deres værker eller andre frembringelser fra anvendelsen af denne mekanisme. I tilfælde, hvor der er mere end én kollektiv forvaltningsorganisation, der forvalter rettighederne for den relevante kategori på sit område, bør det være op til den medlemsstat, på hvis område udbyderen af en retransmissionstjeneste søger at klarere rettighederne til en retransmission, at bestemme, hvilken kollektiv forvaltningsorganisation eller hvilke kollektive forvaltningsorganisationer der har ret til at give eller nægte tilladelse til retransmission.

(17) Enhver rettighed, som TV- og radioselskaberne har til deres egne udsendelser, herunder rettigheder til programmernes indhold, bør ikke være omfattet af den obligatoriske kollektive forvaltning af rettigheder, der gælder for retransmissioner. Udbydere af retransmissionstjenester og TV- og radioselskaberne har typisk et løbende forretningsmæssigt forhold til hinanden, og som resultat heraf er udbydere af retransmissionstjenester bekendt med TV- og radioselskabernes identitet. Det er derfor relativt enkelt for disse udbydere at klarere rettigheder med TV- og radioselskaberne. Som konsekvens heraf er udbydere af retransmissionstjenester ikke pålagt den samme byrde, når de skal indhente licenser fra TV- og radioselskaberne, som når de søger at indhente licenser hos indehavere af rettigheder til værker og andre beskyttede frembringelser indeholdt i de TV- og radioprogrammer, de retransmitterer. Derfor er der ikke behov for at forenkle licenseringsprocessen for så vidt angår TV- og radioselskabernes rettigheder. Det er imidlertid nødvendigt at sikre, at TV- og radioselskaber og udbydere af retransmissionstjenester, der indgår i forhandlinger, forhandler i god tro om licensering af rettigheder til retransmissioner, der er omfattet af dette direktiv. Direktiv 2014/26/EU indeholder tilsvarende bestemmelser, der finder anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer.

(18) Reglerne i dette direktiv vedrørende rettigheder til retransmission, der udøves af TV- og radioselskaber for så vidt angår deres egne transmissioner, bør ikke begrænse rettighedshaveres mulighed for at vælge at overdrage deres rettigheder enten til et TV- og radioselskab eller til en kollektiv forvaltningsorganisation og derved få direkte andel i det vederlag, der betales af udbyderen af en retransmissionstjeneste.

(19) Medlemsstaterne bør kunne anvende de regler om retransmission, der er fastsat i dette direktiv og i direktiv 93/83/EØF på situationer, hvor både den oprindelige transmission og retransmissionen finder sted på deres område.

(20) For at garantere, at der er retssikkerhed, og for at opretholde et højt beskyttelsesniveau for rettighedshavere er det passende at fastsætte, at der antages kun at være foretaget én enkelt overføring til almenheden, hvori både TV- og radioselskaberne og signaldistributørerne deltager med deres respektive bidrag, når TV- og radioselskaber transmitterer deres programbærende signaler via »direct injection« kun til signaldistributører uden at transmittere deres programmer direkte til almenheden, og signaldistributørerne sender disse programbærende signaler til deres brugere for at give dem mulighed for at se eller lytte til programmerne. TV- og radioselskaberne og signaldistributørerne bør derfor indhente tilladelse fra rettighedshaverne for deres specifikke bidrag til den enkelte overføring til almenheden. Et TV- eller radioselskabs og en signaldistributørs deltagelse i denne enkelte overføring til almenheden bør ikke give anledning til, at TV- eller radioselskabet og signaldistributøren gøres fælles ansvarlige for denne overføring til almenheden. Medlemsstaterne bør fortsat på nationalt plan frit kunne fastsætte ordningerne for at opnå tilladelse til en sådan enkelt overføring til almenheden, herunder de relevante betalinger til de berørte rettighedshavere, under hensyntagen til TV- eller radioselskabets og signaldistributørens respektive udnyttelse af værkerne og de andre beskyttede frembringelser i forbindelse med den enkelte overføring til almenheden. Signaldistributører står i lighed med udbydere af retransmissionstjenester over for en betydelig byrde i forbindelse med rettighedsklarering bortset fra for så vidt angår de rettigheder, som indehaves af TV- og radioselskaber. Medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at fastsætte, at signaldistributører skal kunne drage fordel af en mekanisme for obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder for deres transmissioner, på samme måde og i samme omfang som udbydere af retransmissionstjenester for retransmissioner omfattet af direktiv 93/83/EØF og nærværende direktiv. Hvor signaldistributører blot giver TV- og radioselskaber »tekniske midler«, jf. Den Europæiske Unions Domstols retspraksis, til at sikre, at udsendelsen er modtaget, eller til at forbedre modtagelsen af denne udsendelse, bør signaldistributørerne ikke anses for at deltage i en overføring til almenheden.

(21) Når TV- og radioselskaber transmitterer deres programbærende signaler direkte til almenheden og derved foretager en første transmissionshandling, og også samtidig transmitterer disse signaler til andre selskaber via den tekniske proces »direct injection«, f.eks. for at sikre kvaliteten af signalerne med henblik på retransmission, udgør disse andre selskabers transmissioner en særskilt overføring til almenheden i forhold til den, der blev foretaget af TV- eller radioselskabet. I disse situationer bør reglerne om retransmission i nærværende direktiv og i direktiv 93/83/EØF, som ændret ved nærværende direktiv, finde anvendelse.

(22) For at sikre en effektiv kollektiv forvaltning af rettigheder og en nøjagtig fordeling af indtægter indsamlet under den obligatoriske kollektive forvaltningsmekanisme, der indføres med dette direktiv, er det vigtigt, at kollektive forvaltningsorganisationer fører passende registre over medlemskab, licenser og brugen af værker og andre beskyttede frembringelser, i overensstemmelse med gennemsigtighedsforpligtelserne i direktiv 2014/26/EU.

(23) For at forhindre omgåelse af anvendelsen af oprindelseslandsprincippet ved forlængelse af varigheden af eksisterende aftaler om udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, der er relevante for udbuddet af en tilknyttet onlinetjeneste samt adgang til og brug af denne onlinetjeneste, er det nødvendigt også at anvende oprindelseslandsprincippet på eksisterende aftaler, men med en overgangsperiode. I denne overgangsperiode bør princippet ikke finde anvendelse på disse eksisterende aftaler, således at der er tid til om nødvendigt at tilpasse dem i overensstemmelse med dette direktiv. Det er også nødvendigt at fastsætte en overgangsperiode for at give TV- og radioselskaber, signaldistributører og rettighedshavere mulighed for at tilpasse sig til de nye regler om udnyttelsen af værker og andre beskyttede frembringelser

via »direct injection« fastsat i dette direktivs bestemmelser om transmission af programmer via »direct injection«.

(24) I overensstemmelse med principperne om bedre lovgivning bør dette direktiv, herunder dets bestemmelser om »direct injection«, gennemgås, når det har været i kraft i en vis periode, med henblik på bl.a. at vurdere dets gavnlige virkninger for EU-forbrugere, dets indvirkning på de kreative industrier i Unionen og på omfanget af investeringer i nyt indhold og dermed også dets gavnlige virkninger for så vidt angår forøget kulturel mangfoldighed i Unionen.

(25) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, som anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Da dette direktiv kan føre til indgreb i udøvelsen af rettighedshavernes rettigheder, for så vidt at obligatorisk kollektiv forvaltning finder sted på udøvelsen af retten til overføring til almenheden hvad angår retransmissionstjenester, er det nødvendigt at foreskrive anvendelsen af obligatorisk kollektiv forvaltning på målrettet vis og begrænse den til visse tjenester.

(26) Målene for dette direktiv, nemlig at fremme det grænseoverskridende udbud af tilknyttede onlinetjenester for visse programtyper og lette retransmissioner af TV- og radioprogrammer fra andre medlemsstater, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af omfanget og virkningerne bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål. Hvad angår det grænseoverskridende udbud af tilknyttede onlinetjenester, forpligter dette direktiv ikke TV- og radioselskaberne til at udbyde sådanne tjenester på tværs af grænserne. Dette direktiv forpligter heller ikke udbyderne af retransmissionstjenester til at inddrage TV- eller radioprogrammer, der stammer fra andre medlemsstater, i deres tjenester. Dette direktiv vedrører udelukkende udøvelsen af visse retransmissionsrettigheder for så vidt dette er nødvendigt for at forenkle licenseringen af ophavsretten og beslægtede rettigheder for sådanne tjenester og hvad angår TV- og radioprogrammer, der stammer fra andre medlemsstater.

(27) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter (8) har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

Generelle bestemmelser

Artikel 1

Genstand

Dette direktiv fastsætter regler, der sigter på at fremme den grænseoverskridende adgang til et større antal TV- og radioprogrammer ved at lette klareringen af rettigheder for levering af onlinetjenester, der er knyttet til udsendelse af visse typer af TV- og radioprogrammer, og for retransmission af TV- og radioprogrammer. Det fastsætter også regler for transmission af og TV- og radioprogrammer via processen »direct injection«.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »**tilknyttet onlinetjeneste**«: en onlinetjeneste, der består i, at TV- eller radioprogrammer udbydes til almenheden af et TV- eller radioselskab eller under dets kontrol og ansvar samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter TV- eller radioselskabets udsendelse af disse TV- eller radioprogrammer, samt af enhver form for materiale, som er knyttet til en sådan udsendelse
- 2) »**retransmission**«: enhver form for samtidig, uændret og uforkortet retransmission, ud over videre-spredning pr. kabel som defineret i direktiv 93/83/EØF, der er beregnet til modtagelse af almenheden, af en oprindelig transmission fra en anden medlemsstat af TV- eller radioprogrammer, som er beregnet til modtagelse af almenheden, når en sådan oprindelig transmission er trådbunden eller trådløs, herunder via satellit, men ikke online, og forudsat:
 - a) at retransmissionen foretages af en anden part end det TV- eller radioselskab, der stod bag den oprindelige transmission, eller som kontrollerede og havde ansvar for, at den oprindelige transmission blev udført, uanset hvordan den part, der foretager retransmission, får adgang til de programbærende signaler fra TV- eller radioselskabet med henblik på retransmission, og
 - b) hvor retransmissionen er over en internetadgangstjeneste, som defineret i artikel 2, stk. 2, nr. 2), i forordning (EU) 2015/2120, at den udføres i et kontrolleret miljø
- 3) »**kontrolleret miljø**«: et miljø, hvori en udbyder af retransmissionstjenester giver autoriserede brugere adgang til en sikker retransmission
- 4) »**direct injection**«: en teknisk proces, hvorved et TV- eller radioselskab transmitterer sine program-bærende signaler til et andet selskab end et TV- eller radioselskab på en sådan måde, at de programbæren-de signaler ikke er tilgængelige for almenheden under denne transmission.

KAPITEL II

TV- eller radioselskabers tilknyttede onlinetjenester

Artikel 3

Anvendelse af oprindelseslandsprincippet i forbindelse med tilknyttede onlinetjenester

1. Handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, som finder sted, når:
 - a) radioprogrammer, og

b) TV-programmer, som er:

- i) nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller
- ii) TV- og radioselskabets fuldt finansierede egenproduktioner,

udbydes til almenheden i en tilknyttet onlinetjeneste af et TV- eller radioselskab eller under dettes kontrol og ansvar samt handlinger i form af reproduktion af sådanne værker eller andre beskyttede frembringelser, som er nødvendige for udbud af, adgang til eller anvendelse af en sådan tilknyttet onlinetjeneste for de samme programmer, anses, med henblik på udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der er relevante for disse handlinger, for udelukkende at finde sted i den medlemsstat, hvor TV- eller radioselskabet har sit hovedsæde.

Første afsnit, litra b), finder ikke anvendelse på udsendelser af sportsbegivenheder og værker og andre beskyttede frembringelser, der indgår heri.

2. Medlemsstaterne sikrer, at parterne i forbindelse med fastsættelse af vederlag for de rettigheder, for hvilke oprindelseslandsprincippet som fastsat i stk. 1 finder anvendelse, tager hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste såsom tjenestens egenskaber, herunder varigheden af de i tjenesten indeholdte programmers tilgængelighed online, publikum og de tilgængelige sprogversioner.

Første afsnit udelukker ikke beregning af vederlagets størrelse på grundlag af TV- eller radioselskabets indtægter.

3. Det i stk. 1 fastsatte oprindelseslandsprincip berører ikke rettighedshavernes og TV- og radioselskabernes kontraktlige frihed til, i overensstemmelse med EU-retten, at aftale indførelse af begrænsninger for udnyttelsen af sådanne rettigheder, herunder dem, der er fastsat i direktiv 2001/29/EF.

KAPITEL III

Retransmission af TV- og radioprogrammer

Artikel 4

Udøvelse af rettigheder i forbindelse med retransmission, der udføres af andre rettighedshavere end TV- og radioselskaber

1. Handlinger i form af retransmission af programmer skal have tilladelse af indehaverne af eneretten til overføring til almenheden.

Medlemsstaterne sikrer, at rettighedshavere alene kan udøve deres rettighed til at give eller nægte tilladelse til retransmission gennem en kollektiv forvaltningsorganisation.

2. I tilfælde, hvor en rettighedshaver ikke har overført forvaltningen af den i stk. 1, andet afsnit, omhandlede rettighed til en kollektiv forvaltningsorganisation, anses den kollektive forvaltningsorganisation, der forvalter rettighederne for samme kategori på den medlemsstats område, hvor udbyderen af retransmissionstjenester søger at klarere rettigheder for en retransmission, for at have ret til at give eller nægte tilladelse til retransmission på denne rettighedshavers vegne.

Hvor mere end én kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettighederne for denne kategori på medlemsstatens område, er det dog op til den medlemsstat, på hvis område en udbyder af retransmissions-tjenester søger at klarere rettighederne for retransmission, at bestemme, hvilken kollektiv forvaltningsorganisation eller hvilke kollektive forvaltningsorganisationer, der skal have ret til at give eller nægte tilladelse til retransmission.

3. Medlemsstaterne sikrer, at en rettighedshaver har de samme rettigheder og forpligtelser som følge af en aftale mellem en udbyder af retransmissionstjenester og en kollektiv forvaltningsorganisation eller flere kollektive forvaltningsorganisationer, der handler i henhold til stk. 2, som de rettighedshavere, der har bemyndiget den pågældende kollektive forvaltningsorganisation eller de pågældende kollektive forvaltningsorganisationer. Medlemsstaterne sikrer også, at denne rettighedshaver kan påberåbe sig disse rettigheder inden for en periode, der fastsættes af den berørte medlemsstat, og som ikke kan være på mindre end tre år at regne fra datoen for den retransmission, hvori vedkommendes værk eller andre beskyttede frembringelser indgår.

Artikel 5

TV- og radioselskabers udøvelse af rettigheder til retransmission

1. Medlemsstaterne sikrer, at artikel 4 ikke gælder for de rettigheder til retransmission, der udøves af et TV- eller radioselskab for så vidt angår dets egen transmission, uanset om de berørte rettigheder er dets egne, eller om de er blevet overdraget til det af andre rettighedshavere.

2. Medlemsstaterne fastsætter, at forhandlingerne skal føres i god tro, når TV- og radioselskaber og udbydere af retransmissionstjenester indleder forhandlinger om tilladelse til retransmission i henhold til dette direktiv.

Artikel 6

Mægling

Medlemsstaterne sikrer, at det er muligt at indhente bistand fra en eller flere mæglere i henhold til artikel 11 i direktiv 93/83/EØF, hvor der ikke opnås nogen aftale mellem den kollektive forvaltningsorganisation og udbyderen af retransmissionstjenester eller mellem udbyderen af retransmissionstjenester og TV- og radioselskabet om tilladelse til retransmission af udsendelser.

Artikel 7

Retransmission af en oprindelig transmission, der først fandt sted i samme medlemsstat

Medlemsstaterne kan fastsætte, at reglerne i dette kapitel og i kapitel III i direktiv 93/83/EØF finder anvendelse på situationer, hvor både den første transmission og retransmissionen finder sted på deres område.

KAPITEL IV

Transmission af programmer via »direct injection«

Artikel 8

Transmission af programmer via »direct injection«

1. Når et TV- eller radioselskab transmitterer sine programbærende signaler til en signaldistributør via »direct injection« uden samtidig selv at transmittere de programbærende signaler direkte til almenheden, og signaldistributøren transmitterer disse programbærende signaler til almenheden, anses TV- eller radioselskabet og signaldistributøren for at deltage i en enkelt overføring til almenheden, hvortil de skal

indhente tilladelse fra rettighedshaverne. Medlemsstaterne kan fastsætte ordninger for at opnå tilladelse fra rettighedshaverne.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at artikel 4, 5 og 6 i dette direktiv finder tilsvarende anvendelse for rettighedshaveres udøvelse af retten til at meddele eller nægte tilladelse til signaldistributører til en i stk. 1 omhandlet udsendelse, der udføres med et af de tekniske midler, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83/EØF eller artikel 2, nr. 2), i nærværende direktiv.

KAPITEL V

Afsluttende bestemmelser

Artikel 9

Ændring af direktiv 93/83/EØF

Artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83/EØF affattes således:

»3. I dette direktiv forstås ved »kabelretransmission«: samtidig, uændret og uforkortet retransmission via kabel eller mikrobølgesystem til almenhedens modtagelse af en oprindelig udsendelse fra en anden medlemsstat, ad trådbunden eller trådløs vej, herunder via satellit, af TV- eller radioprogrammer, der er beregnet til almenhedens modtagelse, uanset hvordan udbyderen af en kabelretransmissionstjeneste får adgang til de programbærende signaler fra TV- og radioselskabet med henblik på retransmission.«

Artikel 10

Gennemgang

1. Senest den 7. juni 2025 foretager Kommissionen en gennemgang af dette direktiv og forelægger en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Rapporten offentliggøres og gøres tilgængelig på Kommissionens websted.

2. Medlemsstaterne forsyner rettidigt Kommissionen med de oplysninger, der er relevante og nødvendige for at forberede den i stk. 1 omhandlede rapport.

Artikel 11

Overgangsbestemmelse

Aftaler om udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der er relevante for handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og som foregår i forbindelse med udbud af en onlinetjeneste samt handlinger i form af reproduktion, der er nødvendige for udbud af, adgang til eller anvendelse af en sådan onlinetjeneste, og som er i kraft den 7. juni 2021, er omfattet af artikel 3 fra den 7. juni 2023, hvis de udløber efter denne dato.

Tilladelser til handlinger i form af overføring til almenheden, der er omfattet af artikel 8, og som er i kraft den 7. juni 2021, er omfattet af artikel 8 fra den 7. juni 2025, hvis de udløber efter denne dato.

Artikel 12

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 7. juni 2021. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 13

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 17. april 2019.

På Europa-Parlamentets vegne

A. TAJANI

Formand

På Rådets vegne

G. CIAMBA

Formand

(1) EUT C 125 af 21.4.2017, s. 27.

(2) Europa-Parlamentets holdning af 28.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 15.4.2019.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).

(4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115/EF af 12. december 2006 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 28).

(5) Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og TV-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EFT L 248 af 6.10.1993, s. 15).

(6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet og om ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og forordning (EU) nr. 531/2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 310 af 26.11.2015, s. 1).

(7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU af 26. februar 2014 om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 72).

(8) EUT C 369 af 17.12.2011, 14.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/790

af 17. april 2019

om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) foreskriver oprettelse af et indre marked og indførelse af en ordning, der sikrer, at konkurrencen i det indre marked ikke fordrejes. Yderligere harmonisering af medlemsstaternes regler om ophavsret og beslægtede rettigheder bør bidrage til at opnå disse mål.

(2) De direktiver, der er vedtaget vedrørende ophavsret og beslægtede rettigheder, bidrager til det indre markeds funktion, giver et højt niveau af beskyttelse for rettighedshavere, letter processen for clearing af rettigheder og danner en ramme for udnyttelsen af de værker og andre frembringelser, som er beskyttet af disse rettigheder. Denne harmoniserede retlige ramme bidrager til et velfungerende indre marked og fremmer innovation, kreativitet, investeringer og produktion af nyt indhold, også i det digitale miljø, med henblik på at undgå fragmentering af det indre marked. Den beskyttelse, som den retlige ramme giver, bidrager også til Unionens mål om at respektere og fremme kulturel mangfoldighed og samtidig fremhæve den fælles europæiske kulturarv. Ifølge artikel 167, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal Unionen tage hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats.

(3) Den hurtige teknologiske udvikling fortsætter med at ændre den måde, hvorpå værker og andre frembringelser skabes, produceres, distribueres og udnyttes. Der dukker hele tiden nye forretningsmodeller og nye aktører op. Den relevante lovgivning skal være fremtidssikret for ikke at begrænse den teknologiske udvikling. De mål og principper, der er fastlagt i Unionens ophavsretlige rammer, er fortsat velfunderede. Der er imidlertid fortsat retsusikkerhed for både rettighedshavere og brugere med hensyn til visse anvendelser af værker og andre frembringelser i det digitale miljø, herunder grænseoverskridende anvendelser. Som angivet i Kommissionens meddelelse af 9. december 2015 med titlen »På vej mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret«, er det på nogle områder nødvendigt at tilpasse og supplere den eksisterende EU-ramme for ophavsret og samtidig opretholde et højt beskyttelsesniveau

for ophavsret og beslægtede rettigheder. I dette direktiv fastsættes der regler for tilpasningen af visse undtagelser og indskrænkninger til ophavsret og beslægtede rettigheder til digitale og grænseoverskridende miljøer samt foranstaltninger til at lette visse licenspraksisser, navnlig, men ikke kun, hvad angår udbredelsen af værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og tilgængeligheden af audiovisuelle værker online på video on demand-platformer med henblik på at sikre bredere adgang til indhold. Det indeholder også regler, der skal lette anvendelsen af indhold i det offentlige domæne. For at skabe en velfungerende og retfærdig markedsplads for ophavsret bør der også være regler om rettigheder i publikationer, om udbydere af onlinetjenesters anvendelse af værker eller andre frembringelser, når disse udbydere lagrer og giver adgang til indhold uploadet af brugerne, om gennemsigtigheden i ophavsmænds og udøvende kunstners aftaler og om ophavsmænds og udøvende kunstners vederlag samt en mekanisme for tilbagekaldelse af rettigheder, som ophavsmænd og udøvende kunstnere har overdraget på et eksklusivt grundlag.

(4) Dette direktiv bygger på og supplerer reglerne i de gældende direktiver på dette område, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF (4), 2000/31/EF (5), 2001/29/EF (6), 2006/115/EF (7), 2009/24/EF (8), 2012/28/EU (9) og 2014/26/EU (10).

(5) Inden for områderne forskning, innovation, uddannelse og bevarelse af kulturarven giver digitale teknologier mulighed for nye former for anvendelse, der ikke klart er omfattet af de eksisterende EU-regler om undtagelser og indskrænkninger. Derudover kan den frivillige karakter af de undtagelser og indskrænkninger, som er fastlagt i direktiv 96/9/EF, 2001/29/EF og 2009/24/EF på disse områder, have en negativ indvirkning på det indre markeds funktion. Dette er især relevant for grænseoverskridende anvendelser, som bliver stadig vigtigere i det digitale miljø. De eksisterende undtagelser og indskrænkninger i EU-retten, som vedrører videnskabelig forskning, innovation, undervisning og bevarelse af kulturarven, bør derfor vurderes på ny i lyset af disse nye anvendelser. Der bør indføres obligatoriske undtagelser eller indskrænkninger for anvendelse af teknologier til tekst- og datamining, illustration i forbindelse med undervisning i det digitale miljø og for bevarelse af kulturarven. De eksisterende undtagelser og indskrænkninger i EU-retten bør fortsat gælde, herunder inden for tekst- og datamining, uddannelse og aktiviteter inden for bevarelse, så længe de ikke begrænser anvendelsesområdet for de obligatoriske undtagelser eller indskrænkninger, som er fastsat i dette direktiv, og som skal gennemføres af medlemsstaterne i deres nationale ret. Direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF bør derfor ændres.

(6) De undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette direktiv, har til formål at skabe en rimelig balance mellem ophavsmænds og andre rettighedshaveres rettigheder og interesser på den ene side og brugernes på den anden side. De kan kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værker eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser.

(7) Den beskyttelse af tekniske foranstaltninger, der er fastsat i direktiv 2001/29/EF, er fortsat afgørende for at sikre beskyttelse og effektiv udøvelse af de rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere i henhold til EU-retten. En sådan beskyttelse bør opretholdes, samtidig med at det sikres, at anvendelsen af tekniske foranstaltninger ikke forhindrer udnyttelsen af de undtagelser og indskrænkninger, der er fastlagt i dette direktiv. Rettighedshavere bør have muligheden for at sikre dette via frivillige foranstaltninger. De bør frit kunne vælge den rette metode til at sætte dem, der er begunstiget af de undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette direktiv, i stand til at drage fordel heraf. Hvor der ikke er truffet frivillige foranstaltninger, bør medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger i

overensstemmelse med artikel 6, stk. 4, første afsnit, i direktiv 2001/29/EF, herunder i tilfælde, hvor værker og andre frembringelser stilles til rådighed gennem on demand-tjenester.

(8) Nye teknologier muliggør automatisk computeranalyse af information i digital form, f.eks. tekst, lyd, billeder og data, almindelig kendt som tekst- og datamining. Tekst- og datamining gør det muligt at behandle store mængder af information med det formål at opnå ny viden og finde frem til nye tendenser. Tekst- og dataminingsteknologier er vidt udbredte inden for den digitale økonomi, men det anerkendes bredt, at de især kan være til nytte på forskningsområdet og derved støtte innovation. Sådanne teknologier gavner universiteter og andre forskningsinstitutioner samt kulturarvsinstitutioner, da de også kan udføre forskning som led i deres hovedaktiviteter. I Unionen oplever sådanne organisationer og institutioner imidlertid retsikkerhed med hensyn til, i hvilket omfang de kan foretage tekst- og datamining af indhold. I visse tilfælde kan tekst- og datamining være forbundet med handlinger, som er underlagt ophavsretlig beskyttelse, sui generis-retten om databaser eller begge dele, hvilket navnlig gælder reproduktion af værker eller andre frembringelser, udtræk af indhold fra en database eller begge dele, f.eks. når data normaliseres i løbet af tekst- og dataminingprocessen. Hvis ingen undtagelse eller indskrænkning finder anvendelse, skal der indhentes tilladelse til at foretage sådanne handlinger fra rettighedshaveren.

(9) Tekst- og datamining kan også foretages i forhold til rene fakta eller data, som ikke er ophavsretligt beskyttet, og i sådanne tilfælde kræves der ingen tilladelse i henhold til ophavsretten. Der kan også være tilfælde af tekst- og datamining, som ikke indebærer reproduktion, eller hvor de foretagne reproduktioner er omfattet af den obligatoriske undtagelse for midlertidige reproduktionshandling, som er fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF, og som fortsat bør finde anvendelse på teknikker til tekst- og datamining, der ikke medfører oprettelse af kopier, der falder uden for denne undtagelses anvendelsesområde.

(10) EU-retten indeholder visse undtagelser og indskrænkninger for anvendelser med henblik på videnskabelig forskning, som muligvis finder anvendelse på tekst- og datamining. Disse undtagelser og indskrænkninger er imidlertid valgfri og ikke fuldt ud tilpasset til anvendelsen af teknologier inden for videnskabelig forskning. Har forskere lovlig adgang til indhold, f.eks. via abonnementer til publikationer eller open access-licenser, kan licensbetingelserne desuden udelukke tekst- og datamining. Da forskning i stigende grad udføres ved hjælp af digital teknologi, er der en risiko for, at Unionens konkurrencemæssige position inden for forskning vil blive påvirket negativt, medmindre der tages skridt til at afhjælpe retsikkerheden vedrørende tekst- og datamining.

(11) Denne retsikkerhed vedrørende tekst- og datamining bør afhjælpes ved at fastlægge en obligatorisk undtagelse for universiteter og andre forskningsinstitutioner samt for kulturarvsinstitutioner fra eneretten til reproduktion og retten til at forhindre udtræk fra en database. I tråd med den eksisterende EU-forskningspolitik, der tilskynder universiteter og forskningsinstitutioner til at samarbejde med den private sektor, bør forskningsinstitutioner også være omfattet af en sådan undtagelse, når de udfører deres forskningsaktiviteter inden for rammerne af offentlig-private partnerskaber. Selv om denne undtagelse fortsat kun bør gælde for forskningsinstitutioner og kulturarvsinstitutioner, bør de også kunne lade deres private partnere foretage tekst- og datamining, herunder ved at benytte deres teknologiske værktøjer.

(12) Forskningsinstitutionerne i Unionen omfatter en bred vifte af forskellige enheder, hvis primære mål er at udføre videnskabelig forskning eller at gøre dette i kombination med ydelsen af uddannelsesmæssige tjenester. Begrebet »videnskabelig forskning« som omhandlet i dette direktiv bør anses for at dække både natur- og humanvidenskab. På grund af mangfoldigheden blandt sådanne enheder er det vigtigt at have

en fælles forståelse af begrebet »forskningsinstitution«. Det bør f.eks. ud over universiteter eller andre højere uddannelsesinstitutioner og deres biblioteker også dække enheder såsom forskningsinstitutter og hospitaler, der bedriver forskning. Selv om forskningsinstitutionerne i medlemsstaterne har forskellige retlige former og strukturer, har de generelt det til fælles, at de enten handler uden sigte på fortjeneste eller med henblik på at opfylde almennyttige opgaver, der anerkendes af staten. En sådan almennyttig opgave kan f.eks. være afspejlet i offentlig finansiering eller i bestemmelser i national ret eller offentlige kontrakter. Omvendt bør institutioner ikke betragtes som forskningsinstitutioner inden for rammerne af dette direktiv, når kommercielle foretagender på grund af strukturelle forhold såsom i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer har en afgørende indflydelse på dem, der gør det muligt for sådanne foretagender at udøve kontrol, idet dette kan medføre privilegeret adgang til forskningsresultater.

(13) Ved kulturarvsinstitutioner bør forstås offentligt tilgængelige biblioteker og museer uanset typen af værker eller andre frembringelser, som de har i deres permanente samlinger, samt arkiver og film- eller lydarvsinstitutioner. De bør anses for at omfatte bl.a. nationale biblioteker og nationale arkiver og, for så vidt angår deres arkiver og offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og public service radio- og TV-foretagender.

(14) Forskningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner, herunder de hertil knyttede personer, bør være omfattet af undtagelsen for tekst- og datamining for så vidt angår indhold, som de har lovlig adgang til. Lovlig adgang bør forstås som adgang til indhold baseret på en open access-politik eller på kontraktlige aftaler mellem rettighedshavere og forskningsinstitutioner eller kulturarvsinstitutioner såsom abonnementer eller andre lovlige metoder. Hvis for eksempel forsknings- eller kulturarvsinstitutioner tegner et abonnement, bør hertil knyttede personer, der er omfattet af abonnementet, anses for at have lovlig adgang. Lovlig adgang bør også omfatte adgang til indhold, som er frit tilgængeligt online.

(15) Forsknings- og kulturarvsinstitutioner kan i visse tilfælde, f.eks. med henblik på efterfølgende verifikation af videnskabelige forskningsresultater, have behov for at opbevare kopier, der er fremstillet i henhold til undtagelsen for tekst- og datamining. I så fald bør kopierne opbevares under sikre forhold. Medlemsstaterne bør frit kunne beslutte på nationalt plan og efter drøftelser med de relevante interessenter at fastlægge yderligere konkrete ordninger for opbevaring af kopier, herunder kunne udpege betroede organer til at varetage en sådan opbevaring. For ikke at begrænse anvendelsen af undtagelsen unødigt bør sådanne ordninger være forholdsmæssige og begrænset til, hvad der er nødvendigt for at opbevare kopierne på en sikker måde og forhindre uautoriseret anvendelse. Anvendelse med henblik på anden videnskabelig forskning end tekst- og datamining, såsom videnskabelig peer review og fælles forskning, bør fortsat i relevant omfang være omfattet af den undtagelse eller indskrænkning, der er omhandlet i artikel 5, stk. 3, litra a), i direktiv 2001/29/EF.

(16) Med henblik på et potentielt højt antal anmodninger om adgang til og download af deres værker eller andre frembringelser bør det være tilladt rettighedshaverne at træffe foranstaltninger, når der er risiko for, at sikkerheden eller integriteten af deres systemer eller databaser kan bringes i fare. Sådanne foranstaltninger kan f.eks. gå ud på at sikre, at kun personer, der har lovlig adgang til deres data, kan tilgå dem, herunder gennem IP-adressevalidering eller brugerautentificering. Disse foranstaltninger bør stå i forhold til de involverede risici, bør ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at forfølge målet om at garantere systemets sikkerhed og integritet, og bør ikke underminere den effektive anvendelse af undtagelsen.

(17) I betragtning af undtagelsens karakter og omfang, som er begrænset til enheder, der bedriver videnskabelig forskning, ville enhver potentiel skade for rettighedshavere som følge af denne undtagelse være minimal. Medlemsstaterne bør derfor ikke fastsætte bestemmelser om kompensation til rettighedshavere for anvendelser i henhold til de undtagelser for tekst- og datamining, som indføres med dette direktiv.

(18) Tekst- og dataminingsteknikker har ikke kun betydning inden for videnskabelig forskning, men anvendes også i vid udstrækning af både private og offentlige enheder til at analysere store mængder data inden for forskellige områder af livet og til forskellige formål, herunder i forbindelse med offentlige tjenester, komplekse forretningsmæssige beslutninger og udvikling af nye applikationer eller teknologier. Rettighedshavere bør fortsat kunne udstede licenser til anvendelser af deres værker eller andre frembringelser, der falder uden for anvendelsesområdet for den i dette direktiv fastsatte obligatoriske undtagelse for tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning og for de eksisterende undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i direktiv 2001/29/EF. Samtidig bør der tages højde for den retssikkerhed, der hersker om, hvorvidt brugere af tekst- og datamining kan foretage reproduktioner og udtræk af lovligt tilgængelige værker eller andre frembringelser med tekst- og datamining for øje, navnlig når de reproduktioner eller udtræk, der foretages med henblik på den tekniske proces, ikke opfylder alle betingelserne i den eksisterende undtagelse for midlertidige reproduktionshandlinger fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF. For at skabe større retssikkerhed i sådanne tilfælde og fremme innovation også i den private sektor bør dette direktiv på visse betingelser fastsætte en undtagelse eller indskrænkning for reproduktioner og udtræk af værker eller andre frembringelser med henblik på tekst- og datamining og tillade, at kopier opbevares, så længe det er nødvendigt for disse tekst- og dataminingformål.

Denne undtagelse eller indskrænkning bør kun gælde, så længe værket eller den anden frembringelse er tilgængeligt på lovlig vis, herunder når værket eller frembringelsen stilles til rådighed for almenheden online, og i det omfang rettighedshaverne ikke på passende vis har forbeholdt sig retten til at foretage reproduktioner og udtræk til tekst- og dataminingformål. For så vidt angår indhold, der er stillet til rådighed for almenheden online, bør det kun anses for passende at forbeholde sig disse rettigheder på en maskinlæsbar måde, herunder i metadata og i vilkår og betingelser for brug af et websted eller en tjeneste. Andre anvendelser bør ikke berøres af forbeholdet for rettigheder med henblik på tekst- og datamining. I andre tilfælde kan det være passende at forbeholde sig rettighederne på anden måde, såsom i kontraktmæssige aftaler eller ved en ensidig erklæring. Rettighedshavere bør kunne træffe foranstaltninger til at sikre, at deres forbehold i denne henseende respekteres. Denne undtagelse eller indskrænkning bør ikke berøre den obligatoriske undtagelse for tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning, som er fastsat i dette direktiv, eller den eksisterende undtagelse for midlertidige reproduktionshandlinger fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF.

(19) Artikel 5, stk. 3, litra a), i direktiv 2001/29/EF tillader medlemsstaterne at indføre en undtagelse fra eller indskrænkning i retten til reproduktion, overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre frembringelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, hvis der udelukkende er tale om anvendelse til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning. Derudover tillader artikel 6, stk. 2, litra b), og artikel 9, litra b), i direktiv 96/9/EF anvendelse af en database og udtræk af en væsentlig del af indholdet til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning. I hvilket omfang disse undtagelser eller indskrænkninger gælder for digitale anvendelser, er uklart. Desuden er det uklart, hvorvidt disse undtagelser eller indskrænkninger også gælder i tilfælde, hvor undervisningen foregår online og som fjernundervisning. Endvidere giver den nuværende retlige ramme ikke mulighed for en grænseoverskridende virkning. Denne situation kan hæmme udviklingen af digitale undervisningsmetoder og fjernundervisning. Det er derfor nødvendigt

at indføre en ny obligatorisk undtagelse eller indskrænkning for at sikre, at uddannelsesinstitutioner er garanteret fuld retssikkerhed, når de anvender værker eller andre frembringelser i digitale aktiviteter, herunder online og på tværs af grænser.

(20) Mens fjernundervisning og grænseoverskridende uddannelsesprogrammer hovedsagelig udvikles på videregående niveau, anvendes digitale værktøjer og ressourcer i stigende grad på alle uddannelsesniveauer, især for at forbedre og berige undervisningsoplevelsen. Undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv bør derfor komme uddannelsesinstitutioner, der er anerkendt af en medlemsstat, til gode, herunder dem der er involveret på det primære og sekundære trin samt de erhvervsfaglige og videregående uddannelser. Den bør dog kun gælde i det omfang, anvendelserne inden for en konkret uddannelsesaktivitet har et ikkekommercielt formål. En uddannelsesinstitutions organisatoriske struktur og finansiering bør ikke være afgørende for bedømmelsen af, om aktiviteten er af ikkekommerciel karakter.

(21) Undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv for anvendelser, der udelukkende tjener til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning, bør forstås således, at den omfatter digital anvendelse af værker eller andre frembringelser for at understøtte, berige eller supplere undervisningen, herunder læringsaktiviteter. Undtagelsen eller indskrænkningen bør kun omfatte distribution af software i det omfang, der er tale om digital overførsel af software. I de fleste tilfælde indebærer begrebet anskueliggørelse derfor, at der kun anvendes dele eller uddrag af værker, og at dette ikke træder i stedet for indkøb af materialer, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet. I forbindelse med gennemførelsen af undtagelsen eller indskrænkningen bør medlemsstaterne, for så vidt angår de forskellige typer af værker eller andre frembringelser, på en afbalanceret måde frit kunne præcisere den andel af et værk eller en anden frembringelse, som kan anvendes i forbindelse med undervisning med anskueliggørelse som eneste formål. Undtagelsen eller indskrænkningen bør forstås således, at den omfatter anvendelser, der tilgodeser de specifikke tilgængelighedsbehov for personer med et handicap for så vidt angår anskueliggørelse i forbindelse med undervisning.

(22) Anvendelse af værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen udelukkende med henblik på anskueliggørelse i forbindelse med undervisning, bør kun ske i forbindelse med undervisnings- eller læringsaktiviteter, der udfoldes under uddannelsesinstitutioners ansvar, herunder i forbindelse med eksaminer eller undervisningsaktiviteter, der foregår uden for uddannelsesinstitutionen, f.eks. på et museum, et bibliotek eller i en anden kulturarvsinstitution, og bør være begrænset til, hvad der er nødvendigt for at udføre sådanne aktiviteter. Undtagelsen eller indskrænkningen bør omfatte både anvendelser af værker eller andre frembringelser, der foregår i klasseværelset eller andetsteds ved hjælp af digitale hjælpemidler, f.eks. elektroniske whiteboards eller digitale apparater, som kan være forbundet til internettet, og anvendelser, der foregår på afstand gennem sikre elektroniske miljøer, såsom i forbindelse med onlineundervisning eller onlineadgang til undervisningsmateriale, der supplerer et konkret kursus. Sikre elektroniske miljøer bør forstås som digitale undervisnings- og læringsmiljøer, hvortil kun en uddannelsesinstitutions undervisningspersonale og de elever eller studerende, der er indskrevet på en uddannelse, har adgang, navnlig gennem passende, herunder passwordbaserede, autentifikationsprocedurer.

(23) Forskellige ordninger, der bygger på gennemførelsen af den undtagelse eller indskrænkning, der er fastlagt ved direktiv 2001/29/EF, eller på licensaftaler, der omfatter videre anvendelser, er indført i en række medlemsstater med henblik på at lette den uddannelsesmæssige anvendelse af værker og andre frembringelser. Sådanne ordninger er normalt blevet oprettet under hensyntagen til behovene hos uddannelsesinstitutionerne og på de forskellige niveauer i uddannelsessektoren. Det er afgørende at

harmonisere omfanget af den nye obligatoriske undtagelse eller indskrænkning i forbindelse med digitale anvendelser og grænseoverskridende undervisningsaktiviteter, men ordningerne for gennemførelse kan variere fra en medlemsstat til en anden, så længe de ikke hindrer den effektive anvendelse af undtagelsen eller indskrænkningen eller grænseoverskridende anvendelser. Medlemsstaterne bør f.eks. fortsat frit kunne kræve, at anvendelsen af værker eller andre frembringelser respekterer ophavsmænds og udøvende kunstners ideelle rettigheder. Dette bør gøre det muligt for medlemsstaterne at bygge videre på de eksisterende nationalt indførte ordninger. Medlemsstaterne kan navnlig beslutte at gøre anvendelsen af undtagelsen eller indskrænkningen helt eller delvis afhængig af besiddelsen af passende licenser, der omfatter mindst de samme anvendelser som dem, der tillades i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen. Såfremt licenserne kun delvist dækker de anvendelser, som er tilladt i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, bør medlemsstaterne sikre, at alle de øvrige anvendelser er omfattet af undtagelsen eller indskrænkningen.

Medlemsstaterne kan f.eks. benytte denne mekanisme til at give forrang til licenser til materialer, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet eller licenser til partiturer. Med henblik på at undgå, at det forhold, at anvendelsen af undtagelsen betinges af besiddelsen af licenser, fører til retsusikkerhed eller en administrativ byrde for uddannelsesinstitutionerne, bør de medlemsstater, der vælger en sådan metode, træffe konkrete foranstaltninger til at sikre, at licensordninger, der tillader digital anvendelse af værker eller andre frembringelser til undervisningsbrug, er let tilgængelige, og at uddannelsesinstitutionerne er klar over eksistensen af sådanne licensordninger. Sådanne licensordninger bør tilgodese uddannelsesinstitutionernes behov. Der kan også udvikles informationsværktøjer, der har til formål at sikre, at de eksisterende licensordninger er synlige. Sådanne ordninger kan f.eks. være baseret på kollektive licenser eller udvidede kollektive licenser for at undgå, at uddannelsesinstitutioner skal forhandle individuelt med rettighedshaverne. Af hensyn til retssikkerheden bør medlemsstaterne præcisere, på hvilke betingelser en uddannelsesinstitution kan anvende beskyttede værker eller andre frembringelser i henhold til denne undtagelse, og omvendt, hvornår den skal handle inden for rammerne af en licensordning.

(24) Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne bestemme, at rettighedshaverne skal have en rimelig kompensation for digitale anvendelser af deres værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv for anvendelse til anskueliggørelsesformål i forbindelse med undervisning. Ved fastsættelsen af den mulige størrelse af rimelig kompensation bør der bl.a. tages behørigt hensyn til medlemsstaternes uddannelsesmæssige mål og til den skade, rettighedshaverne påføres. Medlemsstater, der beslutter sig for at sikre en rimelig kompensation, bør tilskynde til brug af ordninger, som ikke påfører uddannelsesinstitutionerne en administrativ byrde.

(25) Kulturarvsinstitutioner arbejder for at bevare deres samlinger til fremtidige generationer. En handling til bevarelse af et værk eller en anden frembringelse, som indgår i en kulturarvsinstitutionens samling, kan kræve en reproduktion og dermed tilladelse fra de relevante rettighedshavere. De digitale teknologier giver nye muligheder for at bevare kulturarven i disse samlinger, men de skaber også nye udfordringer. I betragtning af disse nye udfordringer er det nødvendigt at tilpasse den eksisterende retlige ramme ved at fastlægge en obligatorisk undtagelse fra retten til reproduktion for at tillade sådanne institutioner at foretage sådanne former for bevarelse.

(26) Eksistensen af forskellige tilgange i medlemsstaterne til kulturarvsinstitutioners reproduktionshandlinger i bevaringsøjemed er til hinder for sådanne institutioners grænseoverskridende samarbejde, fælles udnyttelse af bevaringsmidler og oprettelse af grænseoverskridende bevaringsnetværk på det indre mar-

ked, hvilket fører til ineffektiv anvendelse af ressourcer. Dette kan have negativ indvirkning på bevarelsen af kulturarven.

(27) Der bør derfor stilles krav til medlemsstaterne om at tillade en undtagelse, der gør det muligt for kulturarvsinstitutioner at reproducere værker og andre frembringelser, der er en permanent del af deres samlinger, med henblik på bevarelse, f.eks. i forbindelse med forældet teknologi eller nedslidningen af de oprindelige støttestrukturer eller for at forsikre sådanne værker og andre frembringelser. En sådan undtagelse bør gøre det muligt at lave kopier ved hjælp af de korrekte bevaringsværktøjer, -midler eller -teknologier, i ethvert format og på ethvert medium, i det påkrævede antal, på et hvilket som helst tidspunkt i et værks eller en anden frembringelses levetid samt i det omfang, det er nødvendigt i bevaringsøjemed. Reproduktionshandlinger, der foretages af kulturarvsinstitutioner til andre formål end bevaring af værker og andre frembringelser i deres permanente samlinger, bør fortsat være betinget af rettighedshavernes tilladelse, medmindre de er tilladt i henhold til andre undtagelser eller indskrænkninger i EU-retten.

(28) Kulturarvsinstitutioner har ikke nødvendigvis de tekniske midler eller den tekniske ekspertise til selv at udføre de handlinger, der er nødvendige for at bevare deres samlinger, navnlig i det digitale miljø, og kan derfor gøre brug af bistand fra andre kulturinstitutioner og andre tredjeparter med henblik herpå. Kulturarvsinstitutioner bør inden for rammerne af denne undtagelse med henblik på bevarelse som fastsat i dette direktiv kunne lade tredjeparter, herunder sådanne, der er baseret i andre medlemsstater, fremstille kopier på deres vegne og på deres ansvar.

(29) Inden for rammerne af dette direktiv bør værker og andre frembringelser betragtes som en permanent del af en kulturarvsinstitutions samling, når kopier af sådanne værker eller andre frembringelser ejes eller permanent opbevares af den pågældende institution, f.eks. som følge af en overdragelse af ejendomsret eller en licensaftale, afleveringspligt eller permanente opbevaringsordninger.

(30) Kulturarvsinstitutioner bør nyde godt af en klar ramme for digitalisering og formidling af værker eller andre frembringelser, der i henhold til dette direktiv anses for ikke længere at være i handel. De særlige karakteristika ved samlingerne af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og det antal værker og andre frembringelser, der er involveret i massedigitaliseringsprojekter, betyder imidlertid, at det kan være meget vanskeligt at indhente den forudgående tilladelse hos de enkelte rettighedshavere. Dette kan eksempelvis skyldes værkernes eller frembringelsernes alder, deres begrænsede kommercielle værdi eller den omstændighed, at de aldrig har været tiltænkt kommerciel brug eller aldrig har været kommercielt udnyttet. Der bør derfor fastlægges foranstaltninger til at lette visse anvendelser af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som permanent befinder sig i kulturarvsinstitutioners samlinger.

(31) Der bør i alle medlemsstater forefindes retlige ordninger, som giver mulighed for, at licenser udstedt af relevante og tilstrækkeligt repræsentative kollektive forvaltningsorganisationer til kulturarvsinstitutioner for visse former for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, også gælder for rettigheder for rettighedshavere, der ikke har givet en repræsentativ kollektiv forvaltningsorganisation mandat hertil. Det bør i henhold til dette direktiv være muligt for sådanne licenser at dække alle medlemsstaterne.

(32) Bestemmelserne indført ved dette direktiv om kollektive licenser for værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, kan ikke nødvendigvis sikre en løsning i alle de tilfælde, hvor kulturar-

vsinstitutioner støder på vanskeligheder med at opnå alle de nødvendige tilladelser fra rettighedshavere til at anvende sådanne værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles. Det kan være tilfældet f.eks., hvor der ikke er nogen praksis for kollektiv forvaltning af rettigheder til en bestemt type af værker eller andre frembringelser, eller hvor den relevante kollektive forvaltningsorganisation ikke er tilstrækkeligt repræsentativ for den kategori af rettighedshavere og de rettigheder, der er tale om. I sådanne tilfælde bør det være muligt for kulturarvsinstitutioner at gøre værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og der permanent indgår i deres samling, tilgængelige online i alle medlemsstaterne i henhold til en harmoniseret undtagelse fra eller indskrænkning i ophavsret og beslægtede rettigheder. Det er vigtigt, at anvendelserne i henhold til en sådan undtagelse eller indskrænkning kun finder sted, når visse betingelser, navnlig med hensyn til adgangen af licensbaserede løsninger, er opfyldt. En manglende enighed om licensbetingelser bør ikke fortolkes som manglende adgang til licensløsninger.

(33) Medlemsstaterne bør inden for rammerne af dette direktiv og i overensstemmelse med deres retlige traditioner, praksis eller forhold indrømme fleksibilitet til at vælge den specifikke licensordning såsom udvidede kollektive licenser eller formodninger om repræsentation, som de vil indføre for kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles. Medlemsstaterne bør også have fleksibilitet til at fastsætte, hvilke krav som kollektive forvaltningsorganisationer skal opfylde for at være tilstrækkeligt repræsentative, forudsat at denne fastsættelse bygger på et mandat til den relevante form for anvendelse fra et betydeligt antal rettighedshavere inden for den relevante kategori af værker eller andre frembringelser. Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte særlige regler for tilfælde, hvor mere end én kollektiv forvaltningsorganisation er repræsentativ for de pågældende værker eller andre frembringelser, således at der eksempelvis kræves udstedelse af fælles licenser eller indgåelse af en aftale mellem de relevante organisationer.

(34) Med henblik på disse licensordninger er det vigtigt med et stringent og velfungerende kollektivt forvaltningssystem. Direktiv 2014/26/EU fastsætter et sådant system, og dette system omfatter især regler om god forvaltningsskik, gennemsigtighed og rapportering samt den regelmæssige, omhyggelige og nøjagtige fordeling og betaling af skyldige beløb til individuelle rettighedshavere.

(35) Der bør være passende sikkerhedsforanstaltninger til rådighed for alle rettighedshavere, som bør have mulighed for at udelukke anvendelsen af de licensordninger og af den undtagelse eller indskrænkning, der indføres ved dette direktiv, for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, i forbindelse med alle deres værker eller andre frembringelser, i forbindelse med alle licenser eller anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, i forbindelse med bestemte værker eller andre frembringelser eller i forbindelse med bestemte licenser eller anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, på ethvert tidspunkt forud for eller i løbet af varigheden af licensen eller forud for eller i løbet af anvendelsen i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen. De betingelser, der finder anvendelse på disse licensordninger, bør ikke påvirke deres praktiske relevans for kulturarvsinstitutioner. Hvor en rettighedshaver udelukker anvendelsen af sådanne ordninger eller en sådan undtagelse for eller indskrænkning af et/en eller flere værker eller andre frembringelser, er det vigtigt, at enhver igangværende anvendelse ophører inden for en rimelig frist, og, hvor den finder sted i henhold til en kollektiv licens, at den kollektive forvaltningsorganisation, når den er underrettet, ophører med at udstede licenser til de pågældende anvendelser. En sådan udelukkelse fra rettighedshavernes side bør ikke berøre deres krav på betaling af vederlag for den faktiske anvendelse af værket eller andre frembringelser i henhold til licensen.

(36) Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at bestemme, hvem der skal have det retlige ansvar for overholdelsen af dette direktivs betingelser for så vidt angår licensudstedelse og værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og anvendelsen heraf og for de pågældende parternes overholdelse af betingelserne i de pågældende licenser.

(37) I betragtning af forskelligartetheden af værker og andre frembringelser i kulturarvsinstitutionernes samlinger er det vigtigt, at de licensordninger og den undtagelse eller indskrænkning, der fastsættes ved dette direktiv, er tilgængelige og kan anvendes i praksis i forbindelse med forskellige typer værker og andre frembringelser, herunder fotografier, software, fonogrammer, audiovisuelle værker og unikke kunstværker, herunder hvor de aldrig har været kommercielt til rådighed. Værker, der aldrig har været forhandlet, kan omfatte plakater, foldere, tidsskrifter og audiovisuelle amatørværker, men også ikkeoffentliggjorte værker eller andre frembringelser, med forbehold af andre gældende retlige begrænsninger, f.eks. nationale regler om ideelle rettigheder. Når et værk eller anden frembringelse er tilgængelig(t) i en af sine forskellige udgaver, såsom efterfølgende udgaver af litterære værker og omklippede udgaver af filmiske værker, eller i en af sine forskellige manifestationer, såsom digitale og trykte formater af det samme værk, bør dette værk eller denne anden frembringelse ikke anses for at være udgået af handelen. Omvendt bør den kommercielle tilgængelighed af bearbejdnings, herunder andre sprogudgaver eller audiovisuelle bearbejdnings af et litterært værk, ikke udelukke, at et værk eller en anden frembringelse betragtes som om, de ikke længere forhandles på et bestemt sprog. Med henblik på at afspejle de særlige karakteristika ved forskellige typer af værker og andre frembringelser for så vidt angår deres udgivelses- og distributionsmåde og for at øge anvendeligheden af disse ordninger, kan det være nødvendigt, at medlemsstaterne opstiller specifikke krav og procedurer vedrørende den praktiske anvendelse af disse licensordninger såsom et krav om et vist tidsrum, der skal være forløbet, siden værket eller den anden frembringelse blev bragt i handelen første gang. Det er hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne konsulterer rettighedshavere, kulturarvsinstitutioner og kollektive forvaltningsorganisationer, når de fastsætter sådanne krav og procedurer.

(38) Når det skal afgøres, om værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, bør der gøres en rimelig indsats for at bedømme deres offentlige tilgængelighed i de sædvanlige handelskanaler, idet der tages hensyn til det pågældende værks eller den pågældende anden frembringelses eller sæt af værkers eller andre frembringelsers karakteristika. Medlemsstaterne bør frit kunne bestemme, hvordan ansvaret for at gøre denne rimelige indsats skal fordeles. Den rimelige indsats bør ikke skulle involvere gentagen handling over tid, men den bør ikke desto mindre tage hensyn til enhver form for let tilgængelig dokumentation for kommende tilgængelighed af værker eller andre frembringelser inden for de sædvanlige handelskanaler. En bedømmelse af hvert enkelt værk for sig bør kun være påkrævet, når dette anses for at være rimeligt i lyset af den foreliggende relevante information, sandsynligheden for kommerciel tilgængelighed og de forventede transaktionsomkostninger. Verifikation af tilgængelighed af et værk eller anden frembringelse bør normalt finde sted i den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret, medmindre verifikation på tværs af grænserne anses for rimelig, f.eks. i tilfælde hvor der er let tilgængelig information om, at et litterært værk først blev udgivet i en bestemt sprogudgave i en anden medlemsstat. I mange tilfælde kan spørgsmålet om, hvorvidt et sæt af værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, afgøres ved hjælp af en forholdsmæssig mekanisme såsom stikprøvetagning. Det forhold, at et værk eller anden frembringelse er begrænset tilgængelig(t), såsom i genbrugsbutikker, eller at der er en teoretisk mulighed for, at en licens til et værk eller en anden frembringelse kunne opnås, bør ikke betragtes som tilrådighedsstillelse for almenheden i de sædvanlige handelskanaler.

(39) Af hensyn til venskabelig international sameksistens (»international comity«) bør den i dette direktiv fastsatte licensordning samt undtagelse eller indskrænkning for digitalisering og formidling af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser ikke finde anvendelse på sæt af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, hvor der foreligger dokumentation for, at de overvejende består af værker eller andre frembringelser fra tredjelande, medmindre den pågældende kollektive forvaltningsorganisation er tilstrækkeligt repræsentativ for det pågældende tredjeland, f.eks. via en repræsentationsaftale. Vurderingen heraf kan baseres på den dokumentation, der er tilgængelig, efter at have gjort en rimelige indsats for at bedømme, om værkerne eller andre frembringelser ikke længere forhandles, uden at der er behov for at søge yderligere dokumentation. En bedømmelse af oprindelsen af hvert enkelt værk eller hver enkelt anden frembringelse, der ikke længere forhandles, bør kun være påkrævet i det omfang, en sådan også er påkrævet i forbindelse med den rimelige indsats for at bedømme, om de er kommercielt til rådighed.

(40) Kulturarvsinstitutioner og kollektive forvaltningsorganisationer bør frit kunne indgå aftale om licensernes geografiske anvendelsesområde, herunder muligheden for at dække alle medlemsstater, samt om licensafgiften og de tilladte anvendelser. Anvendelser, der er omfattet af sådanne licenser, bør ikke have økonomisk vinding for øje, herunder når kopier distribueres af kulturarvsinstitutionen, f.eks. for at reklamere for en udstilling. Eftersom digitalisering af kulturarvsinstitutioners samlinger kan indebære betydelige investeringer, bør alle former for licenser, der udstedes under den ordning, som fastlægges ved dette direktiv, samtidig ikke forhindre kulturarvsinstitutionerne i at dække omkostningerne til licensen og digitaliseringen og formidlingen af værkerne eller de andre frembringelser, der er omfattet af licensen.

(41) Oplysninger vedrørende kulturarvsinstitutionernes løbende eller fremtidige anvendelse af værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles, på grundlag af dette direktiv og de gældende ordninger, hvorved rettighedshavere kan udelukke anvendelsen af licenser eller af undtagelsen eller indskrænkningen på deres værker eller andre frembringelser, bør offentliggøres på en passende måde, såvel før som under anvendelsen i henhold til en licens eller i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, alt efter det konkrete tilfælde. Sådan offentliggørelse er særligt vigtig, hvis anvendelsen finder sted på tværs af grænserne i det indre marked. Det er derfor hensigtsmæssigt at muliggøre oprettelse af en central offentligt tilgængelig EU-onlineportal, således at sådanne oplysninger kan stilles til rådighed for almenheden i en rimelig periode, inden anvendelsen finder sted. En sådan portal bør gøre det lettere for rettighedshaverne at udelukke anvendelsen af licenser eller undtagelsen eller indskrænkningen på deres værker eller andre frembringelser. I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 386/2012 (11) bemyndiges Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret til under anvendelse af egne budgetmidler at udføre bestemte opgaver og aktiviteter, der sigter på at fremme og støtte nationale myndigheders, den private sektors og EU-institutionernes aktiviteter til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder forebyggelsen deraf. Det er derfor hensigtsmæssigt at lade dette kontor oprette og forvalte portalen, der skal gøre sådanne oplysninger tilgængelige.

Ud over at stille de oplysninger, der er tilgængelige via portalen, til rådighed, kan det i konkrete tilfælde være nødvendigt at træffe yderligere passende bekendtgørelsesforanstaltninger for at øge bevidstheden i den forbindelse hos de berørte rettighedshavere, f.eks. gennem brug af yderligere kommunikationskanaler for at nå ud til et bredere publikum. Nødvendigheden, karakteren og det geografiske omfang af de yderligere bekendtgørelsesforanstaltninger bør afhænge af kendetegnene ved de relevante værker eller andet materiale, der ikke længere forhandles, licensbetingelserne eller den type anvendelse, der er omfattet af undtagelsen eller indskrænkningen, og gældende praksis i medlemsstaterne. Bekendtgørelsesforanstaltninger bør være effektive, uden at der er behov for at informere hver enkelt rettighedshaver.

(42) For at sikre, at de i dette direktiv omhandlede licensordninger for værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, er relevante og fungerer korrekt, at rettighedshaverne er tilstrækkeligt beskyttet, at licenserne offentliggøres korrekt, og at der er retssikkerhed med hensyn til de kollektive forvaltningsorganisationers repræsentativitet og kategoriseringen af værker, bør medlemsstaterne fremme sektorspecifik dialog blandt interessenterne.

(43) Foranstaltningerne i dette direktiv med henblik på at fremme den kollektive udstedelse af licenser for rettigheder i værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og som permanent indgår i kulturarvsinstitutioners samlinger, bør ikke berøre anvendelsen af sådanne værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelser eller indskrænkninger, der er fastsat i EU-retten, eller i henhold til andre licenser med en udvidet virkning, når en sådan udstedelse af licenser ikke bygger på det forhold, at de omfattede værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles. Disse foranstaltninger bør heller ikke berøre nationale ordninger for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, baseret på licenser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og andre brugere end kulturarvsinstitutioner.

(44) Ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning gør det muligt for en kollektiv forvaltningsorganisation at tilbyde licenser som et kollektivt licensudstedelsesorgan på vegne af rettighedshavere, uanset om disse har givet organisationen tilladelse hertil. Systemer, der bygger på ordninger, såsom udvidede kollektive licenser, retlige mandater eller retlige formodninger om repræsentation, er en veletableret praksis i flere medlemsstater og kan anvendes på forskellige områder. En velfungerende ramme for ophavsret, der virker for alle parter, kræver, at der forefindes forholdsmæssige retlige ordninger for udstedelse af licenser for værker eller andre frembringelser. Medlemsstaterne bør derfor kunne anvende løsninger, der giver kollektive forvaltningsorganisationer mulighed for at tilbyde licenser, der dækker et potentielt stort antal af værker eller andre frembringelser, til visse typer af anvendelse og for at fordele de vederlag, der hidrører fra sådanne licenser, blandt rettighedshaverne i overensstemmelse med direktiv 2014/26/EU.

(45) Henset til karakteren af visse anvendelser, kombineret med det store antal af værker eller andre frembringelser, som der ofte er tale om, er transaktionsomkostningerne ved clearing af individuelle rettigheder for hver enkelt berørt rettighedshaver prohibitivt høje. Det er som følge heraf usandsynligt uden effektive kollektive licensordninger, at alle de transaktioner på de berørte områder, der er nødvendige for at muliggøre brugen af sådanne værker eller andre frembringelser, vil finde sted. Udvidede kollektive licenser fra kollektive forvaltningsorganisationer og lignende ordninger kan gøre det muligt at indgå aftaler på disse områder, hvor kollektive licenser baseret på en tilladelse fra rettighedshaverne ikke udgør en fyldestgørende løsning, der kan dække alle de værker eller andre frembringelser, der skal anvendes. Sådanne ordninger supplerer den kollektive forvaltning af rettigheder baseret på individuelle tilladelser fra rettighedshaverne ved at give brugerne fuld retssikkerhed i visse tilfælde. Samtidig giver de rettighedshavere mulighed for at få gavn af den legitime brug af deres værker.

(46) I betragtning af den voksende vigtighed af at kunne tilbyde fleksible licensordninger i den digitale tidsalder og den stigende anvendelse af sådanne ordninger bør medlemsstaterne kunne indføre licensordninger, som tillader kollektive forvaltningsorganisationer at indgå licensaftaler på frivillig basis, uanset om alle rettighedshavere har givet den berørte organisation tilladelse hertil. Medlemsstaterne bør have mulighed for at opretholde og indføre sådanne ordninger i overensstemmelse med deres nationale traditioner, praksis eller forhold, med forbehold af de garantier, der er fastsat i dette direktiv, og i overensstemmelse med EU-retten og Unionens internationale forpligtelser. Sådanne ordninger bør kun

have virkning på den pågældende medlemsstats område, medmindre andet er fastsat i EU-retten. Medlemsstaterne bør have fleksibilitet til at vælge den konkrete type af ordning, der gør det muligt at udvide licenser til værker eller andre frembringelser til at omfatte rettighederne hos rettighedshavere, der ikke har givet den organisation, der indgår aftalen, tilladelse hertil, forudsat at en sådan ordning er i overensstemmelse med EU-retten, herunder med reglerne om kollektiv forvaltning af rettigheder fastsat i direktiv 2014/26/EU. Navnlig bør sådanne ordninger også sikre, at artikel 7 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den organisation, der indgår aftalen. Sådanne ordninger kan omfatte udvidede kollektive licenser, retlige mandater og retlige formodninger om repræsentation. Bestemmelserne i dette direktiv om kollektive licenser bør ikke berøre medlemsstaternes eksisterende muligheder for at anvende obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder eller andre kollektive licensordninger med udvidet virkning såsom den, der er omhandlet i artikel 3 i Rådets direktiv 93/83/EØF (12).

(47) Det er vigtigt, at ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning kun anvendes inden for veldefinerede anvendelsesområder, hvor opnåelse af tilladelser fra rettighedshavere på individuelt grundlag typisk er så byrdefuld og upraktisk, at den krævede licenstransaktion, nemlig udstedelse af en licens, der omfatter alle de berørte rettighedshavere, sandsynligvis ikke vil finde sted på grund af karakteren af anvendelsen eller af de typer af værker eller andre frembringelser, der er tale om. Sådanne ordninger bør være baseret på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier med hensyn til behandlingen af rettighedshavere, herunder af rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation. Navnlig bør den blotte omstændighed, at de berørte rettighedshavere ikke er statsborgere, bosiddende eller etablerede i den medlemsstat, hvor den bruger, der anmoder om en licens, er hjemmehørende, ikke i sig selv være tilstrækkelig grund til at betragte clearing af rettigheder for at være så byrdefuld og upraktisk, at det berettiger anvendelsen af sådanne ordninger. Det er ligeledes vigtigt, at den anvendelse, licensen dækker, hverken har en negativ indvirkning på den økonomiske værdi af de relevante rettigheder eller fratager rettighedshaverne betydelige kommercielle fordele.

(48) Medlemsstaterne bør sikre, at der forefindes passende garantier for beskyttelsen af de legitime interesser hos rettighedshavere, der ikke har givet et mandat til den organisation, der tilbyder licensen, og at disse garantier finder anvendelse på en ikkediskriminerende måde. For at berettige den udvidede virkning af ordningerne bør organisationen navnlig, på grundlag af tilladelser fra rettighedshaverne, være tilstrækkeligt repræsentativ for de typer af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen omhandler. Medlemsstaterne bør fastsætte betingelser, der skal opfyldes for, at disse organisationer kan betragtes som tilstrækkelig repræsentative, under hensyntagen til den kategori af rettigheder, der forvaltes af organisationen, til organisationens evne til at forvalte rettighederne effektivt, til den kreative sektor, som organisationen opererer i, samt til spørgsmålet om, hvorvidt organisationen dækker et væsentligt antal rettighedshavere inden for den relevante type af værker eller andre frembringelser, som har givet tilladelse til udstedelse af licens for den relevante type af anvendelse, i overensstemmelse med direktiv 2014/26/EU. Medlemsstaterne bør af hensyn til retssikkerheden og tilliden til ordningerne kunne bestemme, hvem der skal have det retlige ansvar for de anvendelser, der er tilladt i henhold til licensaftalen. Alle rettighedshavere, hvis værker udnyttes i henhold til licensen, bør være sikret ligebehandling, navnlig hvad angår adgang til oplysninger om licenser og fordeling af vederlag. Bekendtgørelsesforanstaltninger bør være effektive i hele licensperioden og bør ikke involvere, at brugere, kollektive forvaltningsorganisationer eller rettighedshavere pålægges en uforholdsmæssig administrativ byrde, og uden at der er behov for at informere hver rettighedshaver individuelt.

For at sikre, at rettighedshavere let kan genvinde kontrollen over deres værker og forhindre enhver anvendelse af deres værker, som vil være til skade for deres interesser, er det vigtigt, at rettighedshaverne har reel mulighed for at udelukke anvendelsen af sådanne ordninger på deres værker eller andre frembringelser, det være sig for alle anvendelser, værker eller andre frembringelser eller for specifikke anvendelser, værker eller andre frembringelser, herunder før indgåelsen af en licensaftale og i løbet af licensens løbetid. I sådanne tilfælde bør enhver igangværende anvendelse afsluttes inden for en rimelig frist. En sådan udelukkelse fra rettighedshavernes side bør ikke berøre deres krav på betaling af vederlag for den faktiske anvendelse af værket eller andre frembringelser i henhold til licensen. Medlemsstaterne bør også kunne bestemme, at der er behov for yderligere foranstaltninger til beskyttelse af rettighedshaverne. Sådanne yderligere foranstaltninger kan f.eks. omfatte fremme af udveksling af oplysninger mellem kollektive forvaltningsorganisationer og andre interesserede parter i hele Unionen for at øge bevidstheden om sådanne ordninger og den mulighed, der er til rådighed for rettighedshaverne, for at udelukke deres værker eller andre frembringelser fra disse ordninger.

(49) Medlemsstaterne bør sikre, at formålet med og omfanget af licenser, der tildeles som følge af ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning, såvel som de mulige anvendelser altid defineres nøje og klart i retsregler, eller, hvis den tilgrundliggende retsregel er en generel bestemmelse, i den licenspraksis, der anvendes som følge af sådanne generelle bestemmelser, eller i de tildelte licenser. Muligheden for at forvalte en licens under sådanne ordninger bør også begrænses til kollektive forvaltningsorganisationer, der er underlagt national ret, som gennemfører direktiv 2014/26/EU.

(50) I betragtning af de forskellige traditioner og erfaringer med hensyn til ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning på tværs af medlemsstaterne og deres anvendelse på rettighedshavere uanset disses nationalitet eller bopælsmedlemsstat er det vigtigt at sikre, at der er gennemsigtighed og dialog på EU-plan om, hvordan sådanne ordninger fungerer i praksis, herunder hvad angår effektiviteten af garantierne for rettighedshavere, anvendeligheden af sådanne ordninger, deres virkning på rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation, eller på rettighedshavere, som er statsborgere eller bosiddende i en anden medlemsstat, og indvirkningen på den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, herunder det potentielle behov for at fastsætte regler, der kan give sådanne ordninger grænseoverskridende virkning i det indre marked. For at sikre gennemsigtighed bør Kommissionen regelmæssigt offentliggøre information om anvendelsen af sådanne ordninger i henhold til dette direktiv. Medlemsstater, der har indført sådanne ordninger, bør derfor informere Kommissionen om relevante nationale bestemmelser og deres anvendelse i praksis, herunder anvendelsesområderne for og typerne af licenser, der indføres på grundlag af generelle bestemmelser, licensernes omfang og de involverede kollektive forvaltningsorganisationer. En sådan information bør drøftes med medlemsstaterne i det kontaktudvalg, der er fastsat i artikel 12, stk. 3, i direktiv 2001/29/EF. Kommissionen bør offentliggøre en rapport om anvendelsen af sådanne ordninger i Unionen og deres indvirkning på licensgivning og rettighedshavere, om formidling af kulturelt indhold og om grænseoverskridende levering af tjenesteydelser inden for kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt om virkningen på konkurrencen.

(51) Video on demand-tjenester har potentialet til at spille en afgørende rolle i formidlingen af audiovisuelle værker på tværs af Unionen. Udbuddet af sådanne værker, navnlig europæiske værker, på video on demand-tjenester er imidlertid fortsat begrænset. Aftaler om udnyttelsen af sådanne værker online kan være vanskelige at indgå på grund af problemer vedrørende udstedelsen af licensrettigheder. Der kan f.eks. opstå problemer, når indehaveren af rettighederne inden for et givent geografisk område har et lavt økonomisk incitament til at udnytte et værk online og ikke giver licens til eller holder onlinerettighederne

tilbage, hvilket kan føre til, at audiovisuelle værker på video on demand-tjenester er utilgængelige. Andre problemer kan vedrøre tidsrammen for udnyttelsen.

(52) Med henblik på at lette udstedelsen af licensrettigheder til audiovisuelle værker til video on demand-tjenester bør der stilles krav om, at medlemsstaterne tilvejebringer en forhandlingsordning, som gør det muligt for parter, der er interesseret i at indgå en aftale, at få bistand af et uafhængigt organ eller en eller flere mæglere. Med henblik herpå bør medlemsstaterne enten kunne oprette et nyt organ eller benytte et eksisterende organ, der opfylder betingelserne i dette direktiv. Medlemsstaterne bør kunne udpege et eller flere kompetente organer eller en eller flere mæglere. Organet eller mæglerne bør mødes med parterne og fremme forhandlingerne ved at tilbyde professionel, upartisk og ekstern rådgivning. Hvis en forhandling involverer parter fra forskellige medlemsstater, og hvis disse parter vælger at anvende forhandlingsordningen, bør parterne på forhånd blive enige om den kompetente medlemsstat. Organet eller mæglerne kan mødes med parterne for at lette indledningen af forhandlingerne eller i løbet af forhandlingerne for at lette indgåelsen af en aftale. Deltagelsen i denne forhandlingsordning og den efterfølgende indgåelse af aftaler bør være frivillig og ikke berøre parternes aftalefrihed. Medlemsstaterne bør frit kunne fastlægge betingelserne for forhandlingsordningens konkrete funktion, herunder tidspunktet for og varigheden af forhandlingsbistanden og afholdelsen af omkostningerne. Medlemsstaterne bør sørge for, at de administrative og økonomiske byrder forbliver rimelige i forhold til at sikre en effektiv forhandlingsordning. Medlemsstaterne bør uden at være forpligtet hertil tilskynde til dialog mellem repræsentative organisationer.

(53) Når beskyttelsestiden for et værk udløber, overgår det til det offentlige domæne, og de rettigheder, som Unionens ophavsret giver i forbindelse med dette værk, ophører. Inden for billedkunst bidrager udbredelsen af tro kopier af værker i det offentlige domæne til adgangen til og fremme af kultur og adgang til kulturarv. I det digitale miljø er beskyttelsen af sådanne reproduktioner gennem ophavsret eller beslægtede rettigheder ikke i overensstemmelse med udløbet af den ophavsretlige beskyttelse af værker. Hertil kommer, at forskellene mellem de nationale ophavsretslove, der regulerer beskyttelsen af sådanne reproduktioner, skaber retsusikkerhed og påvirker udbredelsen på tværs af grænserne af billedkunstværker i det offentlige domæne. Visse reproduktioner af billedkunstværker i det offentlige domæne bør derfor ikke være beskyttet af ophavsret eller beslægtede rettigheder. Alt dette bør ikke forhindre kulturarvsinstitutioner i at sælge reproduktioner, såsom postkort.

(54) En fri og pluralistisk presse er afgørende for at sikre god journalistik og borgernes adgang til oplysninger. Den yder et grundlæggende bidrag til den offentlige debat og et velfungerende demokratisk samfund. Den brede adgang til pressepublikationer på nettet har givet anledning til fremkomsten af nye onlinetjenester såsom nyhedsaggregatorer eller medieovervågningstjenester, for hvilke genanvendelsen af pressepublikationer udgør en vigtig del af deres forretningsmodel og en indtægtskilde. Udgivere af pressepublikationer står over for problemer med at give udbydere af disse slags tjenester licens til online-anvendelse af deres publikationer, hvilket gør det vanskeligere for dem at tjene deres investeringer ind igen. Manglende anerkendelse af udgivere af pressepublikationer som rettighedshavere medfører ofte, at udstedelsen af licenser og håndhævelsen af rettigheder til pressepublikationer i forbindelse med udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse heraf er kompleks og ineffektiv i det digitale miljø.

(55) Udgiveres organisatoriske og finansielle bidrag til produktionen af pressepublikationer bør anerkendes og støttes yderligere for at sikre bæredygtighed inden for udgivelsesvirksomhed og dermed fremme tilgængeligheden af pålidelige oplysninger. Det er derfor nødvendigt med en harmoniseret retsbeskyttelse på EU-plan af pressepublikationer for så vidt angår udbydere af informationssamfundstjenesters online-

brug heraf, uden at dette berører de eksisterende regler om ophavsret i EU-retten, der finder anvendelse på individuelle brugeres private eller ikkekommercielle anvendelser af pressepublikationer, herunder når sådanne brugere deler pressepublikationer online. En sådan beskyttelse bør effektivt garanteres ved, at der i EU-ret i forbindelse med ophavsret indføres rettigheder til reproduktion og tilrådighedsstillelse for almenheden af pressepublikationer fra udgivere, der er etableret i en medlemsstat, i forbindelse med onlineanvendelse foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 (13). Den retlige beskyttelse af pressepublikationer i henhold til dette direktiv bør være til gavn for udgivere, der er etableret i en medlemsstat og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforretningssted i Unionen.

Begrebet udgiver af pressepublikationer bør forstås som omfattende tjenesteudbydere såsom nyhedsforlag eller nyhedsbureauer, når de udgiver pressepublikationer i henhold til dette direktiv.

(56) Inden for rammerne af dette direktiv bør begrebet »pressepublikation« defineres på en sådan måde, at det kun dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform, som led i en økonomisk aktivitet, der udgør levering af en tjenesteydelse i henhold til EU-retten. De pressepublikationer, som bør dækkes heraf, vil f.eks. omfatte dagblade, ugentlige eller månedlige magasiner af almen eller specialiseret karakter, herunder abonnementsbaserede magasiner, og nyhedswebsteder. Pressepublikationer indeholder for det meste litterære værker, men omfatter i stigende grad også andre typer værker og andre frembringelser, navnlig fotografier og videoer. Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, f.eks. videnskabelige tidsskrifter, bør ikke omfattes af beskyttelsen af pressepublikationer inden for rammerne af dette direktiv. Beskyttelsen bør heller ikke finde anvendelse på websteder som f.eks. blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

(57) Når der er tale om onlineanvendelser foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester, bør de rettigheder, som indrømmes udgivere af pressepublikationer i henhold til dette direktiv, have samme omfang som den i direktiv 2001/29/EF fastlagte ret til reproduktion og ret til tilrådighedsstillelse for almenheden. De rettigheder, der tildeles udgivere af pressepublikationer, bør ikke omfatte brug af hyperlinks. De bør heller ikke omfatte blotte fakta, der meddeles i pressepublikationerne. De rettigheder, der tildeles udgivere af pressepublikationer i henhold til dette direktiv, bør også være underlagt de samme bestemmelser om undtagelser og indskrænkninger, som gælder for de i direktiv 2001/29/EF fastsatte rettigheder, herunder undtagelsen i tilfælde af citater med henblik på formål som kritik eller anmeldelser som fastsat i nævnte direktivs artikel 5, stk. 3, litra d).

(58) Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af pressepublikationer kan bestå i anvendelse af hele publikationer eller artikler, men også af dele af pressepublikationer. Sådanne anvendelser af dele af pressepublikationer har også opnået økonomisk relevans. Samtidig må udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer ikke undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Det er derfor hensigtsmæssigt at bestemme, at anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer ikke bør være omfattet af de rettigheder, der er fastsat i dette direktiv. I betragtning af den massive aggregering og anvendelse af pressepublikationer, som foretages af udbydere af informationssamfundstjenester, er det vigtigt, at udelukkelsen af meget korte uddrag fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af de rettigheder, der er fastsat i dette direktiv.

(59) Beskyttelsen af udgivere af pressepublikationer inden for rammerne af dette direktiv bør ikke påvirke de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i publikationerne, herunder det omfang, i hvilket ophavsmænd og andre rettighedshavere kan udnytte deres værker eller andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i. Udgivere af pressepublikationer bør derfor ikke kunne påberåbe sig den i henhold til dette direktiv indrømmede beskyttelse i forhold til ophavsmænd og andre rettighedshavere eller i forhold til andre autoriserede brugere af de samme værker eller andre frembringelser. Dette bør ikke berøre aftaler, der indgås mellem udgiverne af pressepublikationer på den ene side og ophavsmænd og andre rettighedshavere på den anden side. Ophavsmænd, hvis værker indgår i en pressepublikation, bør have ret til en passende andel af det vederlag, som presseudgivere modtager fra udbydere af informationssamfundstjenester for anvendelse af deres pressepublikationer. Dette bør ikke berøre nationale retsregler om ejerskab eller udøvelse af rettigheder i forbindelse med ansættelseskontrakter, forudsat at sådanne retsregler er i overensstemmelse med EU-retten.

(60) Udgivere, herunder udgivere af pressepublikationer, bøger, videnskabelige publikationer eller musikudgivelser, opererer ofte på grundlag af overdragelse af ophavsmændenes rettigheder ved hjælp af aftaler eller retlige regler. I denne sammenhæng foretager udgiverne en investering med henblik på udnyttelse af værkerne i deres publikationer, og de kan i visse tilfælde miste indtægter, hvis sådanne værker anvendes i henhold til de undtagelser eller indskrænkninger som f.eks. gælder for privatkopiering og reprografi, herunder de tilsvarende nationale ordninger for reprografi i medlemsstaterne, eller i henhold til offentlige udlånsordninger. I adskillige medlemsstater deles kompensationen for anvendelser i medfør af disse undtagelser eller indskrænkninger mellem ophavsmænd og udgivere. For at tage hensyn til denne situation og øge retssikkerheden for alle berørte parter, giver dette direktiv de medlemsstater, hvor der eksisterer ordninger for deling af kompensation mellem ophavsmænd og udgivere, mulighed for at bevare dem. Dette er især vigtigt for de medlemsstater, der havde sådanne kompensationsdelingsordninger før den 12. november 2015, selv om kompensationen i andre medlemsstater ikke deles, men kun tilfalder ophavsmænd i overensstemmelse med nationale kulturpolitikker. Selv om dette direktiv bør finde anvendelse på alle medlemsstater på en ikkediskriminerende måde, bør det respektere traditionerne på dette område og ikke forpligte de medlemsstater, der på nuværende tidspunkt ikke har sådanne kompensationsdelingsordninger, til at indføre dem. Det bør ikke berøre eksisterende eller fremtidige ordninger i medlemsstaterne for vederlag i forbindelse med offentligt udlån.

Det bør heller ikke berøre nationale ordninger vedrørende rettighedsforvaltning og vederlagsrettigheder, forudsat at de er i overensstemmelse med EU-retten. I tilfælde, hvor ophavsmænd har overdraget deres rettigheder eller udstedt licens til dem til en udgiver eller på anden vis bidrager med deres værker til en publikation, og der er oprettet systemer til at kompensere for den skade, som måtte påføres dem af en undtagelse eller en indskrænkning, herunder via kollektive forvaltningsorganisationer, der repræsenterer ophavsmænd og udgivere i fællesskab, bør alle medlemsstater have mulighed for, men ikke være forpligtet til, at fastsætte, at udgivere har krav på en del af en sådan kompensation. Medlemsstaterne bør frit kunne bestemme, hvordan udgivere skal underbygge deres krav om kompensation eller vederlag, og fastlægge betingelserne for deling af sådan kompensation eller sådant vederlag mellem ophavsmænd og udgivere i overensstemmelse med deres nationale systemer.

(61) I de seneste år er markedet for onlineindhold blevet stadig mere komplekst. Onlineindholdsdelingstjenester, der giver adgang til store mængder af ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af deres brugere, er nu blandt de væsentligste adgangskilder til onlineindhold. Onlinetjenester er et middel til at sikre bredere adgang til kulturelle og kreative værker og giver de kulturelle og kreative sektorer store

muligheder for at udvikle nye forretningsmodeller. Selv om de muliggør mangfoldighed og let adgang til indhold, skaber de imidlertid også udfordringer, når ophavsretligt beskyttet indhold uploades uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne. Der hersker retlig usikkerhed om, hvorvidt udbydere af sådanne tjenester udfører ophavsretligt relevante handlinger og skal indhente tilladelse fra rettighedshavere for det indhold, der uploades af deres brugere, der ikke har de relevante rettigheder til det uploadede indhold, uden at dette berører anvendelsen af undtagelser og indskrænkninger fastsat i EU-retten. Denne usikkerhed påvirker rettighedshavernes mulighed for at bestemme, hvorvidt og under hvilke betingelser deres værker og andre frembringelser anvendes samt deres mulighed for at opnå et passende vederlag for en sådan anvendelse. Det er derfor vigtigt at fremme udviklingen af licensmarkedet mellem rettighedshavere og udbydere af onlineindholdsdelingstjenester. Disse licensaftaler bør være rimelige og sikre en rimelig balance mellem begge parter. Rettighedshavere bør modtage passende vederlag for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser. Da aftalefriheden imidlertid ikke bør blive berørt af disse bestemmelser, bør rettighedshaverne ikke være forpligtet til at give en tilladelse eller indgå licensaftaler.

(62) Visse informationssamfundstjenester er som en del af deres normale anvendelse designet til at give almenheden adgang til ophavsretligt beskyttet indhold eller andre frembringelser, som uploades af deres brugere. Definitionen af en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester fastlagt i dette direktiv bør kun omfatte onlinetjenester, der spiller en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlineindholdsdelingstjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum. De tjenesteydelser, der er omfattet af dette direktiv, er tjenesteydelser, der som hovedformål eller som et af sine hovedformål har at lagre ophavsretligt beskyttet indhold og give brugere mulighed for at uploade og dele en stor mængde af ophavsretligt beskyttet indhold og enten direkte eller indirekte opnå fortjeneste heraf ved at organisere og promovere det med henblik på at tiltrække et større publikum, herunder ved at kategorisere det og anvende målrettet markedsføring inden for det. Sådanne tjenesteydelser bør ikke omfatte tjenesteydelser, der har et andet hovedformål end at sætte brugerne i stand til at uploade og dele en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold med henblik på at opnå fortjeneste af denne aktivitet. Sidstnævnte tjenesteydelser omfatter f.eks. elektroniske kommunikationstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 (14) samt udbydere af business to business-cloudtjenester og cloudtjenester, som giver brugerne mulighed for at uploade indhold til eget brug, såsom cyberlockers, eller onlinemarkedspladser, hvis hovedaktivitet er onlinedetailhandel, og som ikke giver adgang til ophavsretligt beskyttet indhold.

Definitionen af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør heller ikke omfatte udbydere af tjenesteydelser såsom open source-softwareudviklings- og delingsplatforme, ikkeprofitbaserede videnskabelige eller uddannelsesmæssige databanker samt ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier. For at sikre et højt niveau af ophavsretsbeskyttelse bør den ordning for ansvarsfritagelse, der er fastsat i dette direktiv, ikke finde anvendelse på tjenesteudbydere, hvis hovedformål er at engagere sig i eller fremme piratkopiering af ophavsretligt beskyttet materiale.

(63) Vurderingen af, om en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester lagrer og giver adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold, bør foretages fra sag til sag og bør tage højde for en kombination af elementer såsom tjenestens publikum og antallet af filer med ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af tjenestens brugere.

(64) Det er hensigtsmæssigt i dette direktiv at præcisere, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden, når de giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af deres

brugere. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør følgelig indhente tilladelse, herunder via en licensaftale, fra de relevante rettighedshavere. Dette berører ikke begrebet overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden andetsteds i EU-retten, ligesom det ikke berører muligheden for at anvende artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/29/EF på andre tjenesteudbydere, der anvender ophavsretligt beskyttet indhold.

(65) Når udbydere af onlineindholdsdelingstjenester er ansvarlige for handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden på de betingelser, der er fastsat i nærværende direktiv, bør artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF ikke finde anvendelse på det ansvar, der følger af nærværende direktivs bestemmelser om udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold. Dette bør ikke berøre anvendelsen af artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF på sådanne tjenesteudbydere til formål, der ikke er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

(66) Under hensyntagen til, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester giver adgang til indhold, som ikke uploades af dem, men af brugerne, bør der indføres en særlig ansvarsordning i forbindelse med dette direktiv for tilfælde, hvor der ikke er givet tilladelse. Dette bør ikke berøre retsmidler, der eksisterer i national ret for andre tilfælde end ansvar for krænkelse af ophavsrettigheder, eller muligheden for, at nationale domstole eller administrative myndigheder kan udstede påbud i overensstemmelse med EU-retten. Navnlig bør den særlige ordning, der gælder for nye udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, hvis årlige omsætning er på under 10 mio. EUR, og hvis gennemsnitlige antal unikke besøgende pr. måned i Unionen ikke overstiger 5 millioner, ikke berøre adgangen til retsmidler i henhold til EU-retten og national ret. Hvis der ikke er givet tilladelse til tjenesteudbyderne, bør de gøre deres bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt for at sikre, at der på deres tjenester ikke er adgang til uautoriserede værker og andre frembringelser som identificeret af de relevante rettighedshavere. Med henblik herpå bør rettighedshaverne give udbyderne de relevante og nødvendige oplysninger under hensyntagen til bl.a. rettighedshavernes størrelse og typen af deres værker og andre frembringelser. De foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshaverne, bør ikke føre til blokering af adgangen til ikkekrænkende indhold, herunder værker eller andet beskyttet materiale, hvis brug er omfattet af en licensaftale, eller en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsretten og beslægtede rettigheder. Skridt taget af sådanne tjenesteudbydere bør derfor ikke berøre brugere, der anvender onlineindholdsdelingstjenesterne til lovligt at uploade og få adgang til oplysninger på sådanne tjenester.

De forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, bør desuden ikke føre til, at medlemsstaterne pålægger en generel overvågningsforpligtelse. Ved vurderingen af, hvorvidt en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester har gjort sin bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør der tages hensyn til, om tjenesteudbyderen har taget alle de skridt, som en påpasselig erhvervsdrivende ville tage for at opfylde målet om at forhindre adgang til uautoriserede værker eller andre frembringelser på sit websted, under hensyntagen til bedste praksis i branchen og effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet på baggrund af alle relevante faktorer og udviklinger, samt til proportionalitetsprincippet. Med henblik på denne vurdering bør en række elementer tages i betragtning, såsom tjenestens størrelse, den nyeste viden om eksisterende midler, herunder potentielle fremtidige udviklinger, for at forhindre adgang til forskellige typer indhold til rådighed, samt sådanne midlers omkostninger for tjenesterne. Forskellige midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold kan være egnede og proportionale afhængig af typen af indhold, og det kan derfor ikke udelukkes, at tilgængelighed af uautoriseret indhold i visse tilfælde kun kan undgås ved underretning af rettighedshaverne. Ethvert skridt, som tjenesteudbyderne tager, bør være effektivt i forhold til de forfulgte

mål, men bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at forhindre og sætte en stopper for adgangen til uautoriserede værker og andre frembringelser.

Hvis uautoriserede værker og andre frembringelser bliver tilgængelige på trods af den bedste indsats, der er gjort i samarbejde med rettighedshaverne i henhold til dette direktiv, bør udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester være ansvarlige i forbindelse med de specifikke værker og andre frembringelser, som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne, medmindre disse udbydere påviser, at de har gjort deres bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt.

Når specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser er blevet tilgængelige på onlineindholdsdelingstjenesterne, uanset om der er gjort den bedste indsats, og uanset om rettighedshaverne har stillet de relevante og nødvendige oplysninger til rådighed på forhånd, bør udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester desuden være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden af værker eller andre frembringelser, når de efter at have modtaget en tilstrækkeligt begrundet meddelelse undlader at handle hurtigt for at hindre adgangen til de værker eller andre frembringelser, de har modtaget meddelelse om, eller fjerne dem fra deres websteder. Desuden bør udbyderne af sådanne onlineindholdsdelingstjenester også være ansvarlige, hvis de ikke påviser, at de har gjort deres bedste indsats for at forhindre fremtidig upload af specifikke uautoriserede værker, baseret på relevante og nødvendige oplysninger fra rettighedshavere til dette formål.

Såfremt rettighedshaverne ikke giver udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester med de relevante og nødvendige oplysninger om deres specifikke værker eller andre frembringelser, eller såfremt rettighedshaverne ikke har fremsendt nogen meddelelse om blokering af adgang til eller fjernelse af specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser, således at disse udbydere ikke er i stand til at gøre deres bedste indsats for at forhindre adgang til uautoriseret indhold på deres tjenester i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør sådanne tjenesteudbydere ikke være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af sådanne uidentificerede værker eller andre frembringelser.

(67) Nærværende direktiv fastsætter på tilsvarende måde som i artikel 16, stk. 2, i direktiv 2014/26/EU regler for så vidt angår nye onlinetjenester. De regler, der er fastsat i nærværende direktiv, har til formål at tage hensyn til det særlige tilfælde, hvor nystartede virksomheder arbejder med brugeruploads med henblik på at udvikle nye forretningsmodeller. Den særlige ordning, der gælder for nye tjenesteudbydere med begrænset omsætning og publikum, bør komme reelle nye virksomheder til gode og bør derfor ophøre med at gælde tre år efter, at deres tjenester først er blevet tilgængelige online i Unionen. Denne ordning bør ikke misbruges gennem arrangementer, der tager sigte på at forlænge dens fordele ud over de første tre år. Den bør navnlig ikke finde anvendelse på nyoprettede tjenesteydelser eller tjenesteydelser som leveres under et nyt navn, men som viderefører en aktivitet fra en allerede eksisterende udbyder af onlineindholdsdelingstjenester, som ikke længere er eller kan være omfattet af denne ordning.

(68) Udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester bør udvise åbenhed over for rettighedshaverne med hensyn til de skridt, der tages i forbindelse med samarbejdet. Da der kan træffes forskellige foranstaltninger af udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester, bør de på rettighedshavernes anmodning give rettighedshaverne fyldestgørende oplysninger om, hvilken type foranstaltninger der er truffet, og hvordan de er truffet. Sådanne oplysninger bør være så specifikke, at de sikrer rettighedshaverne en tilstrækkelig gennemsigtighed, uden at det påvirker udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters forretningshemmelig-

heder. Tjenesteudbydere bør dog ikke være forpligtet til at give rettighedshaverne detaljerede og individualiserede oplysninger om de enkelte værker eller andre frembringelser, der er identificeret. Dette bør ikke berøre kontraktlige ordninger, som kan indeholde mere specifikke bestemmelser om de oplysninger, der skal gives, hvis der er indgået aftaler mellem tjenesteudbydere og rettighedshavere.

(69) Når udbydere af onlineindholdsdelingstjenester opnår tilladelser, herunder via licensaftaler, til på deres tjeneste at anvende indhold, der uploades af tjenestens brugere, bør disse tilladelser også omfatte de ophavsretligt relevante handlinger i forbindelse med brugeruploads inden for rammerne af den tilladelse, der er givet til tjenesteudbydere, men kun i tilfælde, hvor disse brugere handler i ikkekommercielt øjemed, f.eks. ved at dele deres indhold uden nogen form for fortjeneste for øje, eller når de indtægter, der genereres af deres uploads, ikke er væsentlige i forhold til de ophavsretligt relevante handlinger af brugerne, som er omfattet af sådanne tilladelser. Når rettighedshavere udtrykkeligt har givet autoriserede brugere tilladelse til at uploade værker eller andre frembringelser til en onlineindholdsdelingstjeneste, er udbyderens overføring heraf til almenheden tilladt inden for rammerne af den tilladelse, der er udstedt af rettighedshaveren. Der bør imidlertid ikke være nogen formodning til fordel for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester om, at deres brugere har clearet alle relevante rettigheder.

(70) De foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshavere, bør ikke berøre anvendelsen af undtagelser fra eller indskrænkninger af ophavsretten, herunder navnlig sådanne, der sikrer brugernes ytringsfrihed. Brugere bør have mulighed for at uploade og tilgængeliggøre indhold, der er genereret af brugerne, til specifikke formål som citat, kritik, anmeldelse, karikatur, parodi eller pastiche. Dette er især vigtigt for at finde en balance mellem på den ene side de grundlæggende rettigheder fastlagt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («chartret»), navnlig ytringsfriheden og friheden for kunst, og på den anden side ejendomsretten, herunder intellektuel ejendomsret. Disse undtagelser og indskrænkninger bør derfor gøres obligatoriske for at sikre, at brugerne nyder ensartet beskyttelse i hele Unionen. Det er vigtigt at sikre, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester har en effektiv klageordning til støtte for anvendelsen til sådanne specifikke formål.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør også indføre effektive og hurtigt arbejdende klageordninger, der giver brugerne mulighed for at klage over foranstaltninger, der er truffet med hensyn til deres uploads, navnlig når de kunne drage fordel af en undtagelse fra eller indskrænkning af ophavsretten i forbindelse med et upload, hvortil adgangen er blokeret, eller som er fjernet. Enhver klage, der indgives under sådanne ordninger, bør behandles uden unødigt forsinkelse og underkastes menneskelig kontrol. Når rettighedshavere anmoder tjenesteudbydere om at gribe ind over for brugeruploads ved f.eks. at blokere for adgang til eller fjerne uploadet indhold, bør sådanne rettighedshavere behørigt begrunde deres anmodninger. Desuden bør samarbejdet ikke føre til identifikation af individuelle brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre det sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF (15) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 (16). Medlemsstaterne bør også sikre, at brugerne har adgang til udenretslige tvistbilæggelsesordninger. Sådanne ordninger bør gøre det muligt at afgøre tvister på upartisk vis. Brugere bør også have adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig anvendelse af en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsret og beslægtede rettigheder.

(71) Snarest muligt efter datoen for dette direktivs ikrafttræden bør Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne arrangere dialoger mellem interessenter for at sikre ensartet anvendelse af samarbejdsforpligtelsen mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere og fastsætte bedste

praksis med hensyn til de relevante branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt. Til dette formål bør Kommissionen høre relevante interessenter, herunder brugerorganisationer og teknologileverandører, og tage hensyn til udviklingen på markedet. Brugerorganisationer bør også have adgang til oplysninger om de foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester for at forvalte indhold online.

(72) Ophavsmænd og udøvende kunstnere står ofte i en svagere forhandlingsposition, når de udsteder en licens eller overfører deres rettigheder, herunder gennem deres egne virksomheder, med henblik på udnyttelse mod ydelse af et vederlag, og disse fysiske personer har behov for den beskyttelse, der er fastsat i dette direktiv, for fuldt ud at kunne udnytte de rettigheder, der er harmoniseret i henhold til EU-retten. Dette behov for beskyttelse opstår ikke, når aftalepartneren handler som en slutbruger og ikke selv udnytter værket eller fremførelsen, hvilket f.eks. kan være tilfældet i visse ansættelseskontrakter.

(73) Vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere bør være passende og stå i et rimeligt forhold til den faktiske eller potentielle økonomiske værdi af de rettigheder, som er omfattet af licensen eller overførslen, under hensyntagen til ophavsmandens eller den udøvende kunstners bidrag til det samlede værk eller den samlede anden frembringelse og alle andre omstændigheder i sagen, som f.eks. markedspraksis eller den faktiske udnyttelse af værket. Et engangsbeløb kan også udgøre et rimeligt vederlag, men det bør ikke være reglen. Medlemsstaterne bør have friheden til at fastlægge de konkrete tilfælde, hvor der kan anvendes engangsbeløb, under hensyntagen til de særlige forhold i hver enkelt sektor. Medlemsstaterne bør frit kunne gennemføre princippet om et passende og forholdsmæssigt vederlag gennem forskellige eksisterende eller nyligt indførte ordninger, som kan omfatte kollektive forhandlinger og andre ordninger, forudsat at sådanne ordninger er i overensstemmelse med gældende EU-ret.

(74) Ophavsmænd og udøvende kunstnere har brug for oplysninger til at vurdere den økonomiske værdi af de af deres rettigheder, der er harmoniseret i henhold til EU-retten. Dette er navnlig tilfældet, når fysiske personer udsteder en licens eller overdrager rettigheder med henblik på udnyttelse mod vederlag. Dette behov opstår ikke, hvor udnyttelsen er ophørt, eller hvor ophavsmanden eller den udøvende kunstner har givet en licens til almenheden vederlagsfrit.

(75) Eftersom ophavsmænd og udøvende kunstnere ofte er i en svagere forhandlingsposition, når de udsteder licenser eller overdrager deres rettigheder, har de behov for adgang til løbende at kunne vurdere den økonomiske værdi af deres rettigheder sammenlignet med det vederlag, som de får for licensen eller overdragelsen, men de oplever ofte en mangel på gennemsigtighed. Derfor er fyldestgørende og nøjagtige oplysninger fra deres aftalepartnere eller disses retssuccessorer vigtige for gennemsigtigheden og balancen i det system, der regulerer vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere. Disse oplysninger bør være ajourførte for at give adgang til de nyeste data relevante for udnyttelsen af værket eller fremførelsen og omfattende, således at de dækker alle kilder til indtægter af relevans for sagen, herunder eventuelt indtægter fra salg af merchandise. Så længe udnyttelsen er i gang, bør ophavsmænds og udøvende kunstners aftalepartnere give dem adgang til oplysninger om alle former for udnyttelse og om alle relevante indtægter på verdensplan med en regelmæssighed, som er passende for den relevante sektor, dog mindst en gang om året. Oplysningerne bør gives på en måde, der er forståelig for ophavsmanden eller den udøvende kunstner, og bør gøre det muligt at foretage en effektiv vurdering af den økonomiske værdi af de pågældende rettigheder. Gennemsigtighedsforpligtelsen bør dog kun finde anvendelse, når der er tale om ophavsretligt relevante rettigheder. Behandlingen af personoplysninger, såsom kontaktoplysninger og oplysninger om vederlag, som er nødvendig for at holde ophavsmænd og udøvende kunstnere underrettet

i forbindelse med udnyttelsen af deres værker og fremførelser, bør foretages i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra c), i forordning (EU) 2016/679.

(76) For at sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere informeres behørigt om udnyttelsen, også i tilfælde, hvor rettighederne er givet i underlicens til andre parter, der udnytter rettighederne, giver dette direktiv ophavsmænd og udøvende kunstnere ret til at anmode om yderligere relevante oplysninger om udnyttelsen af rettighederne i tilfælde, hvor den første kontraktmæssige modpart har afgivet de oplysninger, vedkommende har til rådighed, men disse oplysninger ikke er tilstrækkelige til at vurdere den økonomiske værdi af deres rettigheder. Denne anmodning bør foretages enten direkte til underlicenstagere eller gennem ophavsmændenes og de udøvende kunstners aftalepartnere. Ophavsmænd og udøvende kunstnere og deres aftalepartnere bør kunne indvillige i at hemmeligholde de delte oplysninger, men ophavsmænd og udøvende kunstnere bør altid kunne bruge de delte oplysninger med henblik på at udøve deres rettigheder i henhold til dette direktiv. Medlemsstaterne bør have mulighed for i overensstemmelse med EU-retten at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtighed for ophavsmænd og udøvende kunstnere.

(77) Ved gennemførelsen af gennemsigtighedsforpligtelsen i dette direktiv bør medlemsstaterne tage hensyn til de særlige karakteristika, der er knyttet til de forskellige indholdssektorer, f.eks. inden for musiksektoren, den audiovisuelle sektor og forlagssektoren, og alle relevante interessenter bør inddrages, når sådanne sektorspecifikke forpligtelser fastlægges. Hvor det er relevant, bør betydningen af ophavsmænds og udøvende kunstners bidrag til det samlede værk eller den samlede fremførelse også tages i betragtning. Kollektive overenskomster bør overvejes som mulighed for at opnå en aftale mellem de relevante interessenter med hensyn til gennemsigtighed. Sådanne aftaler bør sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere har den samme eller en højere grad af gennemsigtighed end de mindstekrav, der er fastsat i dette direktiv. For at muliggøre tilpasningen af de eksisterende praksisser for rapportering til gennemsigtighedsforpligtelsen bør der fastsættes en overgangsperiode. Det bør ikke være nødvendigt at anvende gennemsigtighedsforpligtelsen i forbindelse med aftaler indgået mellem rettighedshavere og kollektive forvaltningsorganisationer, uafhængige forvaltningsenheder eller andre enheder, der er omfattet af de nationale regler til gennemførelse af direktiv 2014/26/EU, da disse organisationer eller enheder allerede er underlagt gennemsigtighedsforpligtelser i medfør af artikel 18 i direktiv 2014/26/EU. Artikel 18 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på organisationer, der forvalter ophavsret eller beslægtede rettigheder på vegne af mere end én rettighedshaver til fælles gavn for disse rettighedshavere. Dog bør individuelt forhandlede aftaler mellem rettighedshavere og de af deres aftalepartnere, der handler i egen interesse, være underlagt den i dette direktiv omhandlede gennemsigtighedsforpligtelse.

(78) Visse aftaler om udnyttelse af rettigheder, som er harmoniseret på EU-niveau, har en lang varighed og giver ophavsmænd og udøvende kunstnere få muligheder for at genforhandle dem med deres aftalepartnere eller deres retssuccessorer, i tilfælde af at rettighedernes økonomiske værdi viser sig at være væsentligt højere end oprindeligt antaget. Uden at det berører aftaleretten i medlemsstaterne, bør der derfor fastlægges en ordning til justering af vederlaget med henblik på tilfælde, hvor det oprindeligt aftalte vederlag under en licens eller overdragelse af rettigheder klart er blevet uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med den relevante indtægt hidrørende fra ophavsmandens eller den udøvende kunstners aftalepartners efterfølgende udnyttelse af værket eller optagelse af fremførelsen. Alle de indtægter, der er relevante for sagen, herunder eventuelle indtægter fra salg af merchandise, bør tages i betragtning ved vurderingen af, om vederlaget er uforholdsmæssigt lavt. Vurderingen af situationen bør tage hensyn til de specifikke omstændigheder i hvert enkelt tilfælde, herunder bidraget fra ophavsmanden eller den udøvende kunstner, til de særlige karakteristika og vederlagspraksisser i de forskellige indholdssektorer

samt spørgsmålet om, og hvorvidt aftalen er baseret på en kollektiv overenskomst. Repræsentanter for ophavsmænd og udøvende kunstnere, der er behørigt bemyndiget i henhold til national ret og i overensstemmelse med EU-retten, bør kunne bistå en eller flere ophavsmænd eller udøvende kunstnere i forbindelse med anmodninger om justering af aftalerne, idet der også tages hensyn til andre ophavsmænds eller udøvende kunstners interesser, når det er relevant.

Disse repræsentanter bør beskytte identiteten af de repræsenterede ophavsmænd og udøvende kunstnere, så længe dette er muligt. Kan parterne ikke blive enige om at justere vederlaget, bør ophavsmanden eller den udøvende kunstner have ret til at indbringe sagen for retten eller for en anden kompetent myndighed. En sådan ordning bør ikke finde anvendelse på aftaler, der indgås af enheder som defineret i artikel 3, litra a) og b), i direktiv 2014/26/EU eller af andre enheder, som er omfattet af nationale bestemmelser, der gennemfører direktiv 2014/26/EU.

(79) Ophavsmænd og udøvende kunstnere er ofte tilbageholdende med at håndhæve deres rettigheder over for deres aftalepartnere ved en domstol eller lignende organer. Medlemsstaterne bør derfor fastsætte bestemmelser om en alternativ procedure til afgørelse af tvister vedrørende krav fremført af ophavsmænd og udøvende kunstnere eller af deres repræsentanter på deres vegne vedrørende gennemsigthedsforpligtelser og ordningen for justering af aftaler. Med henblik herpå bør medlemsstaterne kunne enten oprette et nyt organ eller en ny ordning eller benytte et eksisterende organ eller en eksisterende ordning, som opfylder dette direktivs betingelser, uanset om disse organer eller ordninger fungerer i brancheregulering eller offentligt regi, herunder når de indgår som en del af det nationale domstolssystem. Medlemsstaterne bør have fleksibilitet til at beslutte, hvordan omkostningerne ved tvistbilæggelsesproceduren skal fordeles. En sådan alternativ tvistbilæggelsesprocedure bør ikke berøre parternes ret til at gøre deres rettigheder gældende ved at indbringe sagen for en domstol.

(80) Når ophavsmænd og udøvende kunstnere har udsteder licens eller overdrager deres rettigheder, forventer de, at deres værk eller fremførelse udnyttes. Det kan være tilfældet, at værker eller fremførelser, til hvilke der er blevet udstedt licens eller overdraget rettigheder, slet ikke udnyttes. Når disse rettigheder er blevet overført på et eksklusivt grundlag, kan ophavsmænd og udøvende kunstnere ikke ty til en anden part med henblik på udnyttelse af deres værker eller fremførelser. I et sådant tilfælde, og efter et rimeligt tidsrum, bør ophavsmænd og udøvende kunstnere kunne drage fordel af en ordning for tilbagekaldelse af rettigheder, der giver dem mulighed for at overføre deres rettigheder eller give licens til en anden person. Eftersom udnyttelsen af værker eller fremførelser kan variere afhængigt af sektoren, kan der fastsættes særlige bestemmelser på nationalt plan for at tage hensyn til de særlige kendetegn ved sektorerne, f.eks. den audiovisuelle sektor, eller ved værkerne eller fremførelserne, navnlig ved at fastsætte tidsrammer for tilbagekaldelsesretten. For at beskytte licenstagernes og rettighedserhververs legitime interesser og forhindre misbrug og i betragtning af, at der er behov for et vist tidsrum, før et værk eller en fremførelse rent faktisk kan udnyttes, bør ophavsmænds og udøvende kunstners ret til tilbagekaldelse udøves i overensstemmelse med visse proceduremæssige krav og først efter, at der er gået en vis tid efter indgåelsen af licens- eller overdragelsesaftalen. Medlemsstaterne bør kunne regulere udøvelsen af tilbagekaldelsesretten i tilfælde af værker eller fremførelser med mere end én ophavsmand eller udøvende kunstner, under hensyntagen til den relative betydning af de individuelle bidrag.

(81) De bestemmelser vedrørende gennemsigthed, aftalejusteringsordninger og alternative tvistbilæggelsesprocedurer, der er fastlagt i dette direktiv, bør være obligatoriske, og parterne bør ikke kunne fravige disse bestemmelser, uanset om de er i aftalerne mellem ophavsmænd, udøvende kunstnere og deres aftalepartnere eller i aftaler mellem disse partnere og tredjeparter, såsom aftaler om hemmelighol-

delse. Som følge heraf bør artikel 3, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 (17), anvendes på en sådan måde, at når alle andre elementer med relevans for sagen på det tidspunkt, hvor lovvalget foretages, er lokaliseret i en eller flere medlemsstater, kan parternes valg af en anden lov end loven i en medlemsstat ikke medføre tilsidesættelse af bestemmelserne om gennemsigtighed, aftalejusteringsordninger og alternative tvistbilæggelsesprocedurer, der er fastlagt i nærværende direktiv, som gennemført i den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende.

(82) Intet i dette direktiv bør fortolkes således, at det forhindrer indehavere af eksklusive rettigheder i henhold til EU-retten om ophavsret i at tillade anvendelse af deres værker eller andre frembringelser gratis, herunder via ikkeeksklusive licenser til gavn for alle brugere.

(83) Målet for dette direktiv, nemlig at modernisere visse aspekter af Unionens rammer for ophavsret for at tage hensyn til den teknologiske udvikling og nye distributionskanaler for beskyttet indhold i det indre marked, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af deres omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(84) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som navnlig chartret anerkender. Dette direktiv bør følgelig fortolkes og anvendes under overholdelse af disse rettigheder og principper.

(85) Enhver behandling af personoplysninger efter dette direktiv bør respektere de grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv og retten til beskyttelse af personoplysninger, jf. henholdsvis artikel 7 og 8 i chartret, og skal finde sted i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

(86) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter (18) har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv indeholder regler, der har til formål yderligere at harmonisere EU-retten om ophavsret og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked, under særlig hensyntagen til digitale

og grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold. Det indeholder også regler om undtagelser fra og indskrænkninger af ophavsret og beslægtede rettigheder, fremme af licenser samt regler, der har til formål at sikre en velfungerende markedsplads for udnyttelsen af værker og andre frembringelser.

2. Undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 24, berører dette direktiv på ingen måde de eksisterende regler, der er fastsat i de gældende direktiver på området, navnlig direktiv 96/9/EF, 2000/31/EF, 2001/29/EF, 2006/115/EF, 2009/24/EF, 2012/28/EU og 2014/26/EU.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

1) **»forskningsinstitution«**: et universitet, herunder dets biblioteker, et forskningsinstitut eller enhver anden enhed, hvis primære mål er at udføre videnskabelig forskning eller at udføre uddannelsesaktiviteter, der også omfatter videnskabelig forskning, som:

a) er organiseret uden fortjeneste for øje eller investerer hele overskuddet i sin videnskabelige forskning, eller

b) varetager af medlemsstaten anerkendte almennyttige opgaver på en sådan måde, at adgangen til de resultater, der frembringes af en sådan videnskabelig forskning, ikke kan nydes på et privilegeret grundlag af en virksomhed, som udøver afgørende indflydelse på en sådan institution

2) **»tekst- og datamining«**: enhver automatiseret analytisk fremgangsmåde, der har til formål at analysere tekst og data i digital form med henblik på at generere oplysninger, herunder, men ikke begrænset til, mønstre, tendenser og korrelationer

3) **»kulturarvsinstitution«**: et offentligt tilgængeligt bibliotek eller museum, et arkiv eller en film- eller lydarvsinstitution

4) **»pressepublikation«**: en samling, som primært består af litterære værker af journalistisk karakter, men som også kan omfatte andre værker eller frembringelser, og som:

a) udgør en individuel enhed inden for en periodisk eller regelmæssigt opdateret udgivelse under én enkelt titel, såsom aviser eller magasiner af almen eller specialiseret karakter

b) har til formål at bringe almenheden oplysninger i form af aktualitetsstof eller om andre emner, og

c) udgives i medier på en tjenesteudbyders initiativ og under dennes ansvar og kontrol.

Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, såsom videnskabelige tidsskrifter, er ikke pressepublikationer i henhold til dette direktiv

5) **»informationssamfundstjeneste«**: en tjeneste som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), i direktiv (EU) 2015/1535

6) **»udbyder af onlineindholdsdelingstjenester«**: en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Udbydere af tjenester såsom ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier, ikkeprofitbaserede, uddannelsesrelaterede og videnskabelige databanker, platforme til udvikling af open source software og open source-delingsplatforme, udbydere af elektroniske kommunikationstjenester som defineret i direktiv (EU) 2018/1972, onlinemarkedspladser og business to business-cloudtjenester samt cloudtjenester, som gør det muligt for brugere at uploade indhold til eget brug, er ikke udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i henhold til nærværende direktiv.

AFSNIT II

FORANSTALTNINGER TIL TILPASNING AF UNDTAGELSER OG INDSKRÆNKNINGER TIL DET DIGITALE OG GRÆNSEOVERSKRIDENDE MILJØ

Artikel 3

Tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv for reproduktioner og udtræk foretaget af forskningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner med henblik på at udføre tekst- og datamining af værker eller andre frembringelser, som de har lovlig adgang til, med henblik på videnskabelig forskning.
2. Kopier af værker eller andre frembringelser foretaget i overensstemmelse med stk. 1 lagres med et passende sikkerhedsniveau og kan opbevares med henblik på videnskabelig forskning, herunder med henblik på verifikation af forskningsresultater.
3. Det er tilladt rettighedshavere at træffe foranstaltninger, der kan garantere sikkerhed og integritet i de netværk og databaser, hvor værkerne eller de andre frembringelser er lagret. Sådanne foranstaltninger må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
4. Medlemsstaterne opfordrer rettighedshavere, forskningsinstitutioner og kulturarvsinstitutioner til i fællesskab at fastlægge bedste praksis med hensyn til anvendelsen af den forpligtelse og de foranstaltninger, der omhandles i henholdsvis stk. 2 og 3.

Artikel 4

Undtagelse eller indskrænkning vedrørende tekst- og datamining

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller en indskrænkning af de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, litra a) og b), i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, for reproduktion og udtræk af lovligt tilgængelige værker eller andre frembringelser med henblik på tekst- og datamining.
2. Reproduktioner og udtræk foretaget i henhold til stk. 1, kan opbevares, så længe det er nødvendigt med henblik på tekst- og datamining.
3. Undtagelsen eller indskrænkningen omhandlet i stk. 1 finder anvendelse på betingelse af, at rettighedshaverne til værker og andre frembringelser, der er omhandlet i nævnte stykke, ikke udtrykkeligt har forbeholdt sig anvendelsen heraf på passende vis, såsom en maskinlæsbar måde i tilfælde af indhold, der er stillet til rådighed for almenheden online.

4. Denne artikel berører ikke anvendelsen af artikel 3 i dette direktiv.

Artikel 5

Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digitale og grænseoverskridende undervisningsaktiviteter

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller en indskrænkning af de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), b), d) og e), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 og 3 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, med henblik på at tillade den digitale anvendelse af værker og andre frembringelser, når denne udelukkende finder sted med henblik på undervisningsbrug, og i det omfang det er berettiget i forhold til det ikkekommercielle formål, på betingelse af at en sådan anvendelse:

a) sker under en uddannelsesinstitutions ansvar, i dens lokaler eller andetsteds eller via et sikkert elektronisk miljø, som kun er tilgængeligt for uddannelsesinstitutionens elever eller studerende og undervisningspersonale, og

b) ledsages af en angivelse af kilden, herunder ophavsmandens navn, medmindre dette viser sig at være umuligt.

2. Uanset artikel 7, stk. 1, kan medlemsstaterne fastsætte, at undtagelsen eller indskrænkningen vedtaget i henhold til stk. 1 ikke finder anvendelse eller ikke finder anvendelse for særlig brug eller særlige typer af værker eller frembringelser såsom materiale, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet, eller partiturer, i det omfang der er let adgang til passende licenser, der giver tilladelse til de i nærværende artikels stk. 1 omhandlede handlinger, og som dækker uddannelsesinstitutionernes behov og særlige forhold.

De medlemsstater, der beslutter at benytte sig af dette stykkes første afsnit, træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de licenser, hvorved tilladelse gives til de i denne artikels stk. 1 omhandlede handlinger, på passende vis er tilgængelige og synlige for uddannelsesinstitutioner.

3. Anvendelsen af værker og andre frembringelser, der udelukkende finder sted til undervisningsbrug via sikre elektroniske miljøer, skal i overensstemmelse med de i medfør af denne artikel vedtagne bestemmelser i national ret anses for kun at finde sted i den medlemsstat, hvor uddannelsesinstitutionen er etableret.

4. Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om en rimelig kompensation til rettighedshaverne for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser i henhold til stk. 1.

Artikel 6

Bevarelse af kulturarven

Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, litra a), i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, for at give kulturarvsinstitutioner mulighed for at udfærdige kopier af alle de værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af deres samlinger, i et hvilket som helst format eller medie, når dette sker med henblik på bevarelse af sådanne værker eller frembringelser, og i det omfang det er nødvendigt for en sådan bevarelse.

Artikel 7

Almindelige bestemmelser

1. Alle aftalebestemmelser, der er i strid med undtagelserne fastsat i artikel 3, 5 og 6, er uden retskraft.
2. Artikel 5, stk. 5, i direktiv 2001/29/EF finder anvendelse på de undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette afsnit. Artikel 6, stk. 4, første, tredje og femte afsnit, i direktiv 2001/29/EF finder anvendelse på artikel 3-6 i nærværende direktiv.

AFSNIT III

FORANSTALTNINGER TIL AT FORBEDRE LICENS PRAKSISSER OG SIKRE BREDERE ADGANG TIL INDHOLD

KAPITEL 1

Værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles

Artikel 8

Kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker andre frembringelser, der ikke længere forhandles

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at en kollektiv forvaltningsorganisation i overensstemmelse med sine mandater fra rettighedshaverne kan indgå en ikkeeksklusiv licensaftale med ikkekommercielle formål med en kulturarvsinstitution om reproduktion, distribution, overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af institutionens samling, uanset om alle de rettighedshavere, som er omfattet af licensen, har givet den kollektive forvaltningsorganisation mandat, på betingelse af at:
 - a) den kollektive forvaltningsorganisation på grundlag af sine mandater er tilstrækkeligt repræsentativ for rettighedshavere inden for den relevante type af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen omhandler, og
 - b) alle rettighedshavere er garanteret ligebehandling, hvad angår betingelserne for licensen.
2. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller indskrænkning af de i artikel 5, litra a), b), d) og e), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 og 3 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv omhandlede rettigheder for at gøre det muligt for kulturarvsinstitutioner at stille ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af deres samlinger, til rådighed for ikkekommercielle formål, på betingelse af at:
 - a) navnet på ophavsmanden eller enhver anden identificérbar rettighedshaver er anført, medmindre dette viser sig umuligt, og
 - b) sådanne værker eller andre frembringelser stilles til rådighed på ikkekommercielle websteder.
3. Medlemsstaterne fastsætter, at den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2, kun finder anvendelse på typer af værker eller andre frembringelser, for hvilke der ikke findes en kollektiv forvaltningsorganisation, som opfylder de i stk. 1, litra a), fastsatte betingelser.

4. Medlemsstaterne fastsætter, at alle rettighedshavere til enhver tid let og effektivt kan udelukke deres værker eller andre frembringelser fra den licensordning, der er fastsat i stk. 1, eller fra den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2, enten generelt eller i særlige tilfælde, herunder efter indgåelsen af en licensaftale eller efter påbegyndelsen af den pågældende anvendelse.

5. Værker eller andre frembringelser betragtes, som om de ikke længere forhandles, når det i god tro kan formodes, at hele værket eller frembringelsen ikke er til rådighed for almenheden via normale handelskanaler, efter der gjort en rimelig indsats for at bedømme, om det/den er til rådighed for almenheden.

Medlemsstaterne kan fastsætte specifikke krav såsom en skæringsdato for at fastslå, hvorvidt der kan udstedes licenser til værker og andre frembringelser i overensstemmelse med stk. 1, eller hvorvidt de kan anvendes i henhold til den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2. Sådanne krav må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt og rimeligt, og må ikke være til hindring for at kunne fastslå, at et helt sæt af værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, når det er rimeligt at formode, at alle værker eller frembringelser ikke længere forhandles.

6. Medlemsstaterne fastsætter, at de i stk. 1 omhandlede licenser skal indhentes hos en kollektiv forvaltningsorganisation, der er repræsentativ for den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret.

7. Denne artikel finder ikke anvendelse på sæt af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, hvis der på grundlag af den rimelige indsats, der er omhandlet i stk. 5, er bevis for, at sådanne sæt overvejende består af:

a) værker eller andre frembringelser, som ikke er filmværker eller audiovisuelle værker, og som først blev udgivet eller, hvis de ikke er udgivet, først blev udsendt i et tredjeland

b) filmværker eller audiovisuelle værker, hvis producenter har deres hovedsæde eller opholdssted i et tredjeland, eller

c) tredjelandsstatsborgeres værker eller andre frembringelser, når ingen medlemsstat eller intet tredjeland har kunnet fastlægges med en rimelig indsats i henhold til litra a) og b).

Uanset første afsnit finder denne artikel anvendelse, hvor den kollektive forvaltningsorganisation er tilstrækkeligt repræsentativ, jf. stk. 1, litra a), for rettighedshavere i det relevante tredjeland.

Artikel 9

Grænseoverskridende anvendelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at licenser udstedt i overensstemmelse med artikel 8 kan give kulturarvsinstitutioner mulighed for at anvende værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, i enhver medlemsstat.

2. Anvendelsen af værker og andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, som fastsat i artikel 8, stk. 2, anses for kun at finde sted i den medlemsstat, hvor den kulturarvsinstitution, der foretager denne anvendelse, er etableret.

Artikel 10

Bekendtgørelsesforanstaltninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger fra kulturarvsinstitutioner, kollektive forvaltningsorganisationer eller relevante offentlige myndigheder med henblik på identifikation af ikke længere forhandlede værker og andre frembringelser, der er omfattet af en licens udstedt i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, eller som anvendes i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, som fastsat i artikel 8, stk. 2, samt oplysninger om muligheder, der er til rådighed for rettighedshavere, som omhandlet i artikel 8, stk. 4, og, så snart de er tilgængelige, og hvor det er relevant, oplysninger om parterne i licensen, de dækkede områder og anvendelserne gøres permanent, let og effektivt tilgængelige på en offentlig central onlineportal fra mindst seks måneder før værkerne eller de andre frembringelser distribueres, overføres til almenheden eller stilles til rådighed for almenheden i overensstemmelse med licensen eller i overensstemmelse med undtagelsen eller indskrænkningen.

Portalen oprettes og forvaltes af Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 386/2012.

2. Medlemsstaterne sørger for, at der, hvis det er nødvendigt for den generelle bevidsthed hos rettighedshaverne, træffes yderligere passende bekendtgørelsesforanstaltninger vedrørende kollektive forvaltningsorganisationers mulighed for at udstede licens til værker eller andre frembringelser i overensstemmelse med artikel 8, de udstedte licenser, anvendelserne i henhold til den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, og de muligheder, der er til rådighed for rettighedshaverne som omhandlet i artikel 8, stk. 4.

De relevante offentliggørelsesforanstaltninger, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, træffes i den medlemsstat, hvor der ansøges om licens, jf. artikel 8, stk. 1, eller, for anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret. Hvis der er dokumentation, såsom værkernes eller de andre frembringelsers oprindelse, for at antyde, at rettighedshavernes bevidsthed kan øges mere effektivt i andre medlemsstater eller tredjelande, skal sådanne bekendtgørelsesforanstaltninger også omfatte disse medlemsstater og tredjelande.

Artikel 11

Interessentdialog

Medlemsstaterne konsulterer rettighedshavere, kollektive forvaltningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner inden for hver sektor, inden der fastsættes specifikke krav i henhold til artikel 8, stk. 5, og tilskynder til regelmæssig dialog mellem de organisationer, der er repræsentative for brugere og rettighedshavere, herunder kollektive forvaltningsorganisationer, samt andre eventuelle interessentorganisationer på et sektorspecifikt grundlag for at fremme relevansen og anvendeligheden af den licensordning, som er fastsat i artikel 8, stk. 1, og for at sikre, at de garantier for rettighedshavere, der omhandles i dette kapitel, er effektive.

KAPITEL 2

Foranstaltninger til fremme af kollektive licenser

Artikel 12

Kollektive licenser med en udvidet virkning

1. Medlemsstaterne kan, for så vidt angår anvendelsen på deres område og med forbehold af de garantier, der er fastsat i denne artikel, fastsætte, at hvor en kollektiv forvaltningsorganisation, der er underlagt

de nationale regler, som gennemfører direktiv 2014/26/EU, i overensstemmelse med sine mandater fra rettighedshaverne indgår en licensaftale om udnyttelse af værker eller andre frembringelser:

a) kan en sådan aftale udvides til at omfatte rettighederne hos rettighedshavere, som ikke har tilladt, at den pågældende kollektive forvaltningsorganisation repræsenterer dem ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, eller

b) for så vidt angår en sådan aftale, at organisationen har et retligt mandat eller formodes at repræsentere rettighedshavere, der ikke har givet organisationen tilladelse i overensstemmelse hermed.

2. Medlemsstaterne sikrer, at den licensordning, der er omhandlet i stk. 1, kun benyttes inden for veldefinerede anvendelsesområder, hvor opnåelse af tilladelser fra rettighedshavere på individuelt grundlag typisk er så byrdefuld og upraktisk, at den krævede licenstransaktion sandsynligvis ikke vil finde sted på grund af karakteren af anvendelsen eller af de typer af værker eller andre frembringelser, der er tale om, og sikrer, at en sådan licensordning beskytter rettighedshavernes legitime interesser.

3. Med henblik på stk. 1 sørger medlemsstaterne for følgende garantier:

a) den kollektive forvaltningsorganisation på grundlag af sine mandater er tilstrækkelig repræsentativ for rettighedshavere i den relevante type af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen for den relevante medlemsstat omhandler

b) alle rettighedshavere er garanteret ligebehandling, herunder hvad angår betingelserne for licensen

c) rettighedshavere, der ikke har givet tilladelse til den organisation, der udsteder licensen, på et hvilket som helst tidspunkt let og effektivt kan udelukke deres værker eller andre frembringelser fra den licensordning, der er oprettet i overensstemmelse med denne artikel, og

d) der træffes passende bekendtgørelsesforanstaltninger i rimelig god tid, inden værkerne eller de andre frembringelser anvendes i henhold til licensen, for at oplyse rettighedshaverne om den kollektive forvaltningsorganisations mulighed for at udstede licens til værker eller andre frembringelser, om den licensudstedelse, der finder sted i overensstemmelse med denne artikel, og om de muligheder, der er til rådighed for rettighedshaverne, jf. litra c). Bekendtgørelsesforanstaltningerne skal være effektive, uden at der er behov for at informere hver enkelt rettighedshaver.

4. Denne artikel berører ikke anvendelsen af kollektive licensordninger med udvidet virkning i overensstemmelse med andre bestemmelser i EU-retten, herunder bestemmelser, der tillader undtagelser eller indskrænkninger.

Denne artikel finder ikke anvendelse på obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder.

Artikel 7 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på den licensordning, der er omhandlet i nærværende artikel.

5. Hvis en medlemsstat i sin nationale ret indfører en licensordning i overensstemmelse med denne artikel, underretter den pågældende medlemsstat Kommissionen om anvendelsesområdet for de tilsvarende nationale bestemmelser, om de formål og de typer af licenser, der kan indføres i henhold til disse bestemmelser, om kontaktoplysningerne for organisationer, der udsteder licenser i overensstemmelse med denne licensordning, og om den måde, hvorpå oplysninger om licensudstedelsen og om mulighederne, der er til rådighed for rettighedshavere, jf. stk. 3, litra c), kan indhentes. Kommissionen offentliggør disse oplysninger.

6. På grundlag af de oplysninger, der er modtaget i henhold til nærværende artikels stk. 5, og af drøftelserne i det i artikel 12, stk. 3, i direktiv 2001/29/EF omhandlede kontaktudvalg, forelægger Kommissionen senest den 10. april 2021 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen i Unionen af de i nærværende artikels stk. 1 omhandlede licensordninger, deres indvirkning på licensudstedelse og rettighedshavere, herunder rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den organisation, der udsteder licenserne, eller som er statsborgere eller bosiddende i en anden medlemsstat, deres effektivitet med hensyn til at fremme udbredelsen af kulturelt indhold og deres indvirkning på det indre marked, herunder grænseoverskridende levering af tjenesteydelser og konkurrence. Denne rapport ledsages, hvis det er relevant, af et lovgivningsmæssigt forslag, herunder vedrørende den grænseoverskridende virkning af sådanne nationale ordninger.

KAPITEL 3

Adgang til og tilgængelighed af audiovisuelle værker på video on demand-platforme

Artikel 13

Forhandlingsordning

Medlemsstaterne sikrer, at parter, der oplever vanskeligheder i forbindelse med udstedelse af licensrettigheder, når de forsøger at indgå en aftale med henblik på at stille audiovisuelle værker til rådighed på video on demand-tjenester, kan få bistand af et uafhængigt organ eller af mæglere. Det uafhængige organ, der oprettes eller udpeges af en medlemsstat med henblik på denne artikel, samt mæglere skal yde bistand til parterne i deres forhandlinger og hjælper parterne til at nå til enighed, herunder, hvor det er relevant, ved at forelægge dem forslag.

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen det organ eller de mæglere, som er omhandlet i første stykke, senest den 7. juni 2021. Hvor medlemsstaterne har valgt at benytte sig af mægling, skal meddelelsen til Kommissionen mindst omfatte den kilde, hvor der kan findes relevante oplysninger om de bemyndigede mæglere, hvis den er tilgængelig.

KAPITEL 4

Billedkunstværker i det offentlige domæne

Artikel 14

Billedkunstværker i det offentlige domæne

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at når beskyttelsen af et billedkunstværk er udløbet, er ethvert materiale, der hidrører fra reproduktion af det pågældende værk, ikke omfattet af ophavsret eller beslægtede rettigheder, medmindre det materiale, der hidrører fra denne reproduktion, er originalt i den forstand, at det er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.

AFSNIT IV

FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE EN VELFUNDERENDE MARKEDSPLADS FOR OPHAVSRET

KAPITEL 1

Rettigheder i publikationer

Artikel 15

Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på onlineanvendelse

1. Medlemsstaterne sørger for, at udgiverne af publikationer, der er etableret i en medlemsstat, indrømmes de i artikel 2 og artikel 3, stk. 2, i direktiv 2001/29/EF fastsatte rettigheder med hensyn til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer.

De i første afsnit fastsatte rettigheder gælder ikke for private eller ikkekommercielle anvendelser af pressepublikationer, som foretages af individuelle brugere.

Den beskyttelse, der ydes i henhold til første afsnit, finder ikke anvendelse på brug af hyperlinks.

De i første afsnit fastsatte rettigheder gælder ikke for anvendelsen af enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation.

2. De i stk. 1 fastsatte rettigheder berører på ingen måde rettigheder, der i henhold til EU-retten er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes over for disse ophavsmænd eller andre rettighedshavere, og de kan navnlig ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i.

Når et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre autoriserede brugere anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet.

3. Artikel 5-8 i direktiv 2001/29/EF, direktiv 2012/28/EU og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1564 (19) finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår de rettigheder, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1.

4. De i stk. 1 fastsatte rettigheder udløber to år efter udgivelsen af pressepublikationen. Denne frist beregnes fra den 1. januar året efter datoen for udgivelse af pressepublikationen.

Stk. 1 finder ikke anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet første gang inden den 6. juni 2019.

5. Medlemsstaterne fastsætter, at ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, modtager en passende andel af de indtægter, som presseudgivere modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Artikel 16

Krav om rimelig kompensation

I tilfælde, hvor ophavsmanden har overdraget en rettighed eller udstedt en licensrettighed til en udgiver, kan medlemsstaterne fastsætte, at en sådan overdragelse eller licens udgør et tilstrækkeligt retsgrundlag for, at udgiveren kan være berettiget til en del af kompensationen for den anvendelse af værket, som har fundet sted i henhold til en undtagelse fra eller indskrænkning af den rettighed, som er blevet overdraget, eller hvortil der er blevet udstedt licens.

Første stykke berører ikke eksisterende og fremtidige ordninger i medlemsstaterne vedrørende offentlige udlånsrettigheder.

KAPITEL 2

Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester

Artikel 17

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold

1. Medlemsstaterne fastsætter, at en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden med henblik på dette direktiv, når den pågældende giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af brugerne.

En udbyder af onlineindholdsdelingstjenester skal derfor indhente tilladelse fra de i artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/29/EF omhandlede rettighedshavere, f.eks. ved at indgå en licensaftale, med henblik på at overføre værker eller andre frembringelser til almenheden eller stille dem til rådighed for almenheden.

2. Medlemsstaterne sørger for, at når en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester har indhentet en tilladelse, f.eks. ved at indgå en licensaftale, omfatter denne tilladelse også handlinger, der udføres af brugere af de tjenester, der er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 3 i direktiv 2001/29/EF, når de ikke handler på et kommercielt grundlag, eller når deres aktivitet ikke skaber betydelige indtægter.

3. Når en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden på de betingelser, der er fastsat i nærværende artikel, finder den ansvarsbegrænsning, der er fastsat i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF, ikke anvendelse på de situationer, der er omfattet af nærværende artikel.

Dette stykkes første afsnit berører ikke den eventuelle anvendelse af artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF på disse tjenesteudbydere til formål, der ikke er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

4. Hvis der ikke er givet tilladelse, er udbydere af onlineindholdsdelingstjenester ansvarlige for uautoriseret overføring til almenheden, herunder tilrådighedsstillelse for almenheden, af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, medmindre tjenesteudbyderne påviser, at de har:

- a) gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse, og
- b) i overensstemmelse med de høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt gjort deres bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbyderne de relevante og nødvendige oplysninger, ikke er tilgængelige, og under alle omstændigheder
- c) handlet hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkelig begrundet meddelelse fra rettighedshaverne for at blokere adgangen til eller fjerne de værker og andre frembringelser, der er givet meddelelse om, fra deres websteder, og gjort deres bedste indsats for at forhindre, at de fremover uploades, i overensstemmelse med litra b).

5. Ved fastlæggelsen af, om tjenesteudbyderen har opfyldt sine forpligtelser i henhold til stk. 4 og i lyset af proportionalitetsprincippet, tages bl.a. følgende elementer i betragtning:

a) tjenestens type, publikum og størrelse og typen af værker eller andre frembringelser, som uploades af tjenestens brugere, og

b) tilgængeligheden af egnede og effektive midler og deres omkostninger for tjenesteudbydere.

6. Medlemsstaterne fastsætter, at for så vidt angår nye udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, hvis tjenester har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, og som har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR beregnet i henhold til Kommissionens henstilling 2003/361/EF (20), er betingelserne i henhold til ansvarsordningen i stk. 4, begrænset til overholdelse af stk. 4, litra a), og til at handle hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkeligt begrundet meddelelse for at blokere adgangen til de meddelte værker eller andre frembringelser eller fjerne værkerne eller de andre frembringelser fra deres websteder.

Hvis det gennemsnitlige antal af sådanne tjenesteudbyderes unikke besøgende pr. måned overstiger 5 millioner, beregnet på grundlag af det forrige kalenderår, skal de også påvise, at de har gjort deres bedste indsats for at forhindre yderligere upload af de værker og andre frembringelser, de har modtaget meddelelse om, og som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne.

7. Samarbejdet mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere må ikke føre til blokering af adgangen til værker eller andre frembringelser, der uploades af brugere, og som ikke krænker ophavsret og beslægtede rettigheder, herunder når sådanne værker eller frembringelser er omfattet af en undtagelse eller indskrænkning.

Medlemsstaterne sikrer, at brugere i hver medlemsstat kan henholde sig til enhver af følgende eksisterende undtagelser eller indskrænkninger, når de uploader og stiller indhold, der genereres af brugerne, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenester:

a) citater, kritik, anmeldelser

b) anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche

8. Anvendelsen af denne artikel medfører ikke nogen generel overvågningsforpligtelse.

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester efter anmodning fra rettighedshaverne skal give disse tilstrækkelige oplysninger om, hvordan deres praksis fungerer med hensyn til det samarbejde, der er omhandlet i stk. 4, og, når der er indgået licensaftaler mellem tjenesteudbydere og rettighedshavere, oplysninger om anvendelsen af indhold, der er omfattet af aftalerne.

9. Medlemsstaterne sørger for, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester etablerer en effektiv og hurtig klageordning, som står til rådighed for brugerne af deres tjenester i tilfælde af uenighed om blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller andre frembringelser, som de har uploadet.

Hvis rettighedshavere anmoder om, at adgangen til deres specifikke værker eller andre frembringelser blokeres, eller at disse værker eller andre frembringelser fjernes, skal de behørigt begrunde deres anmodninger. Klager, der indgives i henhold til den i første afsnit fastsatte ordning, skal behandles uden unødigt forsinkelse, og afgørelser om at blokere adgangen til eller fjerne indhold, der er uploadet, skal underkastes menneskelig kontrol. Medlemsstaterne sikrer også, at der findes udenretslige ordninger for tvistbilæggelse. Sådanne ordninger skal gøre det muligt at bilægge tvister upartisk og fratager ikke brugeren den retsbeskyttelse, der er fastsat i national ret, uden at dette berører brugernes ret til at anvende effektive retsmidler. Medlemsstaterne sikrer navnlig, at brugere har adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig brugen af en undtagelse fra eller en indskrænkning af reglerne om ophavsret og beslægtede rettigheder.

Dette direktiv berører på ingen måde lovlig anvendelse, såsom anvendelse i henhold til undtagelser eller indskrænkninger, der er fastsat i EU-retten, og må ikke føre til identifikation af enkelte brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre dette sker i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at de kan anvende værker og andre frembringelser i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger af ophavsret og beslægtede rettigheder, der er fastsat i EU-retten.

10. Fra den 6. juni 2019 arrangerer Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne interessentdialoger for at drøfte bedste praksis for samarbejdet mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere. Kommissionen udarbejder i samråd med udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, rettighedshavere, brugerorganisationer og andre relevante interessenter og under hensyntagen til resultaterne af interessentdialogerne vejledning om anvendelsen af denne artikel, navnlig for så vidt angår det samarbejde, der er omhandlet i stk. 4. Når der drøftes bedste praksis, tages der bl.a. hensyn til behovet for at sikre balance mellem grundlæggende rettigheder og til anvendelsen af undtagelser og indskrænkninger. I forbindelse med denne interessentdialog skal brugerorganisationer have adgang til tilstrækkelige oplysninger fra udbydere af onlineindholdsdelingstjenester om deres praksis hvad angår stk. 4.

KAPITEL 3

Rimeligt vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere i aftaler om udnyttelse

Artikel 18

Princippet om passende og forholdsmæssig aflønning

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere, når de udsteder licenser eller overdrager deres eksklusive rettigheder til udnyttelse af deres værker eller andre frembringelser, har ret til passende og forholdsmæssigt vederlag.
2. Ved gennemførelsen af det i stk. 1 fastsatte princip i national ret kan medlemsstaterne frit anvende forskellige ordninger, og de skal tage hensyn til princippet om aftalefrihed og en rimelig balance mellem rettigheder og interesser.

Artikel 19

Gennemsigtighedsforpligtelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere regelmæssigt, mindst en gang om året og under hensyntagen til de særlige karakteristika, der er knyttet til hver enkelt sektor, får opdaterede, relevante og omfattende oplysninger om udnyttelsen af deres værker og fremførelser fra de parter, som de har udstedt licens eller overdraget deres rettigheder til, eller efterfølgende rettighedshavere eller licensmodtagere, navnlig med hensyn til udnyttelsesmåden, alle genererede indtægter og skyldige vederlag.
2. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere eller deres repræsentanter, hvis der efterfølgende er blevet udstedt licens til de i stk. 1 omhandlede rettigheder, på deres anmodning modtager yderligere oplysninger fra underlicenstagere, i tilfælde af at deres første aftalepartner ikke er i besiddelse af alle de oplysninger, der er nødvendige med henblik på stk. 1.

Når der anmodes om disse yderligere oplysninger, giver ophavsmænds og udøvende kunstneres første aftalepartner oplysninger om disse underlicenstageres identitet.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at enhver anmodning til underlicenstagere i henhold til første afsnit skal ske direkte eller indirekte gennem ophavsmandens eller den udøvende kunstners aftalepartner.

3. Forpligtelsen fastsat i stk. 1, skal være forholdsmæssig og effektiv og sikre høj gennemsigtighed i alle sektorer. Medlemsstaterne kan fastsætte, at i behørigt begrundede tilfælde, hvor den administrative byrde som følge af forpligtelsen fastsat i stk. 1 ville blive uforholdsmæssigt stor i lyset af indtægterne fra udnyttelsen af værket eller fremførelsen, er forpligtelsen begrænset til de typer og omfanget af de oplysninger, der med rimelighed kan forventes i sådanne tilfælde.

4. Medlemsstaterne kan beslutte, at kravet fastsat i nærværende artikels stk. 1 ikke finder anvendelse, når bidraget fra ophavsmanden eller den udøvende kunstner ikke har væsentlig betydning for værket eller fremførelsen som helhed, medmindre ophavsmanden eller den udøvende kunstner godtgør, at vedkommende har brug for oplysningerne for at kunne udøve sine rettigheder i henhold til artikel 20, stk. 1, og anmoder om oplysningerne til dette formål.

5. Medlemsstaterne kan fastsætte, at for så vidt angår aftaler, der er underlagt eller baseret på kollektive overenskomster, finder gennemsigtighedsreglerne i de relevante kollektive overenskomster anvendelse, på betingelse af at disse regler opfylder kriterierne fastsat i stk. 1-4.

6. Når artikel 18 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse, finder forpligtelsen i nærværende artikels stk. 1 ikke anvendelse på aftaler, der er indgået af enheder som defineret i nævnte direktivs artikel 3, litra a) og b), eller af andre enheder, der er omfattet af de nationale regler, der gennemfører nævnte direktiv.

Artikel 20

Aftalejusteringsordning

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere eller deres repræsentanter i tilfælde, hvor der ikke findes nogen gældende kollektiv overenskomst, der fastsætter en ordning, der er sammenlignelig med den, der er fastsat i denne artikel, har ret til at kræve yderligere, passende og rimeligt vederlag fra den part, med hvem de har indgået en aftale angående udnyttelsen af deres rettigheder, eller fra de efterfølgende rettighedshavere eller licensmodtagere i forhold til en sådan part, hvis det oprindeligt aftalte vederlag viser sig at være uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med alle de efterfølgende relevante indtægter som følge af udnyttelsen af værkerne eller opførelserne.

2. Nærværende artikels stk. 1 finder ikke anvendelse på aftaler, der er indgået af enheder som defineret i artikel 3, litra a) og b), i direktiv 2014/26/EU eller af andre enheder, der allerede er omfattet af de nationale regler, der gennemfører nævnte direktiv.

Artikel 21

Alternativ tvistbilæggelsesprocedure

Medlemsstaterne fastsætter, at tvister vedrørende gennemsigtighedsforpligtelsen efter artikel 19 og aftalejusteringsordningen efter artikel 20 kan underkastes en frivillig alternativ tvistbilæggelsesprocedure. Medlemsstaterne sikrer, at organisationer, der repræsenterer ophavsmænd og udøvende kunstnere, kan indlede sådanne procedurer på anmodning af en eller flere ophavsmænd eller udøvende kunstnere.

Artikel 22

Tilbagekaldelsesret

1. Medlemsstaterne sikrer, at når en ophavsmand eller en udøvende kunstner har udstedt licens eller overdraget sine rettigheder til et værk eller andre beskyttede frembringelser på et eksklusivt grundlag, kan ophavsmanden eller den udøvende kunstner helt eller delvist tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettigheder, såfremt værket eller de andre beskyttede frembringelser ikke udnyttes.

2. Særlige bestemmelser vedrørende den i stk. 1 fastsatte tilbagekaldelsesordning kan fastsættes i national ret, idet der tages hensyn til følgende:

a) de særlige forhold i de forskellige sektorer og de forskellige typer af værker og fremførelser, og

b) hvis et værk eller en anden frembringelse indeholder bidrag fra mere end én ophavsmand eller udøvende kunstner, den relative betydning af de enkelte bidrag og de legitime interesser hos alle ophavsmænd og udøvende kunstnere, der berøres af en enkelt ophavsmands eller udøvende kunstners anvendelse af tilbagekaldelsesordningen.

Medlemsstaterne kan udelukke værker eller andre frembringelser fra tilbagekaldelsesordningens anvendelsesområde, hvis sådanne værker eller andre frembringelser normalt indeholder bidrag fra flere forskellige ophavsmænd eller udøvende kunstnere.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at tilbagekaldelsesordningen kun kan anvendes inden for en bestemt tidsramme, når en sådan begrænsning er behørigt begrundet af de særlige forhold, der gør sig gældende for den pågældende sektor eller af den pågældende type af værk eller anden frembringelse.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at ophavsmænd eller udøvende kunstnere kan vælge at ophæve kontraktens eksklusive karakter i stedet for at tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettighederne.

3. Medlemsstaterne fastsætter, at den i stk. 1. omhandlede tilbagekaldelse kun kan foretages efter en rimelig tidsfrist efter indgåelsen af licensaftalen eller overdragelsen af rettighederne. Ophavsmanden eller den udøvende kunstner underretter den person, som har fået udstedt licens eller har fået overdraget rettighederne, og fastsætter en passende frist for, hvornår udnyttelsen af de rettigheder, som er omfattet af licensen eller overførslen, skal finde sted. Efter udløbet af denne frist kan ophavsmanden eller den udøvende kunstner vælge at ophæve kontraktens eksklusive karakter i stedet for at tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettighederne.

4. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis den manglende udnyttelse overvejende skyldes omstændigheder, som ophavsmanden eller den udøvende kunstner med rimelighed kan forventes at afhjælpe.

5. Medlemsstaterne kan fastsætte, at enhver aftalebestemmelse, der afviger fra tilbagekaldelsesordningen i stk. 1, kun kan håndhæves, hvis den er baseret på en kollektiv overenskomst.

Artikel 23

Almindelige bestemmelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle aftalebestemmelser, der forhindrer overholdelse af bestemmelserne i artikel 19, 20 og 21, ikke kan håndhæves over for ophavsmænd og udøvende kunstnere.

2. Medlemsstaterne fastsætter, at artikel 18-22 i dette direktiv ikke finder anvendelse på ophavsmænd til et EDB-program som omhandlet i artikel 2 i direktiv 2009/24/EF.

AFSNIT V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 24

Ændringer af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF

1. Direktiv 96/9/EF ændres således:

a) Artikel 6, stk. 2, litra b), affattes således:

»b) når der udelukkende er tale om anvendelse med henblik på illustration ved undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden angives, og i det omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 ^(*)

^(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (EUT L 130 af 17.5.2019, s. 92).«

b) Artikel 9, litra b), affattes således:

»b) når der er tale om udtræk med henblik på illustration ved undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden angives, og i det omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved direktiv (EU) 2019/790«.

2. Direktiv 2001/29/EF ændres således:

a) Artikel 5, stk. 2, litra c), affattes således:

»c) særlige reproduktionshandlinger, som foretages af offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner eller museer, eller af arkiver, og som ikke har til formål at opnå direkte eller indirekte økonomiske eller kommercielle fordele, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 ^(*)

^(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (EUT L 130 af 17.5.2019, s. 92).«

b) Artikel 5, stk. 3, litra a), affattes således:

»a) hvis der udelukkende er tale om anvendelse til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden med ophavsmandens navn angives, medmindre dette viser sig umuligt, og det sker i et omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger til, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved direktiv (EU) 2019/790«.

c) I artikel 12, stk. 4, tilføjes følgende litraer:

»e) at undersøge virkningen af gennemførelsen af direktiv (EU) 2019/790 på det indre markeds funktion og fremhæve eventuelle vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen

f) at fremme udvekslingen af oplysninger om relevant udvikling inden for lovgivning og retspraksis samt om den praktiske anvendelse af de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at gennemføre direktiv (EU) 2019/790

g) at drøfte alle andre spørgsmål vedrørende anvendelsen af direktiv (EU) 2019/790.«

Artikel 25

Forholdet til undtagelser og indskrænkninger fastsat i andre direktiver

Medlemsstaterne kan for anvendelser eller områder, der er omfattet af undtagelserne eller indskrænkningerne i dette direktiv, vedtage eller opretholde bredere bestemmelser, der er forenelige med undtagelserne og indskrænkningerne fastsat i direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF.

Artikel 26

Anvendelsestidspunkt

1. Dette direktiv gælder for alle værker og andre frembringelser, der er beskyttet af nationale regler om ophavsret den 7. juni 2021 eller derefter.
2. Dette direktiv berører ikke handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den 7. juni 2021.

Artikel 27

Overgangsbestemmelse

Aftaler om ophavsmænds og udøvende kunstners licensrettigheder eller overdragelse af deres rettigheder skal være underlagt gennemsigtsforpligtelsen fastsat i artikel 19 fra den 7. juni 2022.

Artikel 28

Beskyttelse af personoplysninger

Behandling af personoplysninger i medfør af dette direktiv skal udføres i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

Artikel 29

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 7. juni 2021 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 30

Gennemgang

1. Tidligst den 7. juni 2026 foretager Kommissionen en gennemgang af dette direktiv og forelægger en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Kommissionen vurderer senest den 7. juni 2024 virkningen af den særlige ansvarsordning fastsat i artikel 17, der finder anvendelse på udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, der har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR, og hvis tjenester har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, jf. artikel 17, stk. 6, og træffer, hvis det er relevant, foranstaltninger i overensstemmelse med konklusionerne af dens vurdering.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen de oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den rapport, der omhandles i stk. 1.

Artikel 31

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 32

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 17. april 2019.

På Europa-Parlamentets vegne

A. TAJANI

Formand

På Rådets vegne

G. CIAMBA

Formand

(1) EUT C 125 af 21.4.2017, s. 27.

(2) EUT C 207 af 30.6.2017, s. 80.

(3) Europa-Parlamentets holdning af 26.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 15.4.2019.

(4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (EFT L 77 af 27.3.1996, s. 20).

(5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1).

(6) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).

(7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115/EF af 12. december 2006 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 28).

(8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/24/EF af 23. april 2009 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EUT L 111 af 5.5.2009, s. 16).

(9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker (EUT L 299 af 27.10.2012, s. 5).

(10) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU af 26. februar 2014 om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 72).

(11) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 386/2012 af 19. april 2012 om bemyndigelse af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) til at varetage opgaver i forbindelse med håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder samling af repræsentanter for den offentlige og den private sektor i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder (EUT L 129 af 16.5.2012, s. 1).

(12) Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EFT L 248 af 6.10.1993, s. 15).

- (13) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).
- (14) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).
- (15) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).
- (16) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).
- (17) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).
- (18) EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.
- (19) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1564 af 13. september 2017 om visse tilladte former for anvendelse af visse værker og andre frembringelser, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EUT L 242 af 20.9.2017, s. 6).
- (20) Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).